This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

SVENSKA TONSÄTTARE

UNDER

NITTONDE ÅRHUNDRADET

AF

LINA LAGERBIELKE

STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND
(I DISTRIBUTION)

Mus [redacted] 106.67.5

NAUMBURG BEQUEST

THE MUSIC LIBRARY
OF THE
HARVARD COLLEGE
LIBRARY

DATE DUE

GAYLORD

PRINTED IN U.S.A.

205

SVENSKA TONSÄTTARE

SVENSKA TONSÄTTARE

UNDER

NITTONDE ÅRHUNDRADET

AF

LINA LAGERBIELKE

STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

[illegible]
~~Hum 105.295~~

PAPPERSLEVERANTÖR: LESSEBO BOLAG

TRYCKT HOS ISAAC MARCUS' BOKTR.-
AKTIEBOLAG STOCKHOLM 1908 - - - - -

HARVARD UNIVERSITY

MAY 6 1965

EDA KUHN LOEB MUSIC LIBRARY

FÖRORD.

Intresset för svensk musik har i vårt land under de senaste årtiondena varit i stigande, hvilket bevisas bland annat däraf, att våra kompositörers verk ofta och med bifall framförts för allmänheten. Vi hafva ock såväl från förfluten som närvarande tid en rik skatt af nationell musik, väl värd att mer och mer beaktas.

Under nittonde århundradet klingade den svenska sången särskildt stark, ofta trängande utom landets gränser, och flera af våra främsta tonsättare lefde då. Om deras lif och verksamhet är emellertid, i motsats till andra konstnärers, föga kändt, och allmänheten har ofta blott genom dagspressen fått någon inblick däri. Endast Hœffner, Geijer, A. F. och O. Lindblad samt Josephson hafva i utförligare biografier skildrats.

Afsikten med detta lilla arbete är att å **ett** *ställe sammanföra de spridda uppgifter som finnas om några af våra större tonsättare. En förteckning på deras verk följer äfven, så fullständig som varit möjlig att erhålla, med önskan att det hela måtte blifva till gagn för musikens vänner och idkare i vårt land.*

Författarinnan.

TÄXT.

Sid.

J. C. F. Hæffner 5
Erik Gustaf Geijer 14
Franz Berwald 28
A. F. Lindblad 37
Otto Lindblad 47
Gunnar Wennerberg 56
J. A. Josephson 63
Ivar Hallström 73
Ludvig Norman 78
J. A. Söderman 83

ILLUSTRATIONER.

Sid.

J. C. F. Hæffner, porträtt 5
Erik Gustaf Geijer, » 14
Geijers hus i uppsala 17
Odinslund 21
Geijersstoden 25
Franz Berwald, porträtt 28
A. F. Lindblad, » 37
Otto Lindblad, » 47
Gunnar Wennerberg, porträtt 56
J. A. Josephson, » 63
Ivar Hallström, » 73
Ivar Hallströms graf 77
Ludvig Norman, porträtt 78
J. A. Söderman, » 83

I.

J. C. F. HÆFFNER.

1759—1833.

"Af alla konster, hvari människan söker uttrycka sitt högre lif, är ingen mera mäktig och rik än musiken. — — — Den uppsvingar sig, fri och obegränsad på mäktiga örnvingar mot oändligheten. Hvarje ackord tyckes här beröra en ny sträng i människohjärtat, och dessa tysta känslor, för hvilka ännu inga ord blifvit uppfunna, tala här ett underbart språk, som alla förstå, men ingen vet när han lärt eller på hvad sätt." — —

Den man, som inom många olika områden af den svenska musiken ingripit ordnande — grundaren af studentkvartetten, utgifvaren af koralboken och musiken till de första folkvisorna samt själf kompositör af sånger med verklig fosterländsk klang — var ej till börden svensk, ehuru hans lifsgärning utfördes i Sverige.

Johan Christian Fredrik Hæffner var hessare, född den 2 mars 1759 i den lilla byn Oberschönau, där fadern var skollärare. Bland hans största nöjen som barn var att medfölja på fågeljakter i de vidsträckta skogarna, då gossen brukade kvarstanna hos kolarna i deras hyddor och lyssna till de sagor och sånger ("snapperlieder") som dessa då gärna föredrogo. Medan vinden susade i de höga träden och höstregnet föll i strida skurar, framtrollades vid stockeldens fladdrande sken många bilder af förtrollade prinsar och prinsessor — ja, hela skogen tycktes full af sagornas hemlighetsfulla andeväsen. Tidigt väcktes här kärleken till de gamla, tyska folkvisorna, hvilkas melodier blott fördjupade intrycket af det fantastiska innehållet. Gossen fick, sedan familjen flyttat till Schmalkalden, där han gick i skola, undervisning i generalbas och orgelspelning af en lärjunge till Bach, den skicklige organisten Vierling, så att han redan vid nio års ålder kunde spela orgel vid söndagsgudstjänsten.

Efter ett par års vistelse i Leipzig som student, uppträdde den unge Hæffner i flera tyska städer som musikdirektör och begaf sig 1780 på kallelse af en tysk köpman till Stockholm, där han dock i början tycktes sakna anställning. Han blef ganska snart sångmästare vid operan och verkade äfven såsom kapellmästare tillsammans med Vogler, tills han vid dennes afgång 1799 ensam tillträdde platsen. Hæffner var äfven sedan 1785 organist vid tyska kyrkan.

Det var konung Gustaf III, som i Sverige först på ett verksamt sätt uppmuntrade de sköna konsterna, och alltifrån den dag, (den 30 sept. 1782) då den kungliga operan invigdes blefvo skådespelet och musiken bosatta i vår hufvudstad, där de förut endast gifvit gästroller. Många framstående musiker

verkade under hans tid för musikens höjande, såsom Kraus, Naumann och Vogel samt svenskarne Frigel och Åhlström m. fl. Kungliga musikaliska akademien räknar äfven sina anor från "sångarkungens" tid, och det är gifvet att en sådan undervisningsanstalt skulle bidraga att utveckla de musikaliska förmågor Sverige alltid haft så godt om. Förhållandena blefvo emellertid helt olika under Gustaf IV Adolfs regering och denne egendomlige, föga begåfvade regent kunde aldrig inse operans berättigande. Det anslag Gustaf III frikostigt beviljat den ur sin handkassa indrogs helt och hållet, och befallning gafs till och med om byggnadens nedrifvande, hvilket dock lyckligtvis aldrig kom till utförande. År 1808 förvandlades Thalias tempel till sjukhus för de i kriget sårade, och under de bekymmerfulla år, som sedan följde var ej underligt, att det allmänna intresset var frånvändt konsten.

De mästare som af Hæffner sattes högst voro näst Gluck, Bach och Händel, och han framförde med förkärlek deras verk. Skapelsen gafs äfven under hans ledning första gången i Stockholm, men Haydn var den sista af de tyske klassikerna han gillade. Mozart och Beethoven kunde han aldrig tåla, och denna motvilja ökades endast genom den beundran deras verk väckte hos andra. Då den franska smaken ännu var den förhärskande gåfvos mest operor af franska kompositörer, Grétry, Monsigny m. fl. men äfven inhemska af Uttini, Naumann, Kraus och andra kommo till heders.

Hæffner uppträdde äfven själf som operakompositör. Hans första opera, *Electra*, uppfördes på Drottningholm till firande af drottningens namnsdag 1787 och såg sedan ett tiotal föreställningar på operan. Den vann dock ej vidare framgång och ansågs omogen och oarbetad, liksom en andra, enaktig opera, *Alcides inträde i världen*, hvilken blott gafs en gång. Den följande *Renaud* ansågs af kännare stå vida framom de första och innehöll flera vackra körer, bland dem den sedan i Uppsala mycket populära marschen "Under Svea banér".

Kompositörens förebild inom operadiktningen var Gluck,

och han framhöll i likhet med denna mästare kraftigt recitativet, med större afseende fäst vid en själfull deklamation af språket än det rent melodiskt sångbara. Hans lärare i svenska språket hade under ett års tid varit ingen mindre än Thorild, och dennes inflytande var genomgripande och märkbart. Allvar, kraft och välde öfver harmonien prägla alla Hæffners verk, om de än ej röja någon originell uppfinningsförmåga eller melodirikedom.

Under sin långa tjänstetid vid operan hade Hæffner många svårigheter att bekämpa och kom aldrig till erkännande, trots obestridliga förtjänster. Han råkade i ständiga konflikter såväl med förmän som kamrater och underordnade, hvilka hade svårt att tåla främlingens despotiska natur och stundom hänsynslösa uppträdande. Den omständigheten att han aldrig lärde tala ren svenska bidrog väl äfven, att missförstånd och förvecklingar ofta uppstodo. Omdömet var i öfrigt nyckfullt och oberäkneligt, ofta beroende af stundens infall och motsägelsebegär och hårdt drabbande kamrater i konsten.

Då operan 1808 för en tid upplöstes, erhöll orkesteranföraren afsked med fyrahundra kronors årlig pension. Han erbjöds och antog därefter en ej vidare lysande aflönad men för hans personliga del mera lockande plats som musikdirektör vid Uppsala universitet. Det var med ringa saknad Hæffner lämnade den bullrande hufvudstaden och operans intrigfyllda område, och han fann sig från början mera hemmastadd i "den eviga ungdomens stad", där han, föregången af sitt rykte som duglig anförare och kompositör, mottogs med stora förväntningar.

Vid universitetet hade alltsedan Gustaf II Adolfs tid meddelats publik undervisning i musik och musikens teori hade särskildt varit föremål för omfattande studier, hvarom en mängd lärda afhandlingar vittna. Flera goda förmågor hade där verkat inom musikens område, men vid tiden för Hæffners ankomst var ledningen den sämsta. Den i sin krafts dagar nitiske och duglige sånganföraren Samuel Ödman, den egentlige grundaren af studentsången, hade under många år varit sängliggande sjuk och företrädts af en fullkomligt inkompetent person.

Hæffner lyckades emellertid öfvervinna alla svårigheter och på ett år hade han bildat såväl en manskör som en blandad kör (studenter och gossar) samt en god orkester. Beskow skrifver härom i sina Lefnadsminnen sålunda: "Långt ifrån att visa något förnämt förakt för de små tillgångarna eller låta sig nedslå af några hinder, började han organisera orkester och kör på det sätt, att han gick ur hus och i hus och uppsökte alla som hade någon skymt af talang eller anlag därtill, bjöd dem hem till sig, lofvade dem kostnadsfri undervisning och uppmuntrade dem med loford, som, ehuru oftast öfverdrifna, hade den verkan, att arbetena gingo med en förvånande fart. Han lyckades äfven besjäla sina sångare med sin egen hänförelse för musiken, och alltsedan Hæffners tid har den fyrstämmiga manskören utan allt ackompanjemang fortlefvat i Uppsala med friskt lif och hvar den låtit höra sig väckt anklang med sin kraftiga, fosterländska ton."

Från den första tiden i Uppsala härstamma två, af Hæffner komponerade oratorier, "Försonaren på Golgata" och "Försonaren på Oljoberget," hvilka med stor framgång uppfördes. Han skref äfven under årens lopp en hel del fest- och tillfällighetsmusik, hvilken tyvärr till stor del nu är förkommen; den vid sorgefesten efter Sofia Albertina finnes ännu i behåll och anses som ett af kompositörens bästa verk.

De körer, Hæffner komponerade för studenterna, stå dock främst: "Samloms, bröder, kring frihetens fana", "Bröder, vi vishetens lärjungar heta", "Välan dina söner, o Svithiod, gå", samt den kraftiga, gripande "Vikingasäten", som ännu kvarstår bland studenternas glansnummer. Dessa marscher, skrifna till firande af Karl XIV Johans segrar, berörde lifligt den fosterländska känslan och mottogos samt utfördes med ungdomlig värme och hänförelse. Bland de melodier, som kompositören på ett mästerligt sätt behandlat fyrstämmigt, märkas: "Bevare Gud vår kung" och "Karl XII:s marsch vid Narva", hvartill Geijer skrifvit de sköna orden: "Viken, tidens flyktiga minnen!"

En större, anonymt utgifven sångkomposition "Lydia och Arist" var af Hæffner, ehuru ej af motståndarna erkänd, då i den förråddes större känsla och innerlighet än denne i allmänhet mera kraftige än känslige kompositör plägade lägga i dagen. Samma förhållande var med den täcka melodien "Hulda Rosa, fjäriln frågar" intagen i det af Åhlström utgifna "Musikaliskt Tidsfördrif," jämte flera af kompositörens sånger. Andra, bland hvilka Tegnérs "Majsång" och Geijers "Manhem" blefvo mycket populära, infördes i musikbilagorna till Iduna och Poetisk kalender.

Hæffner stod alltid på den bästa fot med studenterna, som öfversågo med hans många egenheter och uppskattade hans i grunden goda hjärta och stora förmåga. Han kallade alla utan undantag du och titulerades farbror tillbaka. Lätt fattade och grundlösa fördomar emot personer samt en vana att öfverdrifva och framställa saker i en förvänd dager gåfvo anledning till mycket skämt bland ungdomen. Stundom kunde han brusa upp och öfverösa sina sångare med bannor och skymford, men i nästa stund tog han dem åter helt vänskapligt under armen och allt var glömdt. Hjälpsam mot obemedlade studenter och resande artister, så mycket hans små medel tillåto, var han till sin natur impulsiv och omedelbar och visste ej hvad egennytta ville säga. Konsten var för honom hufvudsaken, och han offrade till dess befrämjande tid och krafter, låtande allt annat komma i andra rummet.

Gift första gången med sångerskan vid kungliga teatern, Elisabeth Forselius, skildes Hæffner från henne, var sedan omgift, hade stor familj att underhålla och lefde "i en gladt buren fattigdom".

När Hæffner kom till Sverige väcktes hans intresse för de gamla svenska folkvisorna, och han begagnade ifrigt hvarje tillfälle att studera dem i deras ursprungliga skick. En gång när ett sällskap lappar besökte Stockholm inledde Hæffner bekantskap med dem, trakterade dem rundligt med kaffe och brännvin och fick dem så på sitt egendomliga sätt att föredraga sina

fantastiska melodier, hvilka han upptecknade. Han kom vid jämförelse af de tyska, engelska och nordiska folkvisorna till den åsikten, att en gemensam skala genomgår dem alla och denna tanke, som dock rönte mycket motstånd, framlade han i Svea, 1818. När sedermera Afzelius och Geijer började samlandet af de svenska folkvisorna, anmodade Geijer, som väl uppskattade Hæffners musikaliska insikter, honom att redigera och utgifva musiken till dem. Detta skedde och kompositören ägnade stort intresse åt detta arbete, som i allmänhet mottogs med bifall, ehuru anmärkningar äfven framställdes. Första häftena utkommo 1814, 16 och 17. Han utgaf sedan på egen hand 1832 ett häfte folkvisor, fyrstämmigt satta, tillägnadt Uppsala akademis medlemmar, och skulle helt visst fortsatt, om ej döden afbrutit hans verk.

Ett annat arbete, som sysselsatte Hæffner under större delen af hans lif var ordnandet af den svenska kyrkomusiken. Han hade redan under sin stockholmstid kommit underfund med hur illa det var beställdt med vår kyrkliga musik och sång. Vid reformationen, då den katolska mässan afskaffades, hade ej nödig omsorg ägnats åt den musikaliska delen af gudstjänsten. Till den 1530 utgifna psalmboken hörde endast femton sånger. Flera gånger omarbetad och ändrad utkom den s. k. gamla svenska psalmboken 1695, då hvarje psalm (405 st.) hade sin egen melodi, hvilket verk till största delen får tillskrifvas professorerna Olof Rudbäck d. ä. och Harald Valerius. Men äfven detta arbete var behäftadt med flera brister och under sjuttonhundratalets lopp gjordes en mängd olika försök till reformering.

I början af adertonhundratalet tillsattes en psalmkommitté för att förse den nya, af Wallin riktade psalmboken med lämpliga melodier. Det allmänna intresset följde lifligt detta arbete, och i pressen syntes gång efter annan såväl olika förslag som kritik däröfver. En hetsig polemik utspann sig i ämnet, och Hæffner var en af de ifrigaste deltagarna såväl i striden som i arbetet. Hans åsikter finnas framlagda i Phosphoros 1810, Upsala Lit-

teraturtidning 1821 samt i företalet till hans koralböcker och Svenska messa.

Hæffner följde till grund för sitt arbete den åsikten att man borde återgå till de gamla grekiska kyrkotonerna och göra psalmen ursprunglig och enkel samt med fyrstämmig sättning. Han uttalar sig skarpt mot förkonstlingar och säger bland annat följande, som är karakteristiskt för hans uppfattning i ämnet: "Hvar och en kännare vet, att de moderna tonsättarna i kyrkomusiken, då de sett sig ur stånd att efterbilda denna värdighet och höga enfald, som utgör karaktären af antika musikarbeten, genom ett annat medel sökt ersätta den forna enkelheten, som just skulle förrådt denna tomhet, flackhet och själlöshet, som är de modernas arfsynd. Detta medel består nu i *fördubblingar*, d. v. s. att melodien borttages och liksom hopsmälter i stormsvallet af toner och ackordföljder. Det oväsende och stoj, som härigenom uppkommer från orgelverket, kan väl någon gång förleda den okunniges sinnen, som med gapande undran hvar sekund känner sina öron bestormas af tätt vällande ackorder, dissonanser, löpningar, drillar, darrningar och hvad vet jag? En sådan musik — om detta namn kan ges åt ett sådant harmonigyckel, där ingen ton hinner hjärtat och tränger till själen — liknar de poemer, där allt finnes — utom själfva poesien. Vanligtvis vill organisten öfverträffa tonsättaren och griper därför an alla toner, som af hans tio fingrar kunna nedtryckas och ofta måste hand och armbåge hjälpa till att bedöfva åhörarens sinnen. Det är ej *mängden* af intervaller, utan deras *renhet* och *klarhet*, som göra något verkligt intryck."

Enligt dessa åsikter arbetade Hæffner om melodierna i gamla psalmboken och tillsatte endast några nya. Han hade sina medkämpar i Phosforisterna, hvilka inom litteraturen hyllade samma grundsatser, nämligen återgång till det gamla och förenkling af konstformerna. Motståndarna, bland dem Frigel, som på regeringens uppdrag arbetat inom samma område, anmärkte vådan att gå tillbaka istället för framåt och fruktade att främlingen ville påtrycka de svenska koralerna en *tysk* prägel.

Kompositörens 1808 utgifna koralbok mottogs med långt ifrån odeladt bifall, men den andra af 1819—20, gillad och antagen af kungliga psalmkommittén, äfvensom Svenska messan af 1817 måste äfven af allmänheten erkännas. Hvad som än mot detta verk kan anmärkas, måste erkännas att kompositören därmed bragt reda och ordning i vår kyrkomusik och äfven riktat den med flera goda melodier.

Hæffner utgaf äfven ett häfte "Präludier till melodier i koralboken och marscher" till handledning för organister, som ofta visade benägenhet att använda alla möjliga melodier, marscher, operett-arier m. m. till inledning och afslutning af koralmusiken. De äga fortfarande värde och särskildt präludiet till "Hela världen fröjdes Herran" (n:o 2 i vår nuvarande koralbok) är framstående.

Det var endast oegennyttigt konstnärsintresse, som dref Hæffner till det omfattande och tidsödande arbetet med koralernas ordnande. Hans enda ersättning härför var en sent omsider gifven uppmuntran på 900 kr., en ringa lön för så stor möda.

Hæffner arbetade i det sista oförtrutet i sin konsts tjänst, upptagen af lektioner och kompositioner. Han var äfven sedan 1816 organist vid domkyrkan. Det gladde honom särskildt att få medverka vid Gustaf-Adolfs festen 1832, då hans för tillfället komponerade "Låt dina portar upp" utfördes till minne af hjältekonungen, som han alltsedan barndomen betraktat med entusiastisk beundran. Han var just sysselsatt med komponerandet af musiken till magisterpromotionen 1833 och hade en hymn färdig, då han efter en lindrig sjukdom afled den 28 maj 1833, ännu i sitt sjuttiofemte år helt lefnadskraftig. Studenterna sjöngo enligt hans önskan vid återvändandet från grafven, dit de följt sin afhållne ledare, den sång, som otvifvelaktigt var hans främsta och som de sedan bibehållit till ett oförgängligt arf: "Vikingasäten."

På hans grafvård stå inristade orden: *I Svenska toner lefver främlingens minne.*

II.

ERIK GUSTAF GEIJER,

1783 – 1847.

Den Geijerska släkten var ej ursprungligen svensk utan härstammade från Österrike. De två skickliga bergsmännen Kristoffer och Karl inkallades af Gustaf II Adolf till Sverige för att sätta i gång bergsbruket inom landet. De bosatte sig i Värmland och blefvo stamfäder till den sedan vidt utgrenade svenska delen af familjen. En ättling, Bengt Gustaf, gift med Ulrika Magdalena Geisler från Falun bosatte sig på den fäderne-

ärfda gården, järnbruket Ransäter, belägen fem mil norr om Karlstad mot odlingens gräns, och här föddes ERIK GUSTAF den 12 januari 1783, den äldste af sex syskon.

Ransäter, den låga, hvita envåningsbyggnaden med två flyglar på sidorna samt ett stort träd midt på gården, under hvilket nu en minnessten står upprest med E. G. Geijers namn, låg nära den forsande Klarälfven med utsikt öfver odlad bygd och blånande höjder. Det var en kraftig, storartad natur, ett idogt brukslif och ett enkelt, gladt och kärnfriskt hemlif som från början omgaf gossen och bidrog att bilda hans sunda, sanna och kraftiga karaktär. I hemmet rådde en vänlig, glad anda, och vid sidan af de praktiska bestyren fanns mycket sinne för konst och litteratur; samtidens svenska såväl som på modet varande franska skaldeverk studerades med det lifligaste intresse. Den blifvande tonsättaren fick vid sex års ålder sin första undervisning i pianospel af en gammal, halft döf moster, och ehuru intresset i början ej var större än att eleven sökte sin räddning ut genom fönstret, när lektionstimman slog, kom han dock snart nog till insikt om musikens fängslande makt. Han skref i en framtid följande: "Den goda Moster ... Om hon ej varit, hade jag i min lefnad varit utan musik, och jag vet ej, hvad som skulle fylla dess rum och ersätta allt hvad jag då förlorat. Jag hade ej varit utan glädje, men musiken är glädjen, som är glad öfver sig själf — den är en dubbel glädje."

En granne, kapten Rappolt, som Geijer senare kallade "sin välgörare", kom ofta åkande till Ransäter, medförande ett helt skrin af noter, och af dessa skatter, från Boccherini till Haydn och Mozart, lät han gossen tidigt blifva delaktig. Han införde honom äfven i traktens musikaliska hem, där endast den bästa och gedignaste musik odlades, så att ERIK GUSTAF redan vid sexton år hade "en verkligt musikalisk bildning".

Första gången gossen märkte huru kär musiken blifvit honom var, när han vid tolf år skickades till skolan i Karlstad och ej först hade något klaver att tillgå. Tårarna fingo då ersätta tonerna, när saknaden blef för stor efter det öfver allt

älskade hemmet. Redan vid sexton år kom ynglingen till Uppsala, där han efter genomgången examen fick svärja den honom motbjudande studenteden och sedan börja studierna och lifvet på egen hand. Han tycktes i början oviss om hvad han skulle ägna sig åt — dels lockade det praktiska lifvet i bergsbygden, dels konstens olika uppgifter, dels vetenskapens skilda värf. Geijer talade om de "fem fingrarna på sin andliga hand": historia, filosofi, teologi, poesi och musik, och han hängaf sig efter hand åt dem alla — grundligt och framgångsrikt. Ej underligt då, om han icke, så fort som familjen hoppats, blef färdig med sin grad. Han studerade allt med det djupaste intresse och ville personligen tillägna sig det; älsklingsförfattarna voro Rousseau och Schiller, senare Shakspeare och Göthe. För öfrigt kände han sig som en fågel i bur i sin lilla vindskammare, där ett tegeltak skymde utsikten västerut — åt hembygden — skild från sina kära och det friska friluftslifvet, endast omgifven af böcker och med själen fylld af vaknande frågor. Hans tröst blef nu såsom förut musiken, och så snart han skaffat sig ett instrument, började han fantisera och komponera, obekant med alla kompositionens lagar, men glad att få ge de jäsande tankarna och känslorna luft. Hans första sonat, tillägnad "farbror Rappolt" uppväckte stora meningsskiljaktigheter i hembygden och var antagligen ganska omogen. För att inhämta mera kunskaper i musikens teori studerade Geijer Voglers skrifter samt senare i Stockholm generalbas för sekreteraren i Musikaliska akademien, Frigel, "en hedersman full af förnuft, musik och godhet". Han studerade äfven Händels och Scarlattis verk och öfvade sig i à quatre Mains och samspelning med likasinnade kamrater.

De konserter, som vid denna tid bjödos på i Uppsala voro ganska medelmåttiga, men Geijer sökte sin ersättning i att resa till Stockholm, när något utmärkt bjöds på, ehuru denna resa med skjuts var ett helt företag. Så åhörde han därstädes 1805 Mozarts Requiem och skref i hänförelsen ett långt bref därom till systern, sin "söta Jeanne-Marie": "Med partituret i hand, som jag lånat af S. följde jag med not för not, så mycket jag

kunde för tårfulla ögon: och det var, som om jag stått på en strand i mörkret och ett osedt haf af mäktiga harmonier brusat emot mig och hotat mig. Någonting så allsmäktigt, som kommer människan att bäfva, ligger det i dessa körer. Du känner, att orden äro en latinsk mässa för de aflidna. Musiken börjar tyst och heligt, och då slutligen en röst efter den andra långsamt faller in i denna majestätliga början: *Gif dem den eviga hvilan, o Herre!* tills hela kören med långsamma vågor, stigande hvälfver sig liksom mot himlen, så är man verkligen till mods, som man ville falla på knä i stoftet och tillbedja. En sådan andakt, någonting så heligt har jag aldrig erfarit. Och nu

Geijers hus i Uppsala.

kände jag först, att det heliga och gudomliga, det äkta himmelska, för hvilket ett ord aldrig gifves, som människan med onämnbara aningar och hopp omfattar, att det är blott musiken, som framkallar det ur hjärtat, som öppnar det för oss, som utvecklar en himmel ur själen och närmar himlen till den". — —

Det var först påsken 1809 Geijer blef i tillfälle att höra Skapelsen af Haydn. Han hänfördes af detta stora verk, dess sublima början ur kaos, änglarnas pris och Adam och Evas lofsång — "den ena himlarnas triumf, den andra jordens glädje"

— men beklagar att Haydn midt i all denna storhet nedsänker sig till det triviala — "att låta en orkester, som nyss utfört de gudomligaste saker kuttra som en dufva eller härma ännu omöjligare saker" — det anser han vara mot konstens värdighet.

För att möjliggöra sin länge närda önskan att få komma ut i världen sökte Geijer, på de sinas inrådan, kondition hos Riksrådet, frih. Malte Ramel. Svaret kom, oväntadt och sårande, att man vid efterforskningar från universitetet funnit, att han vore "en yngling utan allvar och stadga". Detta orättvisa och grundlösa omdöme grep den nittonårige studenten djupt och i harmen drefs han till det första steget på sin litterära bana. Han skref äreminnet öfver Sten Sture den äldre, hvilket förskaffade honom Svenska Akademiens stora pris och för honom själf och andra afslöjade en hittills obeaktad poetisk begåfning.

Geijer kvarstannade efter promotionen 1806 ännu några år i Uppsala under fortsatta studier, men ändtligen kom 1809 det efterlängtade tillfället att komma ut. Han erbjöds att följa en ung Schinkel till England, och denna öfver årslånga resa mognade Geijer helt till man, klarade omdömet och utvecklade iakttagelseförmågan. Mycken god musik blef han äfven i tillfälle att höra och beundrade särskildt kyrkokörerna och Catalanis sång. Händels Messias anslog honom lifligt och han kallade den "det sublimaste verk som någonsin gladt min själ och mitt sinne. — — — *Sorg*, *glädje*, *triumf*, *andakt* äro uttryckta med kolossala karaktärer i dessa körer. Det finnes ej något sublimare än hans *Halleluja*. Man har också så mycken respekt för detta sistnämnda stycke, att enär det anstämmes, som ganska ofta sker vid högtidliga tillfällen, hela allmänheten står upp med obetäckta hufvuden. Jag har flera gånger sett denna vördnadsbetygelse upprepad af tusentals människor". Han komponerade äfven själf en del saker, som han i bref till sin faster, fru af Geijerstam, säger sig längta att få uppföra "inför *sin* publik, den mildaste, bästa allmänhet, som ännu dömt här i världen några författare. Jag menar min bästa faster och kapten Rappolt".

Återkommen till Sverige hade Geijer utnämnts till docent i Uppsala, men tillträdde ej genast denna befattning, utan stannade ett par år i hufvudstaden, hvilket gaf honom tillfälle deltaga i musiklifvet därstädes, bevista teaterföreställningar och åhöra konserter. Fosterlandskänslan hade i Sverige väckts genom det olyckliga finska kriget, och den fosterländska andan tog sig allehanda uttryck. En del unga ämbetsmän, ursprungligen värmlänningar, sammanslöto sig till ett förbund, det götiska, hvilket under J. Adlerbeths ledning stiftades 1811. Det hade till mål att "återupplifva de gamla göternas frihetsanda, redlighet, enkelhet och kraft", och det ålåg hvar och en af dess medlemmar att forska i "de gamle göters sagor och häfder". Resultatet häraf blef dels en noggrann historisk fornforskning, dels åtskilliga konstalster med motiv från vår forntid. I förbundets tidskrift "Iduna" framträdde Geijer först med sina kraftiga, fosterländska sånger: Vikingen, Den siste skalden, Den siste kämpen, Manhem m. fl. Till många skapades melodien samtidigt, och de föredrogos först på förbundets "stämmor", hälsade med växande förtjusning, liksom äfven Tegnérs förstlingssånger. Det var dessa våra båda förnämsta skalder, som gåfvo den högsta lyftningen åt det götiska förbundet, och när de sedermera ägnade sig åt andra uppgifter, upplöstes småningom förbundet, tills endast ledaren kvarstod. Det hade dock verkat kraftigt och främjat den fosterländska vetenskapen och konsten i flera riktningar.

Ett annat af förbundet framkalladt företag var samlandet och utgifvandet af våra svenska folkvisor. De voro hittills aldrig upptecknade utan fortlefde blott i folkets minne och på dess läppar, och voro nära att sjunka i glömska. Det var Afzelius och Geijer som hafva äran af att så ej skedde och som i tredje årgången af Iduna började utgifvandet i tryck med "Näcken", hvartill Afzelius själf skrifvit orden. Äfven musiken beslöts att bifogas, "då musik lika väl som hvarje annat uttryck af känslor, kunde utmärka *götisk kraft*". Till första samlingen, som utkom 1814 hade Hæffner på Geijers uppmaning redigerat musiken, och det var egentligen blott inledningsorden, som skrifvits af

Geijer. Han skildrar däri med enkla, stora drag folkvisans historia och karaktär, huru den framsprungit ur folkets bröst, en mäktig improvisation, uttryck för känslans styrka och djup. En konstlös sång af naturbarnet men med allt det omedelbara lif, som gömmes i den rika, men outvecklade själen. Så säger han: "Barnet lofvar alltid mer än ynglingen eller mannen håller. Det ger en föreställning af hela mänskligheten med alla sina förmögenheter och anlag, då mannen är ovanlig, om han blott i en bestämd karaktärs fulla utbildning i något afseende kan påminna om den höjd, till hvilken mänskligheten mäktar hinna. På samma sätt med den poesi, som ännu äger barndomens oskuld, den äger äfven denna ålders symboliska, outvecklade rikedom och storhet".

— — — "Det poetiska i romanserna ligger därför i det som är känslans egnaste, i *ton* och musiken, som är oskiljaktig ifrån dem och utvecklar blott den sång, som i dem är inneburen. Därför påminna de om denna känslans underbara egenskap att med ett enda ljud tränga till själen och där uppväcka föreställningen af ett helt mänskligt tillstånd, lifligare än all beskrifning det förmår".

Det är den äldre och äkta folkpoesien, som bäst bevarat sig hos folket, medan den senare konstnärliga diktningen lämnat det oberördt. Inbillningen låter naturens hemlighetsfulla makter ingripa, men ger inga naturbeskrifningar eller lyriska utbrott; känslan är djup och döljer sig ofta, stundom blott framskymtande i omkvädet, hvilket liksom anger visans grundton — i Norden vanligen sorgbunden.

Det är med en viss tvekan Geijer utgifver dem i tryck — "Deras rätta element är friska luften, skogarna och den nordiska naturen. I århundraden hafva de blott lefvat i sångens melodiska vågor: släkten efter släkten hafva i deras enfaldiga toner funnit ett uttryck för sina känslor, och deras framställande för konstkännarens näsa är egentligen en strandning på det torra. Emellertid bättre så än att de skulle nedsjunka i en

förgätenhet, som eljes för dem nu mera ej kunde vara långt borta".

Med dessa ord öfverlämnar Geijer folkvisorna åt allmänheten, och hans förtroende gäckas ej; de blefvo en nationalskatt kär och värderad af alla musikens vänner intill denna dag och skola väl så förblifva så länge det enkla och omedelbara ej förlorat sin makt öfver svenska hjärtan.

Odinslund.

Vid Geijers staty i Uppsala sitter den s. k. Geijers tanke. Det är en folkets dotter med enkla kläder och strängaspelet i handen samt med en drömmande blick. Så tänkte han sig den svenska folkvisan — i enkla yttre former, men med renhet och kraft i själen samt en djupt förborgad poesi inom sig.

Det var många år Geijer fick vänta, innan han blef utnämnd till professor i historia, hvilket inträffade först år 1817. Sommaren förut blef han ändtligen i tillfälle att bilda eget hem och hemföra sin ungdomsbrud, Anna Lisa Liljebjörn, som i sju

år troget väntat på honom. Uppväxt på Odenstad gård, sju mil från Ransäter var Anna Lisa genom modern besläktad med Erik Gustaf, ehuru hon ej gjorde hans bekantskap förrän 1804. Hon var då tretton år och såg med blyg beundran upp till den nittonårige studenten, som redan blifvit prisbelönt för sitt äreminne, och som en mognad man samtalade med hennes far, "en begåfvad man och en violoncellspelare som ingen", i konst och litteratur och till och med *motsade* honom, hvilket tycktes flickan något oerhördt. För henne hade han knappt en blick och när hon på faderns tillsägelse spelat en sonat af Haydn, anmärkte han blott att tempot var för hastigt. Tre år senare förnyades emellertid bekantskapen, då Anna Lisa gästade sin morbror Troili i närheten af Ransäter och då knöt ett förtroligt vänskapsband med Jeanne-Marie Geijer och äfven något mera lyckades blifva bemärkt af sitt barndomsideal, den något tystlåtne men dock glade Erik Gustaf, som nu började intressera sig för hennes musikaliska framsteg. På julen voro de åter tillsammans och under lekar, dans och allehanda tillställningar, som på den tiden varade julen ut, kommo de hvarandra allt närmare. Intet ord hade dock yttrats om framtiden, ty den låg ännu insvept i dunkel, och Erik Gustaf ville ej binda den unga, lefnadsglada flickan i en lång, osäker väntan. Anna Lisa hade dock redan nu klart för sig, att hon ingen annan ville ha och afvisade alla öfriga friare, ehuru hon därigenom beredde fadern, hvars ekonomiska förhållanden ej voro de bästa, stort bekymmer. Hon var dock nära att villfara hans önskan att förlofva sig med en tilltänkt köpare af Odenstad, men så kom Erik Gustaf helt oförtänkt och gjorde ett besök i hemmet, då Anna Lisa och han förlofvade sig. Fadern var bekymrad vid tanken på den långa väntetiden, men kunde ej "skilja två älskande hjärtan åt" och så reste Geijer till England, lycklig i vissheten om sin älskades kärlek. När Jeanne-Marie sedan gift sig med Troili kom Anna Lisa till hans föräldrahem och fyllde där en dotters plats, tills hon omsider hämtades att fylla sin rätta plats vid sin makes sida.

Under den långa väntetiden i Uppsala hade Geijer lifligt deltagit i det litterärt och musikaliskt bildade sällskapslif, som bildat sig med öfverstinnan Malla Silfverstolpe f. Montgomery som medelpunkt. Hos henne samlade sig allt hvad staden ägde utmärkt, och "fredagsaftnarna" voro verkliga högtidsstunder, som ofta hade stora litterära och konstnärliga öfverraskningar att bjuda. Geijer och Atterbom bidrogo kraftigt med sina sånger och afhandlingar, hvilka alltid föranledde ett lifligt meningsutbyte. Vintern 1816 deltog den tyska författarinnan Amalia v. Helvig i denna krets, och denna sällsynt begåfvade och fängslande kvinna kom med Geijer i en rik, andlig lifsgemenskap. Det var den första, kanske *enda* kvinna, som helt kunde fatta och följa Geijers djupgående tanke- och känslolif och deras tankeutbyte fortsattes medelst brefväxling när de på våren samma år skildes. Endast *en* gång sammanträffade de sedan, när Geijer 1825 tillsammans med några vänner gjorde en resa till Tyskland. Det var med tanke på henne, efter Eriksdagen 1816, då Geijer på allehanda sätt firats af sina vänner och lagerkrönts af Amalia, som han diktade "Nattvandraren".

I professor Geijers hem, där under årens lopp tre barn uppväxte, blef lyckan bofast, och Geijer med sin starka hemkänsla slöt sig allt närmare till de sina. Vännerna voro där äfven gärna sedda, och en glad, hjärtlig stämning, äkta värmländsk, gjorde att alla kände sig hemmastadda. Trädgården kring det 1837 inköpta egna hemmet genljöd ofta af ungdomligt glam och skratt, och den lärde professorn försmådde ej att deltaga i ungdomens lekar. Födelse- och namnsdagar firades med utklädningar och allehanda upptåg, och man roade sig åt det minsta. I det dagliga lifvet var Geijer ofta ett stort, opraktiskt barn, men återfördes till verkligheten af sin förståndiga, praktiska hustru, som på ett utmärkt sätt öfverskylde hans små svagheter. Om han stundom fördjupad i sina tankar glömde att iakttaga de gängse umgängesformerna, fick han en tyst påminnelse af sin Anna Lisa, då han ibland till auditoriets

munterhet, helt högt utbrast: "Kors, min söta, hvad har jag nu gjort? Har jag inte burit mig riktigt åt igen?"

Musikvännerna samlades ofta hos Geijer och utförde med förkärlek Mozarts kvartetter m. m.; äfven staden gästande konstnärer mottogos med stor gästfrihet. Så var det Geijer, som först framförde Jenny Lind för Uppsalapubliken (2000 personer) och efter konsertens slut, öfvervältigad af hennes oförlikneliga röst, slöt henne i sina armar. Hon var sedan gäst i Geijers hem och sprang på eftermiddagen änkleken med professorer och studenter. Geijer blef en af hennes trognaste vänner till sin död och besökte henne under sin sista resa 1846 i Aachen; henne tillägnade han äfven sina sista kompositioner "Sparfvens visa" och "Kommer solen".

I Geijers hem mottogs äfven A. F. Lindblad, som af professorn först gjordes till student och sedan fick ledning för sina musikstudier. Tillsammans med honom utgaf Geijer sitt första häfte sånger 1824; andra följde 1834, 36 och 40. De första sångerna hade framträdt i Atterboms "Poetisk kalender" åren 1814—1820. Efter Geijers beryktade politiska "affall", diktade han den gripande sången "Ensam i bräcklig farkost vågar"; detta skedde nyårsdagen 1838 efter en häftig dispyt med Lindblad hos landshöfding Järta. Följande morgon, då Lindblad just skulle sätta sig upp i vagnen för att lämna staden, mottog han det ännu fuktiga notbladet med vännens sång; hans ögon tårades vid genomläsningen — "det behöfs intet annat svar" var hans återhälsning med budet.

Geijer stod alltid i det bästa förhållande till studenterna och var af dem som lärare nästan dyrkad. Han älskade äfven dem, och så snart han komponerat något, var hans första tanke "detta ska' studenterna sjunga". Marscherna äro särskildt stämningsfulla, Narvamarschen 1818 och Gustaf-Adolfsmarschen 1832 — Fädernesland, hvars härliga minnen — samt den ur Lidners Medea — O yngling, om du hjärta har.

Det var ett naturbehof hos Geijer att komponera och ge hvarje stämning uttryck i toner. Så säger han själf:

"Tanke, hvars strider blott natten ser,
toner, hos eder om hvila den ber.
Hjärta, som lider af dagens gny,
toner, till eder, till er vill det fly".

Geijersstoden.

Alla hans mest utpräglade karaktärsdrag skönjas också klart i hans sånger: fosterlandskärleken, det djupa, religiösa sinnet, kärleken till hembygden och hemmet — Första aftonen

i det nya hemmet — naturkänslan, och genom allt går en djup oöfvervinnerlig tro på det goda, rotad i en stark personlighets öfvertygelse. Det är icke mycket han lämnat i musik, men det är äkta guld, liksom allt hvad han gifvit, prägladt af en stor mästares bild. Lindblads omdöme om hans sånger må här anföras: "Geijers sånger äro icke försök att sätta melodi till gifna ord; de äro barn af en omedelbar inspiration, barn af hjärtats snille mer än tankens, enkla, rena känslostämningar hos en person, som måste tolka i toner, hvad som rör sig inom honom".

Mycket i kompositionsväg har säkerligen förkommit, ty Geijer brydde sig vanligen ej själf om att taga reda på hvad han nedskrifvit. Så med en af hans vackraste sånger "Stilla skuggor", hvilken ett år efter sin tillkomst af en händelse hittades uppe på vinden bland annat skräp af informatorn till Geijers söner. Sedan den (ursprungligen satt som trio) förvandlats till kvartett, uppfördes den på en konsert 1832 och hälsades med stor hänförelse och har alltsedan bevarats såsom det vackraste uttryck af frid vid en lefnadsdags afton. I drömmen hörde Geijer ofta musik och ännu två dagar före sin död omtalade han för sin hustru: "Jag har i natt låtit för mig uppföra Mozarts kvartetter, Trollflöjten, Skapelsen m. m."

Trött af åren och sitt myckna arbete samt nedstämd öfver en del missförstånd från gamla vänners sida, föranledt af omslag i Geijers politiska åsikter, lämnade han sin professorsplats i Uppsala hösten 1846, till stor förlust för universitetet hvars förnämsta prydnad han så länge varit. När ångbåten lade ut från hamnen stod professorn med blottadt hufvud och mottog studenternas sista sångarhälsning, som de med sänkta fanor och sorgfyllda hjärtan bragte honom. Han fick blott några månader i ro arbeta på sitt stora historiska verk, bosatt i "de svenska sånggudinnornas palats"; redan påföljande vår var han redo till den sista färden. Stoftet fördes nu åter till Uppsala, där studenterna mötte med florbehängda fanor. Vid grafven föllo vårsolens strålar med en mild aftonglans öfver den blomhöljda kistan, fanorna fladdrade i aftonbrisen och "Stilla skuggor"

sväfvade som en änglasång öfver det hela. Den store häfdatecknaren, läraren, skalden och kompositören fanns ej mer bland de lefvande, men lefvande stå ännu hans verk bland oss, och i hans enkla, djupa toner möter oss en själ, som städse sträfvade uppåt och endast i det högsta fann sin tillfredsställelse.

III.

FRANZ BERWALD.

1796—1868.

»Din ädla höga flykt låg oftast utom synkretsen af ditt tidehvarf — därför kunde den blott sällan uppfattas af detsamma.» (Skrifvet af Berwald under Beethovens porträtt och tillämpligt, som det synes, på honom själf).

När man betraktar den svenska musikens stormän, märker man snart att de, ehuru stundom arbetande inom olika områden, dock i *en* genre nå sin höjdpunkt. Det är när de anslå vår nationellaste musikform, *sången*, den svenska visan, som de träffa den rätta tonen. Alltsedan bardernas tid har sången varit

bofast och älskad i Sverige, och dess enkla, fria och högstämda toner har den naturligaste anklangen i svenska bröst. Endast helt få tonsättare ha vågat sig utom sångens helgade gränser, och de verk som då frambragts äro i allmänhet ej af bestående värde. Ett undantag från denna regel bildar Berwald, och vi kunna med stolthet räkna honom som Sveriges störste instrumentalkompositör.

Berwalds släkt härstammade dock ej från Sverige utan var bosatt i Slesvig, därifrån fadern inflyttade till Stockholm och erhöll anställning vid hofkapellet. Familjen var musikalisk, och en kusin till vår tonsättare verkade mellan åren 1814—49 såsom chef för hofkapellet, med framgång arbetande på operans höjande. FRANZ ADOLF BERWALD, född i Stockholm den 23 juli 1796, uppväxte sålunda i ett musikaliskt hem, och när hans egna anlag ganska tidigt framträdde, erhöll han af fadern undervisning i violinspelning och uppträdde redan i sitt tionde år på en af dennes konserter. Han fick sedan ledning af du Puy och anställdes i hofkapellet. Någon regelbunden skolundervisning ingick ej i planen för gossens uppfostran, och när kunskapsbegäret vaknade, fick han på egen hand söka tillfredsställa det. Detta tyckes särskildt varit fallet, när han vid ett besök i prosten v. Schwerins bildade hem insjuknade och sedan under ett långsamt tillfrisknande hade tid och tillfälle att studera. Han fortsatte sedan på egen hand att förskaffa sig insikter i olika ämnen, och den naturliga och mångsidiga begåfningen gjorde, att han med lätthet satte sig in i allt och äfven visste att omsätta sina kunskaper i praktiken. Också de teoretiska musikstudierna fick han själf sköta och erhöll aldrig någon undervisning i komposition.

De första kompositionerna skrefvos ganska tidigt, ehuru ingen fick vetskap om dem förrän långt efteråt. Musiken till "Gustaf Vasa", hvaraf nu blott en marsch finnes kvar, "Slaget vid Leipzig", septetten samt en violinkonsert skrefvos redan före 1828, då den unge Berwald beslöt att lämna Stockholm för att utomlands skaffa sig den utbildning han ännu kände sig behöfva.

Berwald slog sig nu ned i Berlin, där han anlade ett ortopediskt institut, grundadt på Lings system men ordnadt efter egna idéer, hvilket han med framgång förestod ända till år 1841. Huru han inhämtat de erforderliga kunskaperna härtill är obekant, men ett examensdokument förefinnes ännu, undertecknadt af Berlins förnämsta professorer i anatomi, hvari Franz Berwald tillerkännes de kunskaper som kräfdes. Många af honom själf konstruerade apparater användas ännu, och ett par svenska läkare studerade t. o. m. för honom.

Han fortsatte emellertid alltjämt sina musikstudier och erhöll mycket utbyte genom umgänget med Mendelssohn och Zelter. En opera, "Der Verräther" komponerades i Berlin. Kompositören begaf sig därefter till Wien för att helt få ägna sig åt sina musikaliska arbeten, af hvilka operan "Estrella di Soria" samt orkesterverken "Elfenspiel", "Humoristisches Capriccio" och "Erinnerung an die norwegischen Alpen" härstamma från denna tid. De framfördes med stor framgång i den österrikiska hufvudstaden och fingo ett lifligt erkännande i pressen. Så skrifver en kritiker, Carl Kunt: "En glad lifsåskådning, en romantisk fyllighet, djärfhet i frasering och melodi talar ur dem. Mästaren spelar på sin orkester som på en klaviatur och behandlar formen med en improvisatörs lätthet. Det fullkomligaste herravälde öfver de enskilda instrumenterna för honom till lika så originella som betecknande förbindelser mellan dessa."

Uppmuntrad af den framgång hans verk rönt utomlands, begaf sig Berwald till Sverige i hopp om samma resultat, men lyckades ej här vinna något gehör. Hans nya kompositioner anslogo alls icke den svenska publiken; och till och med hans härliga G.-moll symfoni, som första gången uppfördes 1843, fick en nedgörande kritik. Mycket häraf får tillskrifvas det dåliga utförande kapellmästare Berwald gaf det stora verket. Efter ytterst få och knapphändiga repetitioner gafs det på ett sådant sätt, att kompositören, som vägrats själf anföra det, knappt igenkände sitt verk, så förfuskadt och illa medfaret var

det. Först tjugutre år senare fick man i Sverige upp ögonen för detta mästerverks skönhet, men då var kompositören redan död. Det erkändes då enhälligt af pressen såsom "ett verk af utomordentlig storhet och skönhet, djup lärdom och eldig, egendomlig uppfinning. En sådan ursprunglig idérikedom och ett sådant självständigt formsinne verka oemotståndligt." — "Intrycket af denna symfoni är i sanning öfvervåldigande; så kolossal, så originell, full af fantasi, sköna idéer och schwung är den alla satserna igenom. Därjämte intresserar den oaflåtligen genom sitt märkvärdiga kontrapunktiska arbete, sin egendomliga, men effektfulla instrumentering."

Kompositören vände nu åter sitt fosterland ryggen och begaf sig ut att söka det erkännande detta vägrat honom. Han gaf framgångsrika konserter såväl i Wien, där "Ein ländliches Verlobungsfest in Schweden" uppfördes med Jenny Lind i hufvudrollen, som i flera tyska städer och invaldes bland annat till hedersledamot af Mozarteum i Salzburg.

Först 1849 slog Berwald sig på allvar ned i Sverige. Efter att förgäfves hafva sökt platsen som hofkapellmästare i Stockholm och director musices i Uppsala, fick han åter slå sig på praktisk verksamhet. Han var under några år disponent vid Sandö-verken i Norrland sedan någon tid vid Sandviks glasbruk nära Stockholm och ägnade sig äfven med framgång åt tegelslageri, dessemellan bosatt i hufvudstaden. Den medfödda begåfningen och praktiska förmågan gjorde att han med lätthet satte sig in i dessa olika uppgifter och äfven däri visade sig äga framtidsblick. Så lät han på Sandö uppföra det första gjuthus (af en massa bestående af kalk och sand) i Sverige utan att själf ha varit med om något dylikt, men huset blef förträffligt.

Berwald invaldes ej förrän vid sjuttio års ålder till medlem af Musikaliska akademien, en gång förut föreslagen men tillbakasatt för en buntmakare Vogel, hvars musikaliska förtjänster voro inhöljda i dunkel. Han var under sitt sista lefnadsår lärare i komposition och instrumentation därstädes och var just sys-

selsatt med uppgiften att redigera Hæffners koralbok, då en häftig lunginflammation bortryckte den annars till kropp och själ lefnadskraftige mannen, d. 3 april 1868.

Franz Berwald har efterlämnat flera betydande verk inom instrumentalmusiken. Utom den förut omnämnda "Symphonie sérieuse" finnas två andra, hvaraf den i C-dur "Symphonie singulière" med stor verkan utfördes på första svenska musikfesten 1906. Symfoni n:o 3 i Ess-dur är ännu otryckt, och den fjärde "Symphonie capricieuse", har på oförklarligt sätt bortkommit strax innan kompositörens arbeten efter hans död katalogiserades. Tre pianotrior, två pianokvintetter och en violoncellsonat utgåfvos under 1850-talet på tyskt förlag (Schubert i Hamburg) samt senare ännu en pianotrio, en violinduo samt två stråkkvartetter, hvaraf den i Ess-dur är den främsta. Särskildt i dessa kvartetter är Berwald stor och närmar sig mera än någon annan sin höga förebild, Beethoven, i gediget allvar och på samma gång städse bibehållande sin egen prägel af svensk folkton och sund, spelande humor.

Dessa verk fingo ett mycket berömmande omnämnande i "Neue Zeitschrift für Musik" och äfven i Sverige rönte de erkännande, särskildt af Ludvig Norman, som framförde flere af dem för allmänheten. Han skrifver 1859 i "Tidning för Teater och Musik": "Inom kammarmusiken har sedan Mendelsohns och Schumanns bortgång ingen åstadkommit något i flera afseenden nyare, ovanligare, med ett ord originellare än svensken Franz Berwald. B. står nämligen öfver de nu producerande bättre tyska komponisterna (fransmän och italienare befatta sig i allmänhet ej med instrumentalmusik) så väl i själfständig uppfattning som ock i djupare kombinationsförmåga, hvarjämte bredvid det myckna nya han gifvit i harmoniskt och rytmiskt hänseende, hos honom en större renhet i stämföring, följdriktighet i modulation och redighet i periodbyggnad gör sig gällande. — — — Hans ståndpunkt uttalar sin egendomlighet framför allt i en äfven i de minsta detaljer skarpt utpräglad individualitet, hvilken icke synes hafva något gemensamt med en för-

fluten eller närvarande tids skaplynne, hvarför äfven B:s i fråga varande verk intaga en isolerad ställning inom hela musiklitteraturen. Oaktadt denna fullkomliga självständighet i innehåll, detta skenbara ignorerande af allt som föregår omkring honom tillhör B. ändock genom tendens och uttryckssätt en nyare tid och kan betraktas såsom representant för den nyaste riktningen inom instrumentalmusiken såsom *ren* sådan." — —

Vid världsutställningen i Paris utfördes Berwalds Ess-dur trio — ett egendomligt verk, humoristiskt och graciöst med små bizarrerier här och där, blixtrande infall öfverallt — och emottogs med stormande bifall. De öfriga verken hafva ofta gifvits med framgång på konserter och vinna mer och mer uppmärksamhet och beundran.

Berwald står äfven som operakompositör högt. Hans "Estrella di Soria" gafs i Stockholm först i början af 1860-talet och mottogs med erkännande, ehuru den blott uppfördes några gånger och sedan endast styckevis gifvits på konserter. Vid nya operans invigning framfördes den ånyo, hvilket visar, att den ännu anses för det främsta operaverk svensk tonsättare åstadkommit. Den underhaltiga texten (af O. Prechtler) samt en del longörer och gammalmodiga anstrykningar göra dock verket ej fullt anslående för en modern publik, ehuru det i musikaliskt afseende är både omsorgsfullt utarbetadt och genialt. En annan opera "Drottningen af Golconda" hvilar sedan lång tid i operans arkiv och har blott i skilda delar uppförts på konserter. De båda operetterna "Jag går i kloster" och "Modehandlerskan" uppfördes några gånger i Stockholm på 1840-talet, men äro sedan nedlagda.

Bland framstående lärjungar, utbildade under Berwalds ledning, märkes Kristina Nilsson, som sedermera förvärfvat sig och den svenska sången världsrykte, något som den klarsynte läraren redan tidigt förutsåg skulle inträffa, samt den framstående pianisten, fr. Hilda Thegerström, hvilken med stort förstående utfört B:s kompositioner.

Berwald var gift med Mathilda Scherer från Königsberg

i Preussen, hvilkens bekantskap han gjort i Berlin. Först efter flera års äktenskap föddes deras enda barn under en vistelse på egendomen Oed nära Wien. Till hans dop måste en katolsk präst tillkallas, då man genom den pågående revolutionen var afstängd från Wien. När denne hörde gossens tilltänkta namn, anmärkte han, att det ej funnes något helgon med namnet Hjalmar. "Jo", sade då fadern med orubbligt lugn, "det är ett svenskt helgon", och så fick gossen sitt svenska namn midt i den främmande omgifningen. Äktenskapet var det lyckligaste, och de båda makarna tänkte blott på att göra lifvet så ljust som möjligt för hvarandra, döljande de motgångar och svårigheter, som kunde komma i deras väg. På senare år vistades Berwalds tre gamla systrar, som han redan från Berlintiden bistått med sina begränsade medel, i hans hem, återgäldande på bästa sätt hans godhet. Äfven mot andra visade Berwald stor hjälpsamhet, särskildt mot unga musici, som han sökte hjälpa fram på deras bana, ehuru han härför sällan rönte någon tacksamhet och ofta utsattes för deras medtäflares afund. I Berlin besöktes hans institut af flickor ur förmögna familjer men äfven af många fattiga. För att dessa senare ej skulle känna sig tillbakasatta gaf föreståndaren dem till skänks gymnastikdräkter och behandlade dem med särskild höflighet. Han gaf ofta till fattiga sin sista slant, så att han mången gång själf kom i trångmål. Då konung Oscar II, som alltid mycket värderat Berwald, fick höra att han vid sin död efterlämnat familjen utan medel, yttrade han: "Var ej Berwald förmögen? Det hade jag alltid trott, ty han begärde ofta för andra, aldrig något för sig själf."

Berwald var äfven mot sina arbetare vänlig och hjälpsam, på samma gång han visste sätta sig i stor respekt. Ingen kom honom närmare än han själf ville, och han visste imponera på enhvar, som kom i beröring med honom. Han blef ej ofta ond, men kunde stundom blifva det med besked, då de ljusa ögonen sköto verkliga blixtar. I öfrigt hade humorn en stor del i hans umgänge med människor, och många anekdoter finnas därom. En gång när Berwald vistades i närheten af Wien, ville en

svensk sångare och kompositör D., som äfven för tillfället uppehöll sig där, sätta hans omdömesförmåga på prof och framvisade ett musikstycke, hvilket han föregaf vara ett nyupptäckt verk af Mozart och en stor raritet. B. blef mycket intresserad men yttrade, när han genomsett verket: "Ja, har verkligen Mozart skrifvit detta, då måtte han den dagen han skref det haft mycket ondt i magen." D. måste då tillstå, att han själf komponerat stycket och sökt göra det i Mozarts stil. — En framstående litterär man i Stockholm hade en son, som sjöng, ehuru ganska falskt och illa. B. var en gång på en bjudning vittne till huru fadern synbarligen njöt af sonens underhaltiga prestationer, hvilket sedan föranledde följande yttrande: "Nog har jag hört, att faderskärleken är blind, men att den äfven är *döf*, det visste jag ej." — När B. sedan han blifvit disponent vid Sandviks glasbruk, under en resa i Tyskland besökte en framstående kompositör, bad han honom genomse ett medfördt, musikaliskt arbete. Denne frågade om B. vore kompositör. "Nej, jag är glasblåsare", svarade B. När han om ett par dagar åter infann sig hos musikern, sade denne: "Ni har lurat mig, ni är ju en ovanligt framstående kontrapunktist och kompositör". — En gång inlämnade B. till Falkenholmska kvartetten en fuga, som han föregaf sig ha komponerat. Medlemmarna voro genast färdiga att nedgöra verket och förklara det vara idel dålighet, då gubben Hæffner inträdde och ej förr kastat en blick på papperet förrän han utbrast: "Ack, nu har B. drifvit gäck med er. Detta är ju en fuga af Sebastian Bach, ehuru med omkastade stämmor."

För sin skarpsynthet och vana att säga sin mening rent ut hade Berwald fått åtskilliga fiender, särskildt inom Musikaliska akademien, hvars föråldrade vanor och åskådningssätt han utsatte för skarp kritik. Mycket får tillskrifvas detta förhållande, att akademien dröjde så länge att erkänna hans stora förtjänster som kompositör. Det tal som hölls efter hans död på akademiens högtidsdag var af professor Bauch, hvilken varit B:s

egentliga motståndare, och det var ej till föremålets fromma. Nu är emellertid hans värde som instrumentalkompositör fullt erkändt, och hans gedigna, originella och friska tonskapelser vinna mer och mer gehör såväl i musikaliska kretsar som hos den stora allmänheten.

IV.

A. F. LINDBLAD.

1801 – 1878.

Född i hjärtat af Östergötland, i den lilla medeltidsartade staden Skeninge, den 1 februari 1801, uppväxte Adolf Fredrik Lindblad därstädes under fosterföräldrars vård och namn. Han var städse varmt fästad vid fosterfadern, som visade honom stor ömhet och med råd och dåd bistod honom under den växlande ungdomstiden. Vid åtta års ålder och efter ett års skolgång i Vadstena kom dock gossen åter under sin egen mors vård. Hon hade nu åtminstone till namnet ett hem att bjuda honom, gift sedan någon tid med en affärs- och tjänsteman i

Stockholm, titulerad hofkamrer och som medfört från ett tidigare äktenskap tvänne döttrar i uppväxtåldern. Styffaderns strånghet och ledsamheter i skolan gjorde, att den känslige, lifligе pilten ej trifdes med sina nya förhållanden utan en dag i förtviflan lämnade hemmet, besluten att ej återvända. Efter åtskilliga irrfärder på gatorna hamnade han i en hökarebod och uppdukade där för bodens ägare en något fantasifärgad historia om sina olyckor, som emellertid så bevekte denne enkle hedersman, att den lille rymmaren fick kvarstanna hos honom flera dagar. En afton gick han så med sin beskyddare på teatern och såg "De två Savoyarderna", i hvilken pjäs han till sin förvåning upptäckte styffadern bland de spelande. Efter föreställningens slut stötte han dessutom oförmodadt samman med denne i teatertrapporna, igenkändes, fördes med hem, och hela äfventyret slutade, — på herr hofkamrerns order — med en grundlig aga af modern.

Adolf fick nu stanna hemma under sträng uppsikt. Planer att sända honom ut till sjös uppgjordes men förföllo. Han flyttades från Klara till tyska skolan, där han åtminstone inhämtade kunskap i tyskan, på hvilket språk all undervisning meddelades. Styffadern var på sitt sätt en bildad man; han skref vers, var god Bellmanssångare och i flerahanda befattningar anställd vid teatern. Sistnämnda omständighet skaffade Adolf stundom tillfälle att bevista teaterföreställningarna, hvilket väl hade ett anmärkningsvärdt inflytande på det lifliga och fantasirika barnets utveckling, ehuru ingen särskild musikalisk begåfning ännu gaf sig tillkänna.

Vistelsen i Stockholm blef dock endast treårig, då hemmet i följd af styffaderns död upplöstes. Adolf tillåts då på moderns bön få återvända till sin älskade fosterfader i Skeninge, hvilken under tiden blifvit änkeman samt ingått nytt gifte med en behaglig och bildad prästdotter och föröfrigt arbetat sig upp till en mera tryggad ställning. Bland familjens umgängesvänner var en doktor Wistrand, som spelade klaver; och vid åhörandet af hans prestationer, öppnades för den tolfårige portarna till

musikens underland. Han kände, att det var hans rätta värld och beslöt att skaffa sig inträde. Noterna lärdes snart hos en klockare jämte de första grunderna för musikstudium på egen hand. Sedan gossen med fosterföräldrarna blifvit bosatt i Norrköping, hördes han därstädes allt framgent flitigt öfva sig i flöjtblåsning till ringa glädje för fosterfadern, som med oro iakttog hans växande böjelse för musik.

Den så ofta afbrutna skolgången upptogs nu ånyo. Men då gossen ej gjorde de väntade framstegen fick han ändtligen sluta och sattes i stället till verksamhet inom fader Lindblads handelsbod. Efter ganska få år hade han dock där tillfyllest ådagalagt sin oförmåga för såväl bod- som kontorsgöromål. Nu återstod blott en sista utväg: att skicka honom ut på egen hand i världen och sålunda väcka den slumrande ambitionen. Plats anskaffades på ett engelskt skeppsredarekontor i Hamburg, där den unge Lindblad med all flit sökte fylla sina uppgifter, ehuru ej med mera framgång, än att han hela tiden underhölls af fosterfadern. Hans själ trängtade till andra rymder, och på lediga stunder sökte han näring i poesi och musik, däri han vägleddes af ett par äldre vänner, som grundligt kände den tyska konsten. Han beslöt nu att hyra ett piano, hörde och spelade själf de stora mästarnas verk och lefde lycklig i sin nyfunna värld. Beethovens menuett ur pianosonaten i D-dur blef, enligt hans egen utsago "första möbeln i själens kammare", liksom denne mästares verk alltid voro de främsta i hans tanke. Efter tre års vistelse i det främmande landet, hemkallades Lindblad och måste med sorg skiljas från de tyska vänner, som beredt honom så lyckliga stunder.

Återkommen fick han med någon svårighet plats på ett kontor i Norrköping och fortsatte på lediga stunder sina musiköfningar äfven görande ett och annat kompositionsförsök, såsom en kantat vid en väns död, hvilken dock var mera rörande i anledning af ämnet än i sig själf.

En släkting till fostermodern, änka efter prosten Kernell, bodde vid denna tid på egendomen Bleckenstad i södra Öster-

götland med sina tre barn. Med dessa bildade och älskvärda människor kom Lindblad i lifligt umgänge och en varm vänskap uppstod mellan honom och sonen i huset, Per Ulrik, en lofvande sångare, hvilken dock tidigt bortrycktes af döden. Yngsta dottern, Sofia, blef sedermera hans maka, som i ett femtioårigt, lyckligt äktenskap delade hans lifs öden. Genom bekantskap med familjens släkting, skalden Atterbom, styrktes hos Lindblad den längesedan väckta önskan att helt få ägna sig åt ideellare värf, och vid tjugotre års ålder lämnade han för alltid den afskydda bokföringen och begaf sig till Uppsala, i hopp att nå sin lefnads mål.

Här gjorde han strax två för sin vidare utveckling viktiga bekantskaper: med Hæffner, som gaf honom undervisning i teoretisk musik, och Geijer, hvilkens första steg var att göra honom till student. Omfattad med stor vänlighet i det Geijerska hemmet, där han ett par år var inackorderad, utarbetade han nu sina första kompositioner: De utkommo i ett häfte tillsammans med några af Geijer och voro följande: "Erster Verlust", "Der Sänger", "Sjömanssång" och fyra sånger till Atterboms ord, bland dem "Svanhvits sång" (äfven tonsatt af Geijer) och "Ungmön i lunden", (förut behandlad af Nordblom) båda ur "Lycksalighetens ö". Sångbara och melodiska, med troget återgifvande af textens stämning samt med ett självständigt ackompanjemang, lofvade de godt för framtiden.

Lindblad gjorde i Uppsala ännu en viktig bekantskap, nämligen med öfverstinnan Malla Silfverstolpe, medelpunkten i det litterära och konstnärliga kotteriet i Uppsala. Hon intresserade sig varmt för det unga musikgeniet, och då hon insåg att en utländsk resa vore nödvändig för hans vidare utbildning, hjälpte hon honom därtill genom anskaffande af ett lån, som Lindblad senare gäldade. Hon medföljde till och med själf till Berlin för att öfvervaka arbetet. Där fortgingo nu under ett par år grundliga studier för professor Zelter tillsammans med den åtta år yngre Mendelsohn. Med honom kom Lindblad i nära vänskap, och den yngre redan tidigt fullmogne konstnären såg med

beundran upp till den äldre, hvars originella, nordiska tonskapelser lifligt anslogo honom. I afsikt att göra den svenska folkmusiken känd i Tyskland, utgaf Lindblad en bearbetning af svenska folkvisor under namn af "Der Nordensaal" det första försök som gjorts att fästa utlandets uppmärksamhet på vår rika skatt af sånger.

Medan dessa arbeten pågingo, inträffade något, som blef af ingripande betydelse i Lindblads lif. Han fick höra talas om den s. k. Logiers metod, hvilken på mycket kort tid bibragte äfven barn en förvånande insikt i harmoni. Genom sin välgörarinnas bemedling blef han i tillfälle att inhämta denna metod och återvände därefter till hemlandet, där han i Stockholm inrättade en musikskola, grundad på Logiers principer. Han förestod själf denna skola från 1827 till 1861, och som den lyckades komma på modet, var framgången gifven. Bland mera framstående lärjungar, som utgingo ur densamma, märktes prins Gustaf, Ludvig Norman och P. U. Stenhammar. När framtidsutsikterna sålunda oväntadt hastigt ljusnat, blef Lindblad i tillfälle att bilda eget hem och hemföra sin ungdomsbrud, 1828.

Det Lindbladska hemmet blef småningom en samlingsplats för framstående personer inom litteraturen och konsten; där umgingos Almqvist, Thomander och senare Wennerberg, Foroni, Troili, Günther m. fl. Kvickt skämt och djupsinniga resonemang växlade med utmärkta musikprestationer. Värden själf med sin originella, af liflighet och kvickhet sprittande personlighet utöfvade dock själf den största tjuskraften, och ingen, som kom i beröring med honom kunde undgå hans trollmakt. Han stod i själfva verket utanför det egentliga musiklifvet i Stockholm men hade dock ett stort inflytande på yngre musici genom sitt träffande och säkra omdöme, som i umgänget kom i dagen. En så stark personlighet som Lindblad skapade själf sin krets, och någon gång kunde det tyckas utomstående, att han i alltför hög grad påtryckte denna sina åsikter. Så var han entusiastiskt uppburen af den s. k. Falkenholmska kvartetten,

ett sällskap utmärkta violinspelare, som ofta samlades hos honom. När Jenny Lind med glänsande framgång debuterat i Agathas roll i Friskytten, mottogs hon en tid i det Lindbladska hemmet för att komma i närmare beröring med konstnärligt bildade människor. För hennes härliga röst skref Lindblad flera sånger, som bära en särskild prägel: af ett snille, för ett snille.

Hvarje år besöktes den gamla vänkretsen i Uppsala, hvilken ännu fortlefde inpå fyrtiotalet med oförminskad lifaktighet, uppfriskad af yngre förmågor. Det var verkliga högtidsstunder, när de gamla vännerna Geijer och Lindblad träffades och fingo utbyta tankar eller visa hvarandra nya kompositioner; vänskapen dem emellan varade trofast lifvet ut, ehuru stundom hotad af allvarliga meningsskiljaktigheter. Till Atterbom stod äfven Lindblad alltid i nära vänskapsförhållande, städse beundrande hans dikter, som han särskildt älskade att sätta i musik äfvensom Thekla Knös' själfulla och intagande sånger samt senare Böttigers.

Först med 1830-talet började Lindblads egentliga musikaliska alstring, hvilken sedan under nära ett halft sekel med oförminskad kraft fortfor. Den klassiska uppfostran han genomgått inverkade ej hämmande på den egna personligheten, som mer och mer framträdde med sin starkt originella prägel. Lindblad älskade i likhet med Geijer framför allt det sant fosterländska, det enkla och omedelbara, det kraftiga och naturliga. Grundad på den svenska folkvisan, med färg från den svenska naturen och skildrande svenska folklifsbilder, framstod den Lindbladska visan frisk och fri med snillets ursprunglighet, fängslande svenska sinnen med oemotståndlig makt.

Det var särskildt tre ämnen Lindblad besjöng: *kärleken* i dess mångfaldiga skiftningar, (hvilket förskaffade honom namnet Sveriges Schubert) *naturen* och *folklifvet*, de båda senare ofta i tjusande förening. Dessa sånger äro målande och växlande, uttrycksfulla i ackompanjemanget, men kräfvande ej mindre ädel, måttfull stilkänsla än naturlig värme hos den utförande för att komma till sin fulla rätt. Såsom de sjöngos först af Jenny Lind, Günther m. fl. togo de alla hjärtan med storm. Det ena

häftet kom ut efter det andra med tillsammans öfver tvåhundra visor, hälsade med växande förtjusning. "En sommarmorgon", "Natten" och "På berget" med härliga naturskildringar, de målande "Skjutsgossen", "Bröllopsfärden", "Sotargossen", "Invaliden", "Varning", "Den skeppsbrutne", m. fl. sjöngos öfver hela landet med hänförelse, hvarefter de utkommo. Kompositören diktade, särskildt i början, äfven orden, alltid karakteristiska och stämningsfulla, ehuru stundom ej i sträng, formfulländad meter, än uttryck för sund humor och sprittande liflighet, än tolkande sorgbundenhet och allvar. Ofta låter han midt i en glädtig sång en mollton ljuda, bebådande den underström af saknad, som genomgår såväl den svenska dikten som naturen, äfven när den senare står i sin högsommarprakt. En annan egendomlighet är användandet af dur-tonart för att uttrycka sorg, hvilket är af stor verkan. N. P. Ödman säger träffande om Lindblad som kompositör: "Hans sångaranda dväljes helst inom det naiva, och de toner och sånger, stämningsfulla eller målande, som han låter oss höra, äro ljufva, lekande, älskliga, stundom rörande, men sällan gripande, aldrig uppskakande".

Den framgång Lindblad hade väckte emellertid afund hos en del andra musiker, som ej lyckades vinna samma popularitet. I tidningarna började 1845 göras hätska anfall på hans kompositioner, i afsikt att nedsätta tonsättaren och stäcka den hänförelse han väckt. Naturligtvis verkade dessa, visserligen obefogade anfall dock sårande på Lindblad, som i allmänhet höll sig fjärran från musiklifvets intriger. Genom vädjan till den erkände kritikern L. Spohr i Kassel erhöll han ett mycket gynnsamt uttalande om sina kompositioner, och detta nedtystade slutligen motståndarna. Han fick nu i fred fortsätta sina arbeten och åtnjöt under sin återstående lifstid såväl inom som utom landet det anseende hans snille berättigade honom till; hans sånger öfversattes till tyska och skattades öfverallt högt för sin originella och fosterländska ton.

Ett par lyriska verk af större omfång äro "Drömmarna" och "Om Vinterkväll". Drömmarna, till ord af Thekla Knös,

bestå af åtta körer, sammanbundna genom ackompanjemanget. De teckna med lätt, lekande behag och djup innerlighet de skiftande drömmarnas besök hos olika människor, utgörande lifliga, poesirika, idealistiska tonmålningar. Första gången framförda under hofsångaren Bergs utmärkta ledning väckte de stor hänförelse och blefvo snart, sedan tonsättaren instrumenterat dem, en kär egendom för alla musiksällskap inom landet och äfven i Danmark och Tyskland. Samlingen "Gammalt och nytt" är sammansatt af några äldre och nyare visor, förenade med recitativ och smärre körer. De uttrycka på ett intagande sätt den Lindbladska sångmöns finhet och behag, skalkaktighet och vårjubel och låta genom den lyriska färgtonen skimra verklighetsbilder af stor skönhet.

Det var omöjligt för en musiker af Lindblads begåfning att så länge vara bosatt i hufvudstaden och i beröring med olikartade musici och ej försöka sig på andra uppgifter än den enkla, om ock konstfulländade visans. En opera "Frondörerna", den omfångsrikaste af hans kompositioner, framfördes redan 1835, men mottogs ogynnsamt af såväl kritik som publik, trots Geijers varma framhållande af dess förtjänster. Texten, författad af fransmannen Mélesville, rör sig om en intrig under partistriderna i Paris 1649, visserligen ganska kvick, men med långdragna dialoger och föga ägnad för musikalisk behandling. Ämnet borde ej varit lockande för en så utpräglad *svensk* konstnär som Lindblad. Hans lyriska ton kom ej heller till sin rätt; däremot togs det raska, sprittande, lifliga i hans natur i anspråk, och det kan med skäl sägas, att kompositören gjorde det bästa af ämnet, som kunde göras. År 1860 upptogs operan ånyo och rönte då mera erkännande, ehuru den aldrig lyckats blifva fullt populär, trots vackra partier. Lindblad arbetade på ännu ett par operor, "Blenda", med text af Fredrika Bremer och "Den blå fanan", af C. J. L. Almqvist, ehuru dessa aldrig blefvo fullbordade.

Kompositören har äfven inom instrumentalmusiken utarbetat åtskilligt af värde, ehuru detta af allmänheten ej är så bekant

som hans sånger. En tidigt skrifven symfoni i C-dur uppfördes på Gewandhauskonsert i Leipzig och mottogs väl samt utkom på tyskt förlag, senare i Sverige i musiksamlingen "Nordmannaharpan". Vidare märkas två häften "Smärre kompositioner" för piano, två sonater för piano och violin samt en trio för piano, violin och altviol. En hel del otryckta verk finnas äfven bland kompositörens kvarlåtenskap, af hvilka en symfoni i D-dur, en kvintett i F-dur och två kvartetter i Ess-dur och B-dur efter hans död uppförts i Stockholm.

Lindblad vistades under de sista fjorton åren af sitt lif med sin maka fjärran från hufvudstadens larm på den vackra, fridfulla egendomen Löfvingsborg, nära Linköping, där dotter och måg äro bosatta. Han sysselsatte sig där med kompositioner och uppsöktes stundom af de vänner, som ännu med beundran och saknad mindes honom. Bland de svåra värf han under senare år ålade sig var tonsättningen af Fänrik Ståls sägner, hvilket på grund af dessa sångers episka natur ansetts nästan outförbart. Han lyckades dock med trogen stämning och melodisk form på ett klassiskt sätt framställa några af de Runebergska mästerverken, såsom "Torpflickan", "Ur molnets broder", "Veteranen" m. fl. ehuru dessa sånger aldrig blifvit i vidare kretsar kända.

Kompositören skref aldrig själf på senare år orden till sina sånger. De fyra häften, kallade "Aftonstunder i hemmet", med tillsammans tjugofyra sånger, som han utgaf mot slutet af sin lefnad, äro till dikter af Böttiger, Topelius och Bäckström. Han var äfven upptagen af två, hvarandra helt olika arbeten, nämligen tonsättningen af nio visor af Sehlstedt och nio af Heine, hvilket skedde samtidigt. Olikheten var stor mellan den humoristiske, lefnadsglade, fosterländske natursångaren, som från de svenska skären utsände sina af friska vindar genomströmmade visor, och den snillrike, men af tvifvel och passioner sönderslitne tyske skalden, som i det orosfyllda Paris diktade sina tragiska sånger. Kompositören var dock i stånd att i

musiken tolka de båda snillenas olika karaktär, därmed gifvande ännu ett bevis på sin mångsidiga begåfning.

Bland yttre utmärkelser, som kommo den frejdade tondiktaren till del, voro utom medlemskapet af Musik. akademien 1831 mottagandet af Svenska akademiens stora guldmedalj 1852 och utnämning till kommendör af Vasaordens första klass.

Den åldrige mästaren afled efter en tids sjukdom i kretsen af de sina den 23 augusti 1878 och fördes till den sista hvilan å Skeda kyrkogård. Hans lif är ett bevis på huru konstens borne kämpar genom motgångar och svårigheter föras att fylla det värf, som blifvit dem betrodt. Hans var att väcka den fosterländska anden i musiken, att bryta en förut okänd väg genom vårt eget lands skogar och dalar och öppna svenska ögon för de skönheter, som där gömma sig.

Följande dikt ur "En vinterkväll" kan äga sin tillämpning på den gamle sångarveteranen själf:

»I kvällens spår
Re'n natten går
Och dagens fröjd är slut.
Dock evigt ung
Är sångens kung
Uti sitt gamla rike;
Och ingen krans
Så frisk som hans,
Den håller tiden ut.«

V.

OTTO LINDBLAD.

1809 — 1864.

Medan den svenska studentsången i Uppsala grundades af Hæffner och Geijer, dröjde det i Lund längre, innan någon sådan ordnad kom till stånd. Den som har största äran att så skedde är Otto Lindblad, hvilken under 1830- och 40-talen höjde Lunds studentsång till en af de främsta i norden.

Otto Lindblad, son af komminister C. J. Lindblad och hans maka, H. M. Chrysander, föddes i Karlstorps prästgård, belägen i norra Småland nära guldgrufvan Ädelfors. Själfva långfredagen just vid sammanringningen såg han första gången dags-

ljuset, och det spåddes redan då att gossen, som skrek mycket gällt till klockornas klang, med tiden skulle blifva en god klockare. Fadern var adjunkt och måg hos prosten Chrysander och bodde, enligt tidens patriarkaliska sed i samma prästgård, hvarför gossen uppkallades efter morfadern och tillbragte sina första år i det gammaldags hemmet, som rymde två familjer. Bland hans första minnen var, när fadern tog honom på armen och sjöng: "Inte sörjer jag för barnen, de ä' små, hopp fallerallalera", och vidare när denne på sin fiol stämde upp någon glad smålandspolka, och han muntert svängde om med syskonen.

Otto var den andre i ordningen af fem syskon. Hvarje morgon skulle barnen infinna sig hos morfadern, läsa bön och förhöras läxorna, hvartill ofta fogades någon latinsk glosa att lära. Otto öfverträffades snart i kunskaper af den äldre systern och visade vida större håg för fågeljakter i skogarna eller fisketurer med fadern än för den bokliga lärdomen. Han var redan vid tio år en väldig jägare. Morfadern varnade förgäfves: "Med fiskafång och fåglasång förstöres mång studeregång". Bland gossens öfriga förströelser var förfärdigandet af olika musikinstrument; ofta brukade han om aftnarna klättra upp på taket och ur en sälgpipa eller egen klar strupe låta toner ljuda, som gåfvo eko långt bort i skogen. Musiken älskades högt i hemmet; fadern var in i ålderdomen god sångare och fiolspelare, och alla barnen trakterade något instrument.

Vid tio års ålder skickades Otto jämte den ett år yngre brodern till skola i Vexiö och funno stort nöje af den långa resan, som tillryggalades med skjuts och föreföll dem som ett helt äfventyr. Inackorderade jämte andra skolynglingar hos en fru Lindelöf började de nu sin skolgång, hvilken utföll så, att brodern efter ett år sattes i lära på ett apotek, medan Otto, med erhållet premium för "sedlighet och flit" fick kvarstanna och genomgå sin skolkurs. Han måste dock för att själf bidraga till sitt underhåll konditionera och gifva lektioner åt mindre försigkomna kamrater, hvilka han städse bemötte med stor vänlighet och artighet.

En musikförening "Discanten" fanns i staden vid denna tid, men anföraren, den i öfrigt skicklige orgelspelaren Svensson, visade ej vidare intresse för ungdomens handledning. Lindblad deltog emellertid i sångöfningarna och inöfvade dessutom med ett par kamrater, Josua Meurling och Christiernin, äfven entusiastiska musikdyrkare, såväl sånger som trior för violin, flöjt och violoncell. Tegnérs blifvande måg, baron Rappe, kallade ofta de unga sångarna hem till sig och inöfvade med dem kvartetter, hvilka de sedan till biskopens nöje sjöngo för honom på Östrabo.

Tillsammans med de båda sångarbröderna afreste Lindblad, uppfylld af de gladaste framtidsförhoppningar, till Lund, där han tog studentexamen och inskrefs som medlem af Smålands nation hösten 1829. Han tog ganska snart filologisk kandidatexamen och ämnade 1838 taga doktorsgraden men insjuknade under själfva promotionstiden i kopporna, hvilkas följder han öfver ett halfår led af, och som för lifstiden lämnade vanställande spår i ansiktet. Under tillfrisknandet sysselsatte han sig mycket med musik och kompositioner och fortsatte härmed under de följande åren, till ringa förmån för studierna, men till konstens sanna båtnad. Samma år stiftade han Lunds studentsångförening, hvilken han sedan ägnade en god del af sin tid och sitt intresse.

Studentsången hade ej förut haft någon egentlig ledare, hvarken som kör eller kvartettsång utan hade vanligen uppstämts unisont på Lundagård eller under vandring på gatorna, ibland vackert klingande, ibland urartande till skrål. Goda förmågor funnos alltid, och det var nu Lindblad, som med säkert öra upptäckte dem, samlade dem omkring sig och småningom inöfvade dem till en verklig elitkår. Bland de mest framstående sångarna märktes skalden Carl Strandberg (Talis Qualis) och brodern Olof (sedermera premiersångare vid k. operan), skalderna Herman Sätherberg och C. A. Wetterbergh (Onkel Adam), Svahn och Meurling med djupa basar, B. Rudberg, O. Munck af Rosenschiöld, hvars böjliga röst

kunde användas till hvilken stämma som helst, förutom en mängd öfriga, uppgående till ett åttiotal utmärkta förmågor.

Att börja med inöfvades kvartetter af Keutzer, Kücken, Spohr, Schneider och Kuhlau, hvilka af Assar Lindeblad öfversattes till svenska. Senare upptogos Mendelsohns allvarligare melodier och de på modet varande storheterna Rossini, Bellini och Meyerbeer, ur hvilkas operor körer gåfvos med stor framgång. Genom dessa musikstudier och öfningar utvecklades Lindblads egen kompositionsförmåga, och snart sjöng kören af hans egna sånger. Den enda undervisning han erhöll i komposition var några lektioner af Krebs under ett besök i Köpenhamn; af betydelse för hans musikaliska utveckling var äfven att han under tre år bodde hos den framstående konsertmästaren Lundholm och medverkade i dennes kapell.

Huru den första sången tillkom berättar han själf: "En vacker vårmorgon stack solen fram och sken genom rutan in på en student, som pluggade med sin Cicero och Lindfors antikviteter. Han sprang upp och fann, att vintern rasat ut bland våra fjällar; och denna sin tanke och känsla uttryckte han i en sång, till hvilken man mer och mer lyssnade, när den hunnit inöfvas och började på Lundagård."

Detta var liksom början till den vår, som sedan så rikt knoppades för den Lindbladska studentsången. Den ena kompositionen följde på den andra, hälsade med förtjusning och med en naturlig anklang i sångarnas ungdomliga hjärtan. Såväl ord som melodier framkallades ofta af någon tillfällighet; så komponerade Lindblad vid själfva Trollhättan, uppfylld af det storartade skådespelets skönhet, den härliga basarian "Brusande vilda ström". Ångbåtssången "Sätt maskinen i gång, herr kapten" skrefs efter hemfärden från ett studentmöte i Köpenhamn och hade knappt torkat på notpapperet förrän den sjöngs af kören. Ehuru sålunda ögonblickets barn voro dessa sånger fullt färdiga vid första nedskrifvandet och behöfde aldrig ändras. Mången gång skref kompositören äfven orden, men har äfven tonsatt dikter af Talis Qualis — Ur svenska hjärtans djup —

som länge varit svenska folksången, — Du som världar har till rike — hymn vid hans egen promotion, — Frihet och fosterland m. fl., af Sätherberg "Längtan till landet" och "Glad såsom fågeln", Onkel Adams "Student, om du det namnet värd" o. s. v.

Lindblad komponerade ej mindre än 124 sånger, däraf 66 kvartetter, 5 körer med solo, 14 trior, 3 duetter och 36 solosånger. De utgöras till största delen af fosterländska ballader, frihets-, natur- och jaktsånger, sådana som mest lämpa sig för unga sinnen och röster. Öfver Lundagårds murar trängde de vida omkring och vunno anklang på grund af sin äkta svenska karaktär och sin friska, vårliga stämning. På andra sidan sundet hälsades och sjöngos de äfven med förtjusning, och det var i Köpenhamn Otto Lindblads första sånghäfte utkom 1840; fem år senare voro nio häften utgifna därstädes på Lose & Delbancos förlag. Senare upptogos hans kvartetter i den af Abr. Hirsch utgifna sångsamlingen "Från Odinslund och Lundagård" och räknas nu bland våra yppersta och mest sjungna.

Kompositören hade under sin studietid ganska svårt att uppehålla sig i Lund; han måste tidtals vistas borta på kondition och stundom företaga konsertresor med sin utmärkta kvartett. Vintern 1836 medföljde han en framstående tysk teatertrupp på en resa i Sverige dels såsom medverkande i, dels såsom anförare för orkestern och förvärfvade därunder kännedom om flera goda operor: Friskytten, Wilhelm Tell, Hvita frun, m. fl. hvilka förtjänstfullt utfördes. I öfre Sverige blef han först egentligen känd 1846, då han med sina sångare gaf flera, med utomordentligt bifall mottagna konserter, i afsikt att samla medel till ett föreningshus för studenterna i Lund, hvilket först 1881 blef fullbordadt. Stockholmspressen framhöll då hans stora förtjänster som anförare och kompositör.

Ett företag, som af Lindblad sattes i gång var anordnandet af musikaliska danssoiréer, hvilka skiftesvis höllos i Lund, Malmö och Ystad. Till dessa samkväm, de mest lysande tillställningarna i Skåne på den tiden, komponerades och utfördes van-

HARVARD UNIVERSITY
EDA KUHN LOEB MUSIC LIBRARY
CAMBRIDGE 38, MASS.

ligen någon ny sång, väntad och mottagen med förtjusning. Dansmusiken arrangerades äfven af Lindblad, och Strauss', Labitskys och Lanners här förut ej hörda toner elektriserade den danslystna ungdomen. Det fordrades mycket arbete och stor ihärdighet att uppehålla dessa soiréer, men den nitiske arrangören lyckades under en lång följd af år göra dem till verkliga högtider, som af ungdomen motsågos med längtan och länge bevarades i minnet.

Då de nordiska studentmötena började på 1840-talet deltog äfven Lindblad med sina sångare däri. På det andra, i Uppsala tog han priset och på den fest, som därefter af konung Oscar I anordnades för sångarna på Drottningholm, räcktes anförarstafven åt Lindblad med orden: "När nordisk kvartettsång utföres, är Otto Lindblad den självskrifne anföraren."

Efter att såsom inbjuden hedersgäst ha besökt musikfesten i Hamburg 1841, insjuknade kompositören svårt i reumatisk feber, som öfver ett år fängslade honom vid sjukbädden, nedsatte krafterna och medtogo de små tillgångarna. Han blef återställd efter att ha begagnat ryska bad i Helsingborg.

Genom sin vidt omfattande verksamhet bland studenterna kom Lindblad stundom i kollision med stadens officiella musici, kapellmästaren Wenster och musikdirektör Möller, hvilka ej med blida ögon sågo hans ingripande i deras ämbete och den stora makt han hade öfver studenterna. De voro båda i sitt slag dugliga och musikaliska personer och hade antagligen under andra förhållanden blifvit mera uppskattade. Möller var äfven kompositör af sånger, som utmärkte sig för sin militäriska rytm, t. ex. den bekanta "Vindarnes chor" — Upp genom luften — samt den högstämda "Bjergtrolden", hvilka dock ej blefvo uppskattade efter förtjänst af studenterna, på grund af den stora förkärlek de hyste för sin afhållne, självvalde ledare. Lindblad försökte med sin personliga älskvärdhet bilägga detta missförhållande, ehuru utan resultat, och kapellsalen, den enda lämpliga sånglokalen, stängdes för honom och hans sångare. De akademiska myndigheterna voro i synnerhet i

början mycket emot studenternas sångöfningar, då de ansågo dem taga för mycken tid från studierna, men då sången alltmera närmade sig skön konst och vid studentmötena alltid tog priset, måste de låta saken hafva sin gång.

Det var blott oegennyttig kärlek till konsten, som dref Lindblad att offra så stor del af tid och intresse åt dessa öfningar, och han hade därför ej ett öres lön. Hans en gång framställda anspråkslösa begäran om trehundra kronors årligt arfvode som sånganförare afslogs af akademien, och han anmodades i stället att snarast aflägga sin examen. År 1844 promoverades Lindblad och sökte därefter för att erhålla ett lefvebröd den lediga klockarebefattningen i Mellby, hvilken han tillträdde 1847 och innehade till sin död.

Skilsmässan från kamraterna var en svår pröfning, och kompositörens senare sånger nådde aldrig den höjd de nått i en sympatisk och elektriserande vänkrets — det var den rätta lifsmiljön som felades. Anspråkslös och förnöjd i alla lifvets skiften fann sig dock Lindblad tillrätta på sin nya plats och gjorde det bästa möjliga af den. Student i det sista bar han nästan alltid tecknet därtill, den då brukliga studentmössan, mörkblå med svart rand och hvit passepoël. Sångöfningarna upptogos med de förmågor som landsbygden hade att bjuda och bland annat sjöngs "Gluntarna", som på 1850-talet gjorde sitt triumftåg genom landet. De musikaliska soiréerna infördes äfven i mindre skala, till fromma för traktens sällskapslif och öfver allt följde musik och sång Otto Lindblad i spåren. Han var en gärna sedd gäst på de närbelägna herrgårdarna, där man högt värderade hans glada, hjärtevinnande personlighet och framstående musikaliska prestationer, och till det enkla hemmet drogos gäster från nära och fjärran.

Alltsedan barndomen ifrig jägare deltog Lindblad i den på hans tid mycket utbredda skarpskytterörelsen och tog ofta priset på grund af sin träffsäkerhet. Han erhöll i anledning häraf och med anslutning till en strof ur en af hans egna sånger: "Kulan går sin bana ärligt, se där tumlar markens villebråd",

vedernamnet "kulan", hvilket alltid var det gängse i den gamla vänkretsen. Flera friska jaktsånger härleda sig från kompositörens förkärlek för denna sport, som han ännu under sina sista år ifrigt idkade.

Lindblad gifte sig först 1855 med Emma Andersson, dotter till en af hans äldre vänner i Lund, Tor Andersson, hos hvilken sångarna gärna samlades. En gång hade han tagit den lilla treåriga Emma på sitt knä och skämtande sagt: "Vill du, när du blir stor, bli min lilla hustru?" Barnet svarade genast: "Ja, det vill jag visst", slog armarna om hans hals och kysste — sin sjutton år därefter blifvande man. Han fick med sin unga hustru det lyckligaste samlif, men sörjde mycket förlusten af en späd dotter, vid hvilken hans känsliga hjärta djupt fästat sig. Sorgen häröfver och den ohälsa han ådragit sig genom söndaglig tjänstgöring i två oeldade kyrkor, där han utan orgel måste taga upp psalmerna, bröt hans krafter och nedlade honom på en långvarig sjukbädd. Hela fjorton månader låg han hårdt ansatt af plågor, mesta tiden vårdad i hemmet, där han äfven afled den 24 januari 1864.

Ett tjugotal Lundastudenter närvoro vid begrafningen och sjöngo den sång han komponerat tre dagar före sin död "Minnets tempel", som han själf kallat sin svanesång och däruti han med vemod erinrar om det forna glada ungdomslifvet. Vackra verser af brodern, kontraktsprosten J. M. Lindblad, utdelades, hvilka skildrade den bortgångnes löftesrika ungdom och den sångens makt som besjälat honom och kräft så stor del af hans lif.

Till en minnesfest i hufvudstaden skref Carl Strandberg den bekanta sång öfver Lindblad, hvilken återfinnes i hans dikter och hvaraf de två sista verserna här följa:

»Men han drog sig blygsamt undan, som en fågel uti skogen,
Satt där, som han alltid suttit, osedd, anspråkslös och trogen,
Sjöng och sjöng en strof emellan, konstlöst, rent och genomklart,
Där vårt hemlands sångarlynne gaf sig uttryck underbart,
Sjöng ur hela fulla bröstet, så att Eko sprang ur hällen
Utan att för egen räkning ha en önskan eller bön,
Han var nöjd blott han fick sjunga, sången själf var sångens lön.

Hvad är bättre än att gifva och få ingenting tillbaka,
Fordra ingenting och kunna leende allting försaka,
Rikt beså den lilla täppa, som man fick sig anförtrodd,
Och i ödmjukhet förbida, att ett enda korn ger grodd,
Oberoende af dagens lynne verka oförtrutet
Bara styckverk, låt så vara, men i hoppet att på slutet
Domen öfver hvad man varit med sitt lif och med sin sång
Skall, liksom hans toner, gå »ur svenska hjärtans djup en gång?»

Vid riksdagen 1874 beviljades änkan en liten pension, dock med större svårighet än man kunnat vänta, då detta var den enda erkänsla fosterlandet kunde visa en af sina söner, som så oegennyttigt offrat många år af sitt lif till tonkonstens befrämjande. Den enda utmärkelse, som kom Lindblad till del under hans lifstid var medlemskap af Musikaliska akademien.*)

En ungdomskänslans och glädjens tolk står Otto Lindblad ännu lefvande ibland oss i sina sånger. Hvarje gång det våras, och vårens glädje vaknar i unga hjärtan, finns ej bättre uttryck därför än "Vintern rasat". Det är en särskild naturfrisk, kraftig och dock känslig klang i Lindblads sånger, så äkta svenska, så ständigt unga och varma, att de för hvarje gång de ljuda tyckas uppenbara något nytt: naturens och människohjärtats jubel öfver sångens gåfva.

*) I maj 1908 restes hans byst på Lundagård, där hans sånger så ofta ljudit.

VI.

GUNNAR WENNERBERG.

1817 – 1901.

Bland dem, som under det gångna seklet ledt den svenska sången in på nya banor, står skalden och tonsättaren Gunnar Wennerberg bland de främste. Han liksom de flesta svenska kompositörer fick ej helt ägna sig åt tonkonsten utan hade vid sidan af en vidtomfattande verksamhet, som alltmer förde honom mot samhällets höjder, blott på lediga stunder tillfälle att sysselsätta sig med musiken. Ehuru sålunda blott dilettant har Wennerberg förvärfvat en framstående plats i vår musikhistoria genom sina originella och vackra tonskapelser. En naturlig melodirikedom

och uppfinningsförmåga i förening med djupgående studier af klassikerna hafva bildat hans verk till hvad de äro, och de äro och komma att förblifva en nationalskatt för vårt folk, förstådda och älskade af en stor allmänhet.

Familjen härstammade från Älfsborgs län och var sedan gammalt en odalsläkt. Tonsättarens fader, den förste studerade man af släkten, var jubeldoktor och kyrkoherde i Lidköping och hade själf antagit det namn, som sonen sedermera skulle göra så kändt. I hans äktenskap med Sara Margareta Klingstedt föddes Gunnar den andra oktober 1817, den äldste af fyra syskon.

Efter genomgången skolkurs i Skara tog den unge Wennerberg sin studentexamen i Uppsala 1837 och kvarstannade därstädes hela tolf år. Han studerade först klassiska språk och naturvetenskap, sedan filosofi och estetik. Det var vid den tid, då lifliga rörelser genomgingo studentlifvet; intresset för litteratur och konst var varmt och ej mindre för de politiska förhållandena. Skandinavismen blomstrade och tog sig uttryck i dikt och sång, särskildt inom det nybildade sällskapet "Allmänna sången". Den unge, begåfvade och musikaliske studenten kom helt naturligt in i den vittra krets, där öfverstinnan Silfverstolpe ännu förde spiran, och rönte starka intryck af där träffade, framstående personer, såsom Geijer, Atterbom, Hvasser, Järta m. fl. Han deltog äfven med lif och lust i det glada studentlifvet, och det dröjde ej länge, förrän han gaf det en särskild lyftning genom sina sånger. Likt Bellman en glad natursångare skildrade den unge Wennerberg på ett naturtroget och humoristiskt sätt det skiftande ungdomslifvet, såsom det rörde sig omkring honom i sorg och glädje, muntra upptåg och natursvärmeri. Musiken slöt sig lätt och lekande till den målande texten, som han äfven själf författade, och dessa sånger, förnämligast de välkända "Gluntarna" utgöra en oöfverträffad kulturskildring från 1840-talets studentlif i Uppsala. Som framstående sångare utförde kompositören själf på ett ojämförligt sätt sina sånger med allt det dramatiska lif de kräfva.

Första gången Wennerberg fick syn på det estetiska och nöjeslystna sångsällskapet "Juvenalerna" var vid vårfesten 1843. Han såg då i talldungen vid Eklundshof ett sällskap studenter i röda toppmössor sitta och glamma vid skenet af en flammande brylå och hörde dem fint och säkert utföra kören "Se purpurskyn" ur Preciosa. Snart därefter var bekantskapen gjord, och Wennerberg blef själen i sällskapet och ledaren af dess sångöfningar. Allteftersom sångarna, den ene efter den andre, lämnade Upsala smälte kören ihop, tills blott tre återstodo. För dem skref Wennerberg åren 1846—48 flera trior för tenor, baryton och bas, hvilka 1860 utkommo i tryck under namn af "De tre". Sedan äfven tenoren lämnat, återstodo blott två, och för dessa två, Otto Beronius — glunten — och sig själf — magistern — skref han ett trettiotal duetter, "Gluntarna", hvilka diktades mellan åren 1847—50, de sista i Skara. De spredos hastigt, först genom afskrifter i studentkretsarna, där de hälsades med stor förtjusning samt sjöngos snart allmänt öfver hela landet och äfven i grannlanden. Under 1850-talet voro Gluntarna utan tvifvel de mest populära sångerna, och ännu i dag fortlefva de bland gamla och unga studenter, aldrig förfelande sin elektriserande inverkan på åhörarna. Ingen har väl så karakteristiskt skildrat studentlifvet med dess snabba skiftningar från den sorglösaste yra till den ofta därpå följande melankolien, och uti dessa stämningsbilder finnas äfven införda de mest poetiska naturbeskrifningar, sådana som endast en lyriskt känslig skald kan återgifva. Sångsällskapet O. D. har som festsång vid samkväret efter de årliga vårkonserterna upptagit "stora glunten" — Minns du hur ödet oss förde tillhopa, adertonhundra och trettiosju? Bland de mest framstående märkas föröfrigt: "Uppsala är bäst", "Gluntens moster", "Misslyckade serenaden", "Gluntens vigilans", "Gluntens flamma", "Solnedgång i Eklundshofsskogen" med härliga naturmålningar, de allvarligt vackra "Slottsklockan" och "Kväll på kyrkogården" samt "Afskedet från Flottsund".

Af ännu större betydelse äro dock de nationella hymner

Wennerberg komponerat, och hvilka han påbörjat redan före Gluntarna. De äro uppfyllda af sann fosterlandskänsla och uppenbara de mest kännetecknande nordiska sångardragen, allvar och hänförelse. Under året 1848 gåfvos flera konserter för de i danska kriget sårade och under den allmänna fosterländska hänförelsen sjöngos och mottogos de Wennerbergska körerna som sanna uttryck för dessa känslor. Äfven 1864 gåfvos de i samma anda; de eldade då och skola alltjämt elda den ungdomliga frihetskänslan. Ännu i dag höra de till våra yppersta fosterländska körer och väcka samma genklang i svenska hjärtan som då de först uppstämdes i "allmänna sången". Främst bland dem står den högtidligt gripande "O Gud, som styrer folkens öden", den imponerande "Hör oss Svea", som nästan blifvit en andra nationalsång, och den elektriserande "Stå stark, du ljusets riddarvakt". De på sin tid med stor hänförelse sjungna "Trummarschen" och "Frihet bor i Norden" höras väl numera sällan, men de öfriga hafva segerrikt bestått tidens växlingar.

Wennerberg förstod fullkomligt det svåra värfvet att komponera för kör. En starkt utpräglad rytm och stor formfulländning utmärka hans körer, som äro uppfyllda af en hög och entusiastisk anda. Första gången de svenska studenterna gjorde sitt sångartåg till Paris var det just dessa körer, som under Arpis utmärkta ledning till den grad elektriserade åhörarna, att det blef en verklig triumf för den svenska sången och de svenska sångarna.

Som romanskompositör har Wennerberg äfven utmärkt sig, såsom med de idealistiska "Så skiljas vi åt", "Du är min", "Gondolieren" samt de mera realistiska "Fiskaren från Kinnekulle", "Vallflickan", "Tösa på svältera" och den populära soldatvisan "För frihet, fädernesland och kung". Alla dessa sånger m. fl. äro till hans egna ord, men han har äfven komponerat till andras dikter. Exempel härpå äro: Runebergs "Sof, oroliga hjärta, sof", Tegnérs "Jätten" (en bland de mest sjungna), Göthes "Zigeunerlied", Ingemanns stort anlagda "Djævelsklokken" och den vackra duetten "Tidt smiler jeg og maa dog gjærne græde".

Hans serenadtrior sjöngos och sjungas ännu med en särskild stämning. "O, säg mig hvar är du" och "Minns du den gången" hafva kommit många ungdomliga hjärtan att klappa fortare under en vårljus natt. Bland större världsliga verk framstår "Auerbachs Keller" till Göthes ord, för soli, kör och piano, hvilket ofta utförts af student- och andra sångföreningar.

Trots sitt lifliga deltagande i kamrat- och sällskapslifvet försummade ej Wennerberg sina studier, hvilka afslutades 1845 med filosofie magistergraden, hvarefter han kvarstannade i Uppsala till 1849 som docent i estetik och var under dessa år äfven anförare för studentsången. Såsom skald och tonsättare var han redan nu högt uppburen och blef 1850 medlem af Musikaliska akademien, hvarjämte han samma år af Svenska akademien erhöll "Karl-Johanspriset" för sina högt skattade dikter, Gluntarna. Mellan åren 1849 — 60 var Wennerberg lektor i filosofi och modersmålet vid Skara gymnasium men förflyttades sedermera till mera framskjutna platser inom samhället. Såsom ecklesiastikminister, sedermera landshöfding i Kronobergs län och riksdagsman ingrep han i en mängd olika frågor; hans klara blick, upphöjda tänkesätt samt lifliga intresse för fädernesländet förnekade sig aldrig, om ock hans åsikter ej alltid gjorde sig gällande.

Oaktadt Wennerberg sålunda upptogs af skilda värf, sökte sig dock hans ungdomliga kärlek till dikt och toner alltid ånyo uttryck, och han hämtade alltid sin bästa vederkvickelse i musiken. Med åren blefvo hans kompositioner af en mera allvarlig och mognad beskaffenhet och antogo mer och mer en religiös prägel. Denna böjelse för allvarlig musik hade dock redan funnits hos den unge studenten vid sidan af alla de glada, ungdomliga bilder, som fyllde den mottagliga själen. Han sysslade redan på 1840-talet med andliga kompositioner och lyckades med några motetter, som han inlämnade till det Josephsonska "Lilla sällskapet", inbilla samtliga, att de verkligen voro af den gamle mästaren Astorga. Så väl träffade voro dessa ungdomliga verk, att de togos för verklig klassisk kyrkomusik af de

väl bildade, musikaliska åhörarna. Bearbetningen af Davids psalmer, af hvilka ett femtiotal förefinnes, påbörjades redan i Uppsala. Första häftet utkom 1861, och de öfriga följde med längre eller kortare afbrott, utgörande kraftiga inlägg till kyrkomusikens höjande. En hög och enkel anda i förening med en hymnartad, lättfattlig form göra dessa psalmer till sannskyldiga andliga nationalsånger, hvilka äro ägnade att gifva lyftning och andakt åt våra gudstjänster. Sådana psalmer som "Gören portarna höga" och "Min själ längtar och trängtar" kunna ej annat än gripa äfven den musikaliskt obildade, så djupt tilltala de den religiösa känslan, som slumrar i hvarje människobröst. De höra till det förnämsta vi äga af svensk kyrkomusik och hafva omfattats med verklig kärlek såväl i de nordiska landen som i Amerika, där Wennerbergs musik vunnit stor utbredning och verkat till sann uppbyggelse.

Större andliga skapelser finnas äfven, nämligen ett "Stabat Mater" och tvenne oratorier: "Jesu födelse" (utgifvet 1862) och "Jesu dom", afslutadt under den åldrige kompositörens sista år. De utgöra kronan af hans andliga diktning. Noga anslutande sig till bibelordet och delvis byggda på de gamla mästarnes grund, hafva de dock sin skapares individuella prägel och en enkel, lättfattlig form, som är ägnad att göra dem förstådda i vida kretsar. I den religiösa tondiktningen spåras den allvarliga lifsutveckling Wennerberg genomgick. Allvaret fanns väl alltid på djupet af hans själ likt en äkta pärla på hafsbotten, men öfver sjöngo de lekande böljorna sin sång, ljus och skuggor växlade, medan pärlan växte i sitt skal. När den var färdig, hämtades musslan ur djupet, skalet bröts och den låg där i sin renhet och glans, ett arf till eftervärlden.

Wennerberg tillhörde dock ej de konstnärer, som först efter döden uppskattades. Han åtnjöt redan vid unga år en stor och välförtjänt popularitet och mottog många bevis på erkännande och beundran. Så blef han vid vårfesten i Uppsala 1901 föremål för en storartad hyllning från studenternas sida till firande af gluntarnas femtioårsjubileum. Det gjorde ett gripande intryck,

när den gamle mannen satte studentmössan på hufvudet och ännu med vår i hjärta och ögon stod bland den ungdom, hvars lif han så väl förstått och tolkat i ord och toner. Det var ett personligt manande "Stå stark, du ljusets riddarvakt" från den som in i ålderdomen förblifvit ljusets fana trogen. Själf tycktes han vid all hyllning, vid alla tacksamhetsyttringar, som ägnades honom, alltid rikta blicken uppåt med ett ödmjukt "Gud allena äran". Karakteristiska äro de verser han en gång skref, när han anmodades att skrifva sin lefnadsteckning, hvilket han förklarade sig hafva hvarken tid eller lust att göra. De lyda så:

»För hvad jag är, för hvad jag var,
För hvad jag haft och hvad jag har,
För solljus som för mulen dag
För segrar som för nederlag
Soli Deo gloria!

För lycka, som mig blef beskärd
I barndomshem, vid egen härd,
För år, som ej gjort hjärtat kallt,
För ljusnadt hopp ... för allt, för allt
Soli Deo gloria!»

Gift sedan 1852 med grefvinnan Hedvig Sofia Cronstedt, som afled året före sin make, hade Wennerberg åtta barn, fyra döttrar och fyra söner, af hvilka en afled före fadern. W. insjuknade under ett besök på Leckö slott hos sin svåger, grefve A. Rudenschöld, och afled efter några dagar därstädes den 24 augusti 1901. Den samtidigt vid Leckö församlade kristliga studentföreningen bragte honom den sista sångarhyllningen. Jordfästningen ägde rum i den gamla fädernestadens kyrka, hvarefter stoftet fördes till Odensvi kyrkogård i Kalmar län, där det jordades vid sidan af den där hvilande makan. Folkskolebarn sjöngo med klara, spröda röster "Jag går mot döden", en kort dödsbetraktelse hölls öfver Davids första psalm, åter ljöd den enkla sången "Jag går mot himlen" — och fosterjorden slöt sig om en af sina store söner.

VII.

J. A. JOSEPHSON.

1818 — 1880.

Jakob Josephson var son af en judisk köpman, Salomon Josephson och hans hustru, Beata Levin, och föddes i Stockholm den 27 mars 1818, en bland många syskon. Fadern var en ädel, ren personlighet med rik musikalisk begåfning, men nedtryckt af kampen mot ekonomiska bekymmer.

Gossens musikundervisning började helt tidigt, först för privatlärarinna och sedan för den några år äldre systern. Vid fjorton år anförde han redan en skolkör vid Gustaf-Adolfsfesten i Klara kyrka, 1832, hvilket visar, att han redan då gjort sig

bemärkt för sina anlag. Han genomgick skolkursen med flit och beröm och kom vid sjutton år till Uppsala för att fortsätta sina studier.

Där inkom den unge versskrifvande och musikaliske studenten i det litterära och musikälskande kotteri, som bildats omkring öfverstinnan Silfverstolpe och landshöfding Kræmers, och som upptog alla gryende förmågor i sin krets. Josephsons bäste vän under studenttiden var en ung Sidner, prästson från Norrland, som med sin fasta, allvarliga karaktär hade ett det bästa inflytande öfver den yngre, mera lättledde vännen. Denna vänskap fortfor lifvet igenom, och det var ett utmärkande drag hos Josephson att troget hålla fast vid de vänner han en gång vunnit, särskildt från ungdomstiden, då hjärtat var varmt och mottagligt för alla intryck.

Då Josephson under hela studietiden lefde under stort ekonomiskt betryck, måste han för att uppehålla sig alltid konditionera under somrarna och stundom året om. Flera somrar tillbragte han sålunda som musiklärare hos landshöfding Kræmers på egendomarna Taxnäs i Uppland och Stenhammar i Södermanland. Omgifven af en vacker, leende natur och i umgänge med vänliga, intelligenta, för konsten intresserade människor, väcktes nu hos ynglingen den musikaliska skaparförmågan, som först tog sig uttryck i improvisationer på pianot. En baron A., som vid ett besök åhört dessa vackra fantasier, uppmanade ifrigt Josephson att nedskrifva dem. Rådet följdes, och baronen mottog på hösten i afskrift kompositörens första sång "Stormen", hvilken dock aldrig trycktes. Samtidigt fick den tjuguårige studenten "Bergfalkska priset" för en diktsamling "Konstnärens morgondröm".

Följande år utsände Josephson ett litet sånghäfte, tillägnadt Jenny Lind, med hvilken ädla konstnär han redan då knutit ett vänskapsband, som skulle blifva af betydelse för hela hans kommande lif. Dessa ungdomssånger, den vackra "Bida, blommande, härliga tid" jämte fyra andra röja de grunddrag, som sedermera städse återfinnas hos kompositören: svärmisk längtan

och vemodsfull innerlighet. Den föredrogs första gången på en soaré hos öfverstinnan Silfverstolpe af den unga sångerskan, fröken Ava Wrangel, och väckte hos det kritiska auditoriet, däribland Geijer och Atterbom, stor förtjusning, röjande en ny lofvande kompositör i vänkretsen.

Det var vid denna tid Josephson öfvergick till kristendomen. Detta skedde på grund af en allt fastare öfvertygelse om dess sanning, framkallad genom beröringen med sant kristliga personligheter, särskildt hans religionslärare från skoltiden, den framstående predikanten och sångaren, Per Axel Fröst, efter hvilken han i dopet mottog namnet Axel. Denna öfvergång inverkade ej störande på förhållandet mellan honom och hans familj, hvilket alltid fortfor att vara det bästa; flera af syskonen öfvervoro till och med den högtidliga döpelseakten i Solna kyrka.

Under sitt sista studieår i Uppsala stiftade Josephson "Lilla sällskapet", en verklig elitkår af musikaliska förmågor, som hufvudsakligen ägnade sig åt klassisk kyrkomusik och med sådan hänförelse och fulländning utförde Händels m. fl. storartade oratorier, att de kunde täfla med framstående, utländska artister. Bland medlemmarna märktes den unge Wennerberg, som från denna tid blef Josephsons vän för lifvet.

Midt under examensbrådskan utkom ett nytt häfte sånger med de vackra "Tro ej glädjen", "Fågeln i November", samt den af kompositörens verk högst skattade, "Stjärnklart". "Jublande skaror" diktades en dag efter en lyckligt genomgången tentamen under en enslig skogspromenad i den vaknande vårens tid. Det var som hvarje känsla, hvarje stämning måste taga uttryck i toner.

Josephson antog sommaren 1842, efter slutad examen med åtföljande festlig promotion en musiklärareplats hos grefve Rudenschiöld på Leckö. Resan företogs på ångbåt genom Göta kanal och var rik på angenämt sällskapslif och musicerande. Efter ett besök i Wennerbergs hem anlände Josephson till Leckö, där han utom undervisningen af två små Stinor, fann mycken tid öfrig för ensliga promenader, natursvärmeri och läs-

ning. Det klarnade under denna sommar allt mera för den svärmande ynglingen, att han skulle ägna sig helt åt konsten, och här på den grönskande ön gjorde han utkastet till en af sina vackraste ungdomssånger, "Längtan från hafvet", som han själf kallade sin Leckövisa. På hemvägen gjordes besök i Göteborg och Marstrand, där öfverallt vänner påträffades och nya bekantskaper stiftades, såsom med den värdefulla familjen v. Salza, hvilkens hem Säby i Östergötland Josephson senare gästade flera gånger. Resan gick med skjuts och på båt och är lifligt skildrad i resenärens vidlyftiga dagboksanteckningar, som vittna om ett djupt natursinne och studium af människorna, han kommit i beröring med. På Säby komponerades den s. k. Säbyvisan "Vid höstens början", intagen liksom "Vårsång", "Om sommaren" och "Längtan från hafvet" i det tredje häfte sånger, kompositören följande vår utsände.

Vintern tillbragtes i Uppsala, där Josephson innehade en tillfällig plats som sånglärare i katedralskolan, men hela följande året vistades kompositören på landtegendomar i Östergötland, i afvaktan på det resestipendium han sökt, men till sin ledsnad ej erhöll. Den ifrigt åtrådda utländska resan kom dock till stånd genom vänners bemedling. Jenny Lind gaf vid pingsttiden en konsert i Uppsala, hvars behållning hon skänkte som en grundplåt för resekapitalet. En "pilgrimssång" tolkar den unge resenärens känslor vid detta nya skede i lifvet, då han stod vid sin längtans mål, redo att börja pilgrimsfärden till konstens förlofvade länder.

Det var sommaren 1844 Josephson anträdde sin treåriga utländska studieresa. Med ett för allt skönt öppet sinne mottog han de lifligaste intryck af såväl konst som natur, och i nära beröring med samtidens mest framstående personer inom litteratur och konst utvecklades hans egen konstnärlighet till allt större mognad. Han blef i Berlin i tillfälle att höra "Antigone" och tilltalades djupt däraf liksom alltid af Mendelssohns rena och allvarliga musik. Wagners däremot, med undantag af Lohengrin, fann han bullrande, effektsökande och fattig på

melodier. I Dresden tog Josephson lektioner i orgelspelning för mästaren Schneider och i teoretisk musik för kantor Otto samt fördjupade sig i studiet af Bachs, Händels och de andra tyska mästarnes verk. Efter att ha julat i Berlin tillsammans med Jenny Lind och andra landsmän, tillbragte Josephson vintern i Leipzig med förtjusning åhörande de hvarje vecka gifna "gewandhauskonserterna" och i nära beröring med tidens mest framstående musici. Gade, Spohr, makarna Schumann, Hartmann, Ernst, David och Hiller samt den fjortonårige, men redan konstfulländade Joachim, alla sammanträffade i Leipzig och medverkade att göra vintern till den mest glänsande i musikaliskt hänseende.

På våren afreste Josephson öfver Wien, där besök gjordes vid Beethovens och Schuberts grafvar, till München och sedan till Rom, där andra vintern tillbragtes under konststudier och i umgänge med där bosatta landsmän (Södermark, Egron Lundgren m. fl.). Denna vinter stod dock betydligt efter den förra i musikaliskt afseende. Operan tillfredsställde icke den nogräknade musikern och ej heller konsertmusiken; det enda som verkligt fängslade honom var den påfliga mässan, hvarvid Palestrinas och Bainis verk på ett mönstergillt sätt utfördes. I spetsen för en skandinavisk och en tysk sångförening deltog Josephson med intresse i det enskilda, ganska rika musiklif, som florerade i den eviga staden.

Efter en tids vistelse i det tjusande Neapel, återvände resenären med sinnet värmdt af Italiens solljusa skönhet till Leipzig, där han vistades tredje vintern, i eggande umgänge med musikvänner från föregående år, särskildt i nära vänskap med Gade. Dit kommo äfven kära landsmän, familjerna Geijer och Kræmer, med hvilka oförgätliga dagar tillbragtes, och de välkända, svenska sångerna klingade åter i vänkretsen, som så ofta förr i Uppsala, medförande en fläkt från hemlandet. Josephson komponerade nu flitigt och fick några sånger utgifna på Breitkopf & Härtels förlag, hvilka rönte ett gynnsamt mottagande, medan de instrumentala försöken, uvertyrer och symfonier ännu voro

oklara och obeaktade. I Berlin blef en värdig afslutning på resan med åhörandet af en rad glänsande konserter, och sommaren 1847 befann sig åter resenären på fosterländsk mark. De intryck han hämtat från denna resa lågo länge som ett skimmer af skönhet och lycka öfver en rik och väckande ungdomstid och bidrogo utan tvifvel att vidga syn och omdöme samt fördjupa den egna personligheten, som nu var färdig att göra sin kraftiga insats i lifvet.

Vid hemkomsten valdes Josephson till dirigent för Stockholms filharmoniska sällskap och kvarstod på denna plats två år, tills han efter Nordblom utnämndes till director musices vid Uppsala universitet. På afskedskonserten i Stockholm gafs första gången kompositörens Ess-dur symfoni och den präktiga körkompositionen "Islossningen", komponerad redan 1844 och sedan ofta återklingande på studentkonserterna i Uppsala. I denna stad, där Josephson sedan troget förblef under sin återstående lefnad, slog han sig ned i det gamla Linnéska huset vid Svartbäcksgatan. De ekonomiska villkoren voro ej lysande, då lönen endast uppgick till tolfhundra kronor, (något förhöjd under de senaste åren) men den flitige musikern fick tillfälle till annat arbete och fann sig föröfrigt bäst i den stad, där vänner från fordom ännu återfunnos, och en ständig ström af ungdom skänkte friskhet åt konstnärssinnet. Josephson var två gånger gift; första gången med Hilda Augusta Schram och andra gången med Anna Charlotta Piscator, som ännu lefver i Uppsala, och hade flera barn.

Redan första året grundlade Josephson Uppsala filharmoniska sällskap och verkade under ett trettiotal år med nit och skicklighet som dess ledare. Intet besvär och inga kostnader skyddes, när det gällde uppförandet af något stort verk, och endast de största och bästa verk uppfördes. Oratoriemusiken inskränkte sig på den tiden till Skapelsens gifvande i Stockholm långfredagen, och det var Josephson som först inöfvade och utförde Haydns, Mendelssohns och framförallt Händels storartade verk. Det var vid pingsttiden dessa konserter, som kräfde lång tid i

förarbete, gåfvos, och de utvecklade sig under den skicklige dirigentens ledning till verkliga musikfester, som lockade skaror af åhörare från hela landet. Inga svårigheter mötte att få de främsta sångarkrafter att medverka som solister, och såväl de utförande som åhörarna besjälades af anförarens egen hänförelse för musiken.

Josephson var äfven ett par år ledare af studentsången, men fann sig ej så väl på denna plats, som kräfde större kraft och liflighet. Som anförare för elitkören O. D., (Orphei drängar) stiftad 1853 af den framstående tenorsångaren Widén, visade han sig däremot vara rätte mannen och lyckades inöfva den till en stor fulländning, gifvande utsökta konserter i skilda delar af landet, hvilka öfverallt åhördes med stor förtjusning.

Utnämnd 1864 till organist i domkyrkan verkade Josephson, särskildt under sina senaste år kraftigt för kyrkosångens höjande. Han hade alltid det djupaste intresse för den andliga musiken och studerade den med förkärlek under sina tid efter annan företagna utländska resor, (till hvilka han nu merendels fick statsanslag). Själf en sant kristlig personlighet visste han i sitt orgelspel inlägga den varma andakt, som fyllde hans eget bröst, och denna utströmmade i rika toner till åhörarna med en gripande verkan. Hvarje år gaf han vid adventstiden en konsert i domkyrkan med mera folkligt program för att bereda alla tillfälle att höra verkligt värdefull kyrkomusik och söka motarbeta den ytlighet som utbredde sig på det andliga området genom användning af lätta, populära melodier till andefattiga ord. För detta ändamål utgaf han äfven under åren 1867 — 70 en sångsamling "Zion, andlig musik för hemmet, skolan och kyrkan", i hvilket gedigna verk hufvudsakligen kyrkomusikens främsta mästare äro företrädda. Han påbörjade äfven kort före sin död utgifvandet af "Sånger i Zion, körer vid kyrkoårets högtider", men hann aldrig fullborda detta arbete.

Bland de uppgifter, som tillhörde director musices, var äfven hållandet af musikhistoriska föreläsningar, och Josephson

genomgick i dem på sitt grundliga och djupgående sätt musikens historia. Tiden måste äfven räcka till för lektioner, och många elever fingo under lärarens erfarna ledning en allvarlig och gedigen musikalisk uppfostran. Den betydelse en sådan mans lifsgärning haft är oberäknelig och oskattbar, helst när den utöfvats i en stad, där en stor del af landets bildbara ungdom var samlad och under en lång följd af år med aldrig svikande trohet.

Josephson var vid olika tillfällen föremål för en storartad hyllning, hvilket visar, att han trots sitt tysta och tillbakadragna väsen var värderad i vida kretsar. Så firades han på femtioårsdagen, då han äfven mottog nordstjärneorden, med en fest, bevistad af flera hundra personer, samt vidare 1874, efter att ha verkat ett kvarts sekel som director musices, då han fick professors namn, titel och värdighet. I det allvarliga tal han då höll till studenterna uttalade han sina innersta tankar om musiken. Något däraf må här anföras: "En skön konst, idkad i renhet och sanning, kan äfven för den, som idkar den, blifva ett frö till mången härlig vederkvickelse i ungdomen, till mången rik välsignelse under det senare lifvets skiften. Musiken har, å andra sidan, många frestelsens andar i följe, men må vi tro och hoppas, att dessa skola besegras af hvar och en, som erkänner tonernas himmelska ursprung. Må vi gemensamt erkänna detta ursprung och låtom oss hoppas, att den mäktiga hand, som leder oss i det allvarliga arbetet, äfven skall vara oss nära vid de vederkvickelser vi söka och hämta ur musiklifvets rikt flödande källa".

Josephson nådde ej någon hög ålder. Redan nyåret 1879 hemsöktes han af sjukdom och nedlades följande år på dödsbädden i följd af en svår lunginflammation, som han ådragit sig vid den gamla vännen Thekla Knös' begrafning. Den 29 mars 1880 skildes han hädan, lugnt och fridfullt i tron på sin Gud såsom han lefvat. Begrafningen i domkyrkan bevistades af en mängd människor, och O. D. sjöng därvid hans eget vackra Requiem.

Det är en rik skörd af tonverk Josephson lämnat efter sig inom skilda områden. På den religiösa musikens fält har han frambragt mycket af värde, ja, hans "Requiem æternam" och "Quando corpus morietur" anses utgöra det skönaste i kyrkomusik vi äga af svensk tonsättare. Några Davidspsalmer finnas äfven behandlade samt förslag till ändringar af 140 bland våra psalmer, en fortsättning af Franz Berwalds började omarbetning af Hæffners koralbok.

Bland tillfälliga festkompositioner märkas: sorgkantaten vid Karl XV:s död och musiken vid universitetets jubelfest 1877. Inom instrumentalmusiken står Ess-dur-symfonien enligt kännares åsikt främst.

Josephson står dock högst som vis- och romanskompositör, såväl med afseende på mängden (153) som innebörden. Det var särskildt under ungdomen hans sånger tillkommo, såsom naturliga uttryck för en rik skaparförmåga. Den omedelbara inspirationen, ungdomsglöden och hänförelsen skapade dessa verk, som näppeligen öfverträffades af den mognade mannens mera formfulländade skapelser. Kompositören valde alltid med stor omsorg orden till sina sånger och diktade dem ofta själf, så att de med melodien bildade ett harmoniskt helt, njutbart för såväl känsla som förstånd. Det var ej här som så ofta annars, att en skön melodi är höljet för tomma, andefattiga ord. Under åren 1847—60 utsände han det ena sånghäftet efter det andra, hälsade och sjungna med förtjusning i alla musikaliska hem; sedan mattades något verksamheten inom detta område. Utom sånger för en röst finnas äfven duetter och kvartetter, bland hvilka senare märkas "Vårt land" och den stämningsfulla "Stjärnorna tindra re'n".

Bland större körkompositioner framstår den af ungdomlig hänförelse och evighetslängtan präglade "Islossningen" den kraftiga "Korsfararna utanför Jerusalem", första gången gifven på en pingstkonsert i Uppsala 1850, samt kantaten "Orion" eller "Sångens makt", komponerad två år före tonsättarens död till O. D:s tjugofemårsfest.

Josephsons sånger, som i likhet med Geijers och Lindblads egentligen äro afsedda för hemmen, höras väl stundom ännu, men omfattas ej med den värme de äro berättigade till. De äro dock värda ett bättre öde än glömskan, ty de äro såväl sant fosterländska och fyllda af en evig ungdoms skiftande känslor som verkliga konstalster i sin harmoniska enkelhet. Hvad som ger dem ett oförgängligt värde är att de härleda sig från en ren, allvarlig och varm personlighet, som satte sitt lifsmål, konsten, högt och ville höja andra därmed. Josephsons innersta riktning skildras vackert i den dikt professor F. Holmgren ägnade hans minne, och hvaraf sista versen må anföras:

»För ditt rike stred han här på jorden,
Spred ditt välde från trakt till trakt.
Ej med svärdet stred han, ej med orden,
Men med tonernas milda makt.
Nu hans arbetsdag är liden
Fridsam gick han bland oss i tiden.
Herre nu hos dig han njute friden
I de saligas ljusa hem».

VIII.

IVAR HALLSTRÖM.

1826—1901.

Bland dem af adertonhundratalets musiker, som spelat en stor roll i det svenska musiklifvet, var professor Hallström en af de få, som upplefde det nya seklets gryning.

Ivar Kristian Hallström, son af bankokommissarien P. F. Hallström och hans maka, Anna Maria Casparsson, föddes i Stockholm den 5 juni 1826 och visade tidiga anlag för musiken. Redan vid fyra år började han spela piano under moderns ledning och fick sedan under sin uppväxttid undervisning däri först af professor Passy sedan af en tysk pianist Stein,

med det resultatet, att han tidigt blef en framstående pianist. Han ämnades dock ej från början åt konstnärsbanan utan genomgick sin skolkurs, blef student vid nitton års ålder och tog efter fyra års studier i Uppsala hofrättsexamen, hvarefter han som extra ordinarie inträdde på ämbetsmannabanan i Stockholm.

Den unge studenten hade i Uppsala kommit in i det musikaliska kotteriet och knutit många vänskapsband, främst med den samtidigt där studerande prins Gustaf. Mellan dessa båda, i samhällsställning så olika, men till smakriktning öfverensstämmande ynglingar uppstod en varm vänskap. De diktade, sjöngo och komponerade tillsammans, bland annat tvåaktsoperan "Hvita frun på Drottningholm," (text af H. Sätherberg) hvilken uppfördes på operan 1847. När så den begåfvade och älskvärde unge fursten bortrycktes af en tidig död, anbefallde han vännen åt sin broder, prins Oscar, och denne blef för lifvet Hallströms trogne vän och beskyddare. Utnämnd till bibliotekarie hos prinsen bibehöll han denna befattning flera år efter konung Oscar II:s tronbestigning.

Efter ett par års verksamhet i hufvudstaden fick den unge tjänstemannen en åkomma i handen, som gjorde honom oförmögen att föra pennan. Han företog då en resa till södra Frankrike, därifrån han efter ett halfår återvände, fast besluten att hädanefter helt ägna sig åt sin innersta kallelse: tonkonsten. Han började nu gifva musiklektioner och uppträdde äfven såsom kompositör, utgifvande tid efter annan några lyriska sånger som blefvo mycket populära.

Från 1861 öfvertog Hallström ledningen af A. F. Lindblads musikskola och innehade denna befattning med mycken framgång under elfva år. Ledare af musiktillställningarna på slottet intog han en aktad ställning i samhället och fick mottaga flera ordnar, bland dem franska hederslegionen, sedan han vid världsutställningen i Paris 1878 på ett framgångsrikt sätt verkat som kommissarie vid svensk-norska musikafdelningen. Han var sedan början af åttiotalet sånginstruktör vid operan, och bland de framstående artister, som utbildats under hans ledning, märkas

vår förnämste operasångare Ödmann samt Lemon, Bergström m. fl.; äfven vår nuvarande konung och prins Karl äro att räkna bland hans enskilda sångelever.

Hallström har äfven på ett annat sätt verkat för den svenska scenen, nämligen genom komponerandet af operor, och han har i denna för svenska komponister synbarligen svåra genre åstadkommit verk af bestående värde. Hans första dramatiska arbete med svenskt ämne och i svensk folkton, "Hertig Magnus och Sjöjungfrun", (text af Frans Hedberg) uppfördes å Stora teatern 1867 och hälsades med stort bifall. Senare följde de af Hedberg från franskan bearbetade "Den förtrollade katten", som gafs aderton gånger för fullt hus, "Mjölnarvargen" (Le diable au moulin) samt det svenska skådespelet "Stolts Elisif." Den opera som står främst, såväl på grund af sitt ämne som äkta svenska färgbehandling, är "Den bergtagna", första gången gifven 1874 och otvifvelaktigt den populäraste af våra inhemska operor, hvilket bäst synes af att den i Stockholm redan uppförts sjuttiofem gånger, något alldeles enastående för en svensk opera. Det dröjde ej länge förrän Den bergtagna äfven uppfördes i München, Köpenhamn och Hamburg, öfverallt hälsad med stort bifall. Därefter följde "Vikingarna" "Silfverringen" "Neaga," med text af Carmen Sylva och äfven gifven i Rumänien, "Aristoteles", "Per Svinaherde", "Granadas dotter", "Hin ondes snaror", hvilka gåfvos med större eller mindre framgång, äfvensom de ännu ej uppförda verken: operan "Liten Karin" och operetten "Jaguarita".

Hallströms operor utmärkas ej af musikaliskt djup åtminstone icke i detta ords vanliga betydelse, men de innehålla melodirikedom, behag, klarhet och elegans i förening med stor scenisk effekt, egenskaper som andra svenska operor vanligen sakna. Deras lättfattliga, melodiska form påminner stundom om den franska skolan, men skiljer sig från denna genom en underström af äkta svenskt svårmod — detsamma som tagit sig uttryck i våra gamla folkvisor — och kanske just detta i förening gjort, att de blifvit så populära och bibehållit sig längre

på scenen än Berwalds storslagna, men svårfattliga "Estrella de Soria" och Lindblads "Frondörerna". Instrumentationen var ej kompositörens starka sida, och han anlitade, särskildt i början, den häri mera erfarne kapellmästaren Conrad Nordqvist till hjälp.

Hallström har äfven komponerat i andra riktningar; balletterna "En dröm", "Ett äfventyr i Skottland" och "Melusina", balladen "Herr Hjalmar och Skön Ingrid" samt den vackra idyllen "Blommornas undran", de båda sista med text af konung Oscar II, samt åtskilliga kantater, såsom t. ex. "Upsala minne" och "Sonnenkind". Flera sånghäften finnas äfven, bland dem "Drei ernste Lieder" "Minnen från Italien" "Sinaia-album" m. fl. Bland de populäraste af hans sånger märkas: "Om qvällen", "Sensitivan", "Kung Erik och liten Karin" samt "Sångarens hem". Samma lätta, behagliga elegans och osökta melodiskönhet, som mera vädjar till hjärtat än till det reflekterande förståndet, prägla hans sånger som öfriga arbeten och hafva gjort dem omtyckta af hela det sjungande Sverige.

Under senare åren led Hallström af en svår hjärtåkomma, som långa tider hindrade honom från all offentlig verksamhet, men emellanåt deltog han med intresse i musiklifvet och fortsatte med kompositioner och lektioner i det sista. Enkel och rättfram i sitt personliga uppträdande, oegennyttig och hjälpsam samt äfven under sena ålderdomen i besittning af ett gladt och lifligt temperament, hade han många vänner, hvarför hans död väckte sorg i vida kretsar. Bland vännerna bör särskildt nämnas drottning Elisabeth af Rumänien (Carmen Sylva), ty om styrkan af den mer än tjugoåriga vänskap, som förenade dem, vittnar bland annat det rörande, af den innerligaste tillgifvenhet och sorg präglade bref, som hon tillsände honom på hans dödsbädd. Kompositören hade upprepade gånger varit furste- sedermera konungaparets gäst på deras sommarslott Sinaia i Karpaterna.

Hallströms sista verk äro de under hans sista lefnadsår utkomna "Valse mélancolique", och den vackra, fosterländska sången "O, sköna land i höga nord", hvilken vann priset i nationalsångtäflingen. Han afled ogift i en ålder af sjuttiofem

år, jordfästes i Klara kyrka och fördes sedan till krematoriet, där stoftet brändes. Fem och ett halft år därefter restes af vänner och beundrare en vacker minnesvård på Hallströms å Maria kyrkogård belägna graf. Vid aftäckningen yttrade den åldrige författaren Frans Hedberg, som så ofta samarbetat med kompositören bland annat följande ord: "Den konst Hallström odlade var glädjens, det blida hjärtats, och glad ljöd hans sång ända in i döden. Hans melodier voro spelande. Bäst lyckades han nog i romansen och visan, men äfven inom den lyriska dramatiken hade han skapat sig ett namn, som sent skall glömmas."

Ivar Hallströms graf.

IX.

LUDVIG NORMAN.

1831 – 1885.

Fredrik Vilhelm Ludvig Norman föddes i Stockholm den 28 augusti 1831, son af en bokhandlare. Efter faderns död lefde familjen i små omständigheter, och det var genom andras bistånd Ludvig fick tillfälle att utveckla de från mödernet ärfda stora musikanlag, som tidigt framträdde. Han fick undervisning i pianospelning först af fröken Josephson, sedan af Theodor Stein och van Boom samt i harmoni af A. F. Lindblad.

Dåvarande kronprinsen, Oscar, intresserade sig varmt för den lofvande ynglingen äfvensom Jenny Lind och ett par andra

gynnare, hvilka beredde honom tillfälle till fortsatta musikstudier i Leipzig under fyra år. Norman gjorde här snabba framsteg och utvecklades hastigt under sådana lärare som Hauptmann, Rietz och Moscheles, hvilka jämte Gade och Schumann hade ett stort inflytande öfver den unge tonsättarens kommande riktning. Kamrat med Halfdan Kjerulf stod Norman i vänskapsförhållande till denne begåfvade kompositör lifvet igenom. Genom Schumanns bemedling utkom hans första opus "Zwei Klavierstücke" (1851) på det ansedda Kistnerska förlaget i Leipzig, hvilket senare äfven förlagt åtskillig annan af Normans instrumentalmusik.

Vid hemkomsten till Stockholm fick Norman snart anseende som skicklig lärare och gjorde sig äfven bemärkt som uppträdande konstnär och kompositör. Han blef 1858 lärare i komposition och instrumentering vid Musikaliska akademien, där han äfven ett par år var præses, och gjorde sig såväl på denna plats som såsom anförare för "Nya harmoniska sällskapet" känd och värderad för sina gedigna kunskaper och sin stora dirigentförmåga. Redan vid trettio år, 1861, utnämndes han till chef för hofkapellet och kvarstod på denna ansvarsfulla post till 1879, ännu till sista året af sitt lif anförande kapellets symfonikonserter. Operan stod under hans ledning på sin höjdpunkt med utmärkta sångförmågor bland de uppträdande artisterna och en orkester, som täflade med utlandets bästa. Verk af Gounod och Wagner samt Hallström gingo då öfver scenen första gången.

Sedan Norman tagit afsked från kapellmästarebefattningen, ställde han sig jämte doktor Svedbom i spetsen för den 1880 stiftade Musikföreningen i Stockholm, förande den framåt till stor fulländning. Riksdagen 1883 beviljade honom en lifstidspension på två tusen kronor, flera ordensutmärkelser kommo den ansedde musikern till del, och han erhöll 1884 af Svenska akademien prismedalj för förtjänster såsom musiker och skriftställare. Norman redigerade några år "Tidning för theater och

musik" och skref i skilda tidningar högt ansedda musikuppsatser och kritiker.

Hvad som emellertid i vida kretsar såväl inom som utom landet gjort Normans namn mera kändt än denna omfattande praktiska verksamhet är hans egenskap af tonsättare. Han har som sådan mest rört sig inom instrumentalmusikens och den lyriska sångens område och skapat verk af djupt och bestående värde. Han har för orkester skrifvit symfonier, uvertyrer, marscher m. m. samt inom kammarmusikens område stråkkvartetter, kvintett, sextetter, mycket för piano och stråkinstrument samt för piano ensamt.

Såsom kapellmästare komponerade Norman musik till en del skådespel, Torkel Knutson, Dagward Frey, Svea och Götha samt Antonius och Cleopatra. Det ålåg honom äfven att vid festliga tillfällen komponera musik, och han fullgjorde detta på ett mönstergillt sätt, ehuru kanske ej alltid med den inspiration, som åtföljde egna ingifvelser. Så komponerade han musiken till drottning Lovisas begrafning, till konungaparets kröning 1873, till invigning af Musikaliska akademiens byggnad 1878, den sköna sorgmarschen öfver Söderman m. m.

Kompositörens sånger hafva dock gjort honom mest känd i vida kretsar, och bland solosångerna märkas särskildt hans friska "Skogssånger", den stämningsfulla "Månestrålar", den ofta sjungna visan ur Dagward Frey, m. fl. Körsångerna höra till våra yppersta, såsom den sköna medeltidshymnen till Birgitta "Rosa rorans bonitatem", motetten till firande af J. O. Vallins minnesfest till hans egen välkända grafskrift, "Jordens oro viker" etc. samt "Det guddommelige Lys" och den sista sångcykeln "Humleplockningen", hvilka alla blifvit omtyckta konsertnummer.

Norman var äfven som utförande konstnär framstående och hade en sällsynt klassisk, mjuk och uttrycksfull ton. På senare år uppträdde han blott alltför sällan inför en större publik, men brukade ofta i familje- och vänkretsen låta höra sina själ-

fulla improvisationer eller ur minnet föredraga ur klassikernas verk. Sista gången han uppträdde offentligt, var tre veckor före sin död vid Musikföreningens konsert till firande af Bachs och Händels tvåhundraårsminne, och detta blef den värdiga afslutningen på hans egen korta, men verksamma konstnärsbana.

Till sitt yttre lugn och trög hade Norman en djupgående intelligens och en ständigt i verksamhet varande skaparförmåga. Han älskade framför allt stillhet och ro och skulle nog funnit sig bättre på en plats som lämnat honom mera tid till begrundande. Ganska svårtillgänglig mot främmande, var han mot de vänner, som på grund af inre sympati kommit honom nära, trofast och vänlig och roade dem ofta med sin lugna, humoristiska uppfattning af lifvet. När han kände sig fullt hemmastadd i ett sällskap, kunde han från ett soffhörn, där han satt orörlig, låta sina snilleblixtar ljunga, och samlade då vanligen en beundrande vänkrets omkring sig. Stundom försjönk han i slummer, och hans "slummerarier" voro vida kända och gåfvo anledning till mycket skämt, men ibland voro de blott skenbara, och han hörde allt som yttrades omkring honom. En tilltagande sjuklighet och enskilda bekymmer fördystrade hans senare år och bidrogo att nedtynga det af naturen icke alltför lätta lynnet. Hans bästa rekreation var att under ferierna göra små resor, och då skakade han af sig alla bekymmer och lefde helt i stundens glada intryck.

Gift 1864 med violinvirtuosen Wilhelmina Neruda hade Norman med henne två söner. Hans bortgång väckte sorg i den stora vänkretsen liksom hos alla, som lärt sig värdera konstnärens gedigna verk och samvetsgranna verksamhet. Norman afled efter en tids sjuklighet den 28 mars 1885. Till hans minne diktade V. Molin följande:

Rankor ifrån Rhens ruiner
Rosenknoppar och jasminer
Vira i hans minneskrans,
Och låt målarälfvor stänka
Den med dagg hvars pärlor blänka
Af midsommarkvällens glans.

Dröm dig sedan med hans svanor
Gunga på musikens banor
Utåt månbelysta haf,
Förd af fläktar, som oss smekte
När melodisk bölja lekte
Lätt vid vinken af hans staf.

O, då anar, o, då känner
Du med allt det skönas vänner
Hvad i honom flytt sin kos:
O, då skall med nordens saga
Länge du i frosten klaga
Öfver bleknad älsklingros».

X.

J. A. SÖDERMAN.

1832 – 1876.

JOHAN AUGUST SÖDERMAN var Stockholmsbarn, född den 17 juli 1832, son af orkesteranföraren och vaudevilleförfattaren J. V. Söderman. Gossen var i tidiga åren håglös och oläraktig, och då han ej heller visade någon böjelse för musiken, som fadern hoppats och önskat, skickades han såsom en sista utväg till sjös vid elfva års ålder. Redan i Bremen blef resan afbruten, då han därstädes insjuknade och måste återsändas hem. Han sattes då i Grundéns pianoinstitut, där han i början var omöjlig men sedan ett, tu, tre, tycktes få en snilleknäpp och

började arbeta med en fart och en vaknande energi, så att han snart gick förbi alla kamraterna. Då han äfven spelade violin och oboe, blef han tidigt medverkande i orkestrarna och kom då snart till insikt om huru en orkester bör vara sammansatt och ordnad.

Söderman engagerades redan vid aderton år af Edvard Stjernström som orkesteranförare vid hans resande teatertrupp och besökte med den under 1850-talet åtskilliga platser i Sverige och Finland. I det sistnämnda landet gjorde han sig först bemärkt som kompositör med sitt första verk för scenen, "Urdur eller Neckens dotter", hvilket uppfördes i Helsingfors 1852. Det mottogs af en lång kritik i tidningarna, hvilken först klandrade det något lätta i musiken (naturlig nog till ett sådant sagospel) men slutade med orden: "Vi lyckönska herr Söderman, att detta första försök slagit så väl ut, samt önska att han oförtrutet måtte sträfva fram till konstens sköna mål, obekymrad om hopens efemeriska hyllning eller klander, i medvetandet af att han, om han uppnått detsamma, skall kunna behärska just denna hop, som nu med tjusande förespeglingar söker locka honom ifrån den rätta stråten".

Endast sju månader senare var Söderman färdig med ett annat verk, "Regina von Emmeritz" till text af Topelius, hvilket äfven först uppfördes i Helsingfors och rönte ett varmt mottagande. I en dikt benämnd "Tonernas makt" sändes kompositören följande hyllning af en beundrande finne:

»Du broder, som med dina toner tjusat
Så många hjärta utaf Suomis folk,
Du harmoniens älskling, som berusat
Oss mången gång — du här blef ängelns tolk,
Och länge skola dina toner strömma
Så fridfullt gladt uti vårt fosterland,
Och uti Urdur och Regina gömma
Vi skola evigt minnet af din hand».

Detta verk, som ännu fortlefver på scenen, visade redan en mera personlig prägel och den friska nationella ton, som sedan blef så karakteristisk för kompositören, framträdde här tydligt.

När Stjernström hösten 1854 började spela på mindre (sedan dramatiska) teatern gafs Regina i Stockholm och rönte ett gynnsamt omnämnande i "Ny tidning för teater och musik" jämte operetten "Zorab", som kort förut uppförts i Göteborg. Denna framhölls därstädes såsom lofvande för den unge kompositören, hvilken, "om han erhåller tillfälle att utveckla de gryende anlagen för komposition skall komma att blifva en prydnad för den sköna konsten inom vårt land".

Detta tillfälle kom vintern 1856—57, då Söderman hade ledighet från sitt engagemang och i Leipzig studerade komposition för Richter samt genom åhörande af framstående musik ytterligare utbildade sitt musikaliska geni. Under denna vinter, då han en tid bodde i den lilla byn Gohlis nära Leipzig, densamma där Schiller diktat sin berömda "An die Freude", komponerade han flitigt. Tydligen påverkad af Wagner, för hvilken han denna tid hyste stor beundran, skref han sångspelet Harald och Anna, "fornnordiskt kärleks- och hjältespel", hvilket aldrig fullbordadt sedan af kompositören plundrades på sina bästa stycken till användning i senare verk. En stor, fyraaktig opera "Zigenaren" med ståtlig, klassisk anläggning härstammar äfven från denna tid, ehuru aldrig fullt afslutad, samt åtskilliga sånger, motetter och psalmer. De båda utmärkta balladerna Tannhäuser och Kvarnruinen skisserades redan då, ehuru de först 1860 och 66 utgåfvos af Musikaliska konstföreningen.

Återkommen till Sverige fortsatte Söderman sin verksamhet vid Mindre teatern, komponerade musik till en del och "arrangerade" den till en mängd skådespel, ehuru arbetande under ganska ogynnsamma förhållanden. Norman, som väl uppskattade Södermans stora förmåga och insåg svårigheterna han hade att bekämpa, yttrade sig därom sålunda: "*Ett* var dock under denna period honom till oförliknelig fördel. Genom att skrifva för en *defekt* orkester lärde han begränsningens svåra konst, när han sedermera skref för en *fullständig* sådan. Vinsten af detta förfaringssätt blef mästarediplomet i instrumentation, hvilken måhända är en af S:s starkaste sidor." Vidare: "Ty S:s orkester

liknar icke någon annans. Han har visserligen inhämtat mycket af Weber, Mendelssohn och Wagner, men koloriten är hans egen. Han har i sin instrumentation anbringat dessa mästares nya uppfinningar, men färgblandningen skötte han om själf. Hvarifrån kom detta mästerskap, hvar och hos hvem lärde han det? Mången tror att färdighet i instrumentation kan läras som hvarje handtverk. Ja, färdigheten till en viss grad, men med den *allena* kommer man ej långt. Hos hvarje begåfvad musiker födes det poetiska elementet i instrumentation på samma gång som den poetiska tanken; de äro alldeles oskiljaktiga faktorer i det hela, om ett sant konstverk skall uppstå."

År 1860 kallades Söderman till kormästare vid kungl. Operan och erbjöds samtidigt äfven platsen som hofkapellmästare, hvilken han dock blygsamt afstod åt Norman, nöjande sig med att vara biträdande kapellmästare. Han gjorde under åren 1860—74 värdefulla musikinlägg i större skådespel, såsom Hedbergs populära "Bröllopet på Ulfåsa", "Kung Märta", "Dagen gryr" m. fl. samt Schillers "Orleanska jungfrun" med dess berömda uvertyr Shakspeare's "Richard III" med tre präktiga marscher, Josephsons "Folkungalek" m. fl. hvilka med framgång uppfördes på operan.

Vid alla högtidliga tillfällen anlitades Söderman att skrifva musiken, och han lyckades häri utmärkt, ehuru sådana arbeten ej alltid voro i öfverensstämmelse med den fria diktaranden, som älskade att själf finna sina föremål. Hans festmusik vid prinsessan Lovisas förmälning, vid kröningen 1873 samt sorgmarscherna öfver konung Karl XV och drottning Lovisa väckte icke endast då beundran utan äro af fortvarande värde. Orkesterverken, bland dem kompositörens arrangemang af folkvisor och danser samt Bellmansmelodier, höra till våra mest omtyckta och spelade saker och hafva vunnit popularitet vida utom Sveriges, ja Europas gränser. Redan vid sexton år komponerade Söderman en Charivaripolka för orkester, hvilken visar en sällsynt kännedom om de olika instrumentens användning.

Hvad som emellertid gjort kompositören mest känd och

värderad är hans sånger, bland hvilka balladerna, tio stycken, somliga med, andra utan orkesterackompanjemang, Björnsons "Digte og Sange", balladcykeln "Värfningen", "Ett bondbröllop", "Längtan", "Sjung" samt en mängd kvartetter äro bland våra mest sjungna och omtyckta konsertstycken. Af stort värde är äfven Södermans egendomliga och klangsköna stora katolska mässa samt hans andliga sånger, präglade af samma färgrikedom, glöd och klarhet som hans öfriga kompositioner.

En hel del ofullbordad och outgifven musik finnes i Södermans kvarlåtenskap, hvaraf åtskilligt af värde torde eller borde komma till allmänhetens kännedom. I Svensk Musiktidning 1888—89 har musikkännaren A. L. meddelat en förteckning på J. A. Södermans manuskriptsamling, och man häpnar vid den höga slutsiffran 172, då man betänker omfånget af en stor del af verken samt kompositörens korta lifstid.

Söderman var sedan 1859 gift med Eva Kristina Bergholm, hvilken öfverlefde honom till 1901; en af sönerna är operasångare. Kompositören gjorde ännu en gång en utländsk resa, år 1869—70, på bekostnad af Jenny Lind, till Tyskland och Österrike, och han komponerade därunder flitigt. Från den tiden härstamma "Hjärtesorg", "Signelills färd", "Heidelbergerfatet", flera sånger m. m. Söderman var en liflig natur, som kräfde stor omväxling. Liksom alla skapande andar behöfde han nya intryck och erfarenheter, och de tider då sådant stod honom till buds blef han äfven mest produktiv. Det är en sällsynt rikedom af idéer hos denna originella, i sina fel och förtjänster äkta svenska personlighet och kanske just på grund af hans nationella läggning ha hans verk vunnit så stor anklang i vårt land. Vek och drömmande älskade han stillhet och ro; bland hans älsklingssysselsättningar var fisket, hvaråt han om somrarna med förkärlek ägnade sig. Men han var äfven häftig och njutningslysten med stor svaghet för bordets nöjen. Hans natur var, som så ofta konstnärens, full af motsatser, och kanske just denna egendomliga och gåtfulla inre rikedom gaf hans verk

den yppiga och sköna karaktär, som väcker anklang i svenska bröst.

Klen till hälsan angreps Söderman tidigt af den sjukdom som alltför snart ändade hans lif. Han afled den 10 febr. 1876 endast 44 år gammal till sorg för vänkretsen och den svenska musikens vänner, som ännu hoppats mycket af hans gifvande ande.

FÖRTECKNING

ÖFVER KOMPOSITIONER

J. C. F. HÆFFNER.

Electra. Tragediopera i 3 akter. Text af Guillard 1787. (Finnes fullständig i Operans Musikbibliotek.)

Renaud. Lyrisk tragedi i 3 akter af Leboeuf. 1801. (Flera nummer finnas i "Mus. Tidsfördrif." 1802.)

Alcides inträde i världen. Opera i 1 akt af Edelcrantz. (Några orkesterstämmor i Operans arkiv samt Recitativ och aria i Musik. Tidsfördrif 1793.)

Lydia och Arist. Lyrisk monolog af Valerius. (I Musik. Tidsfördrif 1798.)

Försonaren på Golgatha. Oratorium i 4 afdeln. med ord af Ödmann 1809. (Finnes defekt i Kungl. Universitets Biblioteket, Uppsala.)

Försonaren på Oljoberget. Oratorium. 1810. (Finnes fullst. i Musik. Akademiens bibliotek.)

Svenska koralboken, utgifven 1819—20.

Svenska Messan, utg. 1817

Præludier till melodier i koralboken och Marscher. utg. 1822.

Psalmerna 20 och 21 efter Tingstadius' öfvers. af Psaltaren. Ps. 20. Partitur för kör och orkester, Ps. 21 för 4 st. (i Uppsala Univers. bibliotek. Musik. Tidsf. 1807.)

Den 51 psalmen af Marcello för ork. inrättad af H. (i Upps. Univ. bibliotek).

"*Segern är vunnen*", kör med orkester (i Univ. bibliotek).

"*Lugn och oskuld hos oss bo*", kör med orkester. (Univ. bibliot.)

Sånger för en röst.

Zehn lyrische Versuche mit musikalischer Begleitung. (Utg. Upsala 1819.)
Svenska sånger med ackomp. af piano. (Utg. Leipzig 1822.)
Lejonriddarne. "Vikingasäten, åldriga lundar." (Atterbom.)
Majsång. "Se öfver dal och klyfta." (Es. Tegnér.)
Die schöne Nacht. "Nun verlass ich diese Hütte." (Göthe.)
Die Spinnerinn. "Als ich still und ruhig spann." "
Die Insel des Gesanges. (Atterbom.)
Under Svea banér (ur Op. Renaud).
Manhem. "Det var en tid." (Geijer.)

"Hulda rosa, fjäriln frågar." (Atterbom.)
"Katrina i sin fållbänk låg."
"Skål för den jord, som först drufvorna födt."
"Selma i sin vagga låg, drog sin lilla mun i löje." (Franzén.)
"Ack hur svårt att hinna målet utaf sällheten."
Grafven. (Salis.)
Sippan. "Härold för den unga Flora."

Körsånger.

"Samloms bröder kring bildningens fana." (Atterbom.)
"Välan dina söner, o Svitiod gå."
"Bröder vi vishetens lärjungar heta." "
Under Svea banér (för dubbelkör).
"Vikingasäten, åldriga lundar." "
"Låt dina portar upp." (C. E. Fahlcrantz.)
Karl XII:s marsch vid Narva. "Viken tidens flyktiga minnen." (Geijer. Arr. 4 stämmigt af Hæffner.)
Bevare Gud vår kung. (4 " " ")
Ett häfte folkvisor, (fyrstämmigt satta. Utg. 1832.)

Akademisk festmusik.

Förvarad i Upsala Universitets Bibliotek.

Musik vid Jubelfesten 1793. Aria. Trio. Marsch. (Partitur.)
" " *1817.*
" " *1830.* (Partitur för orkester.)
Musik vid Magisterpromotionen 1818. (9 orkesterstämmor.)
" " *1821.* (Partitur, något def. m. stämmor.)
" " *1830.* (Kör och orkesterstämmor.)
" " *1833.* " "
Musik vid ovationen 1826. (Orkesterstämmor.)
" " *1827.* "
" " *1829.* "
" " *1830.* " 1 körstämma.

Sorgmarsch och musik vid prins Carl Ludvigs af Baden begrafning. (Orkester, partitur, def., m. stämmor.)

Musik vid parentationen öfver kronprins Carl August. Nov. 1810 (Partitur f. kör och orkester. 6 körst.)

Musik vid parentationen öfver kanslern, grefve Axel von Fersen. $^{6}/_{3}$ 1811. (partitur f. kör och orkester m. st.)

Musik vid parentationen öfver konung Carl XIII. (Partitur f. kör och orkester med stämmor.)

" *efter parentationen* öfver konung Carl XIII. (Partitur f. kör och orkester m. st.)

Musik vid ovationen i anl. af konung Carl XIV Johans kröning. (Orkesterstämmor.)

Koralkören: "Konungars konung." (Part. f. kör och orkester.)

Musik vid ovationen i anl. af kronprins Oscars förmälning 1823. (Orkester och 1 körst.)

Musik vid sorgfesten efter prinsessan Sophia Albertina $^{8,9}/_{10}$ 1829. (Partitur för orkester och körst.)

Diverse partiturer för orkester med text (defekt) och körstämmor samt ytterligare en samling akademisk festmusik i partitur (delvis defekt) samt sånger med ackomp. af orkester.

Musik vid Oscarsfesten i Uppsala 1 dec. 1819. (En beskrifning med inf. musik, tr. hos Palmblad.)

1. "Kommer du åter med gudaprakt."
2. Minnessång. "Unga lejon, gack din bana framåt."
3. Lofsång. "Så visst som än de gamla bröder."

Kantat vid parentationen efter Carl XIII. (I Musik. Ak.)

" " *Karl XIV Johans antagande till kansler* öfver Uppsala Universitet (I Musik. Akademin.)

ERIK GUSTAF GEIJER.

Sånger.

Första häftet.

Söderländskan i Norden. "Stundom äfven vaken drömmer jag."
Bilden. "Tjusande bild från de forna dar."
Reseda. "Blomster i de svala lunder."
Gräl och allt väl. "Litet gnabb ibland."
Den slumrande lilla flickan. "Fort, fort, tiden går."
Vallflickans aftonvisa. "Min snälla flock."
Gondolieren. "Hör du vid årornas takt."
Mod och försakelse. "O, föll uti ditt unga hjärta."
Skärsliparegossen. "Godt folk, jag är en fattig gosse."
Höstsädet. "Odlaren strör i mörka mullen."
Ur dansen. "Ila glada ungdomsskara!"
Min hustrus visa. "Hela världen löper."
Första aftonen i det nya hemmet. "Jag vet en helsning."
På nyårsdagen. "Ensam i bräcklig farkost vågar."
Den lilla kolargossen. "I skogen vid milan."
Riddar Toggenborg. "Kuno, trogen syster-kärlek."
På vattnet. "Blida böljor, blida böljor."
Natthimlen. "Ensam jag skrider."
Tal och tystnad. "Skogen talar, böljan talar."
Aftonklockan. "Klocka ring! Rundt omkring."
Flicktankar. "Sitter jag ensam i höstkväll."
Hvad jag älskar. "Grönskande jord, min helsning tag."

Den enfaldiga visan. "Ack, vore jag."
Den nalkande stormen. "Rundt omkring hvila rår."
Blomplockerskan. "Det är så roligt."

Andra häftet.

Kommer ej våren. "I solglans än snöklädda fältet står."
Vallgossens visa. "På berget jag sitter."
Skridskovisa. "Framåt! till ett prof."
Salongen och skogen. "Stojande värld, du mig plågar."
Afton på sjön. "Hör klockan klingar till aftonbön."
Sparfvens visa. "Sparfven uppå taket, liten fågel är."
På en resa till hembygden. "Jag är i skogen födder."
Min politik. "Går mig världen mot."
*)Barndomsminnen. "Ljufva minnen ock försvinna."
Anderöst. "Om sent ur aftonrodnans slöja."
Min musik. "I skogen jag går."
Ur Lidners Medea. "Det finns en evig makt."
" " " "O, yngling, om du hjärta har."
Den 56:te födelsedagen. "När jag tänker de fordna år."
Sångerskan. "När min tanke ensligt sväfvar."
Juldagen 1840. "Förstår du ej hvarthän."
Stjärnglansen. "Och sjunker än mot vesterns rand."
Den sörjandes morgon. "Aldrig natt så långsamt skrider."
Det forna hemmet. "Hvem söker jag."
Till min dotter. "Ej jag i framtids dunkla fjärran."
Arbetarens visa. "Nog kan jag ock mig höja."
Vid en väns tillfrisknande. "Du vände om."
Afskedet. "Flaggorna vifta, böljorna svalla."
Och kommer han inte i dag.
Vikingen. "Vid femton års ålder."
Förgät mig ej. "Hör du i kvällens ro."

*) De åtta första sångerna äro uteslutna ur den sista upplagan.

Tredje häftet.

Husarbrudarna. (Duett för sopran och alt.)
Spinnerskorna. " " "
Flickorna. " " "
Vår och saknad. " " "
Kom! Farväl! " " "
Anna. " " "
På en väns födelsedag. " " "
På dagen af mitt silfverbröllop. " " "
Det sextionde året. " " "
Aftonen. "Alla mödans barn." " för 2 sopr.
Solens nedgång i hafvet. "Solen sjunker", (kvartett f. bl. röst.)
Aftonbetraktelse. "Stilla skuggor." " " "
Marsch. "För Gud och sanning." (" f. mansröster.)
"Fädernesland, hvars härliga minnen." " "

Ur äldre samlingar.

De små. "Hoppa, dansa, dockor ansa." (Duett.)
Höstvisa. "Kärlek i de förflutna dagar." "
Soldatflickorna. "Ack, när som stridstrumpeten skallar."
I en ung flickas album. "Kärlek lätt kommer och går."
Tonerna. "Tanke hvars strider." (Manskvartett.)
Marsch. "Att älska Gud, kung och fädernesland." "
Svanhvits sång. "Stilla o stilla." "
Till mina vänner. "Vänskap haf tack." "
Serenad för soloröster och manskör. „Sång och kärlek." "
Afsked med eko för manskvartett. "Farväl, glöm ej din vän."
"Vandrar du än", (trio.)
Thekla, En anderöst. "Hvad jag är du frågar."
Till en liten flicka med en guldked. "Öfver berg och dal."
Svanhvits sång. (solo.)
I maj 1812. "Den som flyktat från en brottslig tid."

Nähe der Geliebten. "Ich denke dein."
Nya märkvärdigheter. "I världen ses store män." (Kvartett.)
Vårsång. "Vår, jag helsar dig till Norden." (Trio.)
Den första sommarfläkten. "Det är så herrligt." (Trio för fruntimmersröster.)
På sjön. "Ro, ro, på den stilla sjö." (Kvartett.)
Aftonkänsla. "Fly ej, du hjärtats minne." "
I dansen. "Lustigt mod, glädtigt blod." (Duett.)

Otryckta sånger.

Dubbelkvartett för fruntimmers och manskör. 1846. "Vänskap i dig mer jag har än världen tänker."
Minne och hopp.
Varning, hopp och bön.
Solnedgången.
Trio: Nyårsdagen, (för fruntimmersröster med pianoack.)
Liten trio: "När jag tänker på min vän, solsken har hjärtat då igen."
Duetter för fruntimmersröster: 1) Kom harmoni. 2) Kärleken på resan genom lifvet. 3) Uppbrottet. 4) Det forna hemmet.
Reseda, tillägn. M. Montgommery, (i F-moll.) "I de stilla, svala lunder!"
Skaldens farväl, tillägn. Berg. 1838.

Instrumentalmusik.

Pianokvartett i E-moll.
"*Dubbelsonate*" i F-moll, (4 händ.) tillägn. fru A. E. Löwenhjelm f. af Geijerstam.
"*Aftonstunder vid pianoforte,* tillägnade min dotter."
1. Tillägnan. "Hur skönt ur vinterns dvala."
2. Agitato.

3. Moderato con anima, Pastorale.
4. Allegretto.
5. Moderato assai e cantando.
6. Alla breve con espressione.

Divertimento i F-dur.

Otryckt instrumentalmusik.

Quatuor pour deux violons, taille et violoncell, B-dur.
Sonate, F-moll "min vän Adolf Lindblad tillägnad".
Dubbelsonate för pianoforte. H. K. H. Kronprinsen i underdånighet tillägnad 1819 om hösten.
Sonate för piano, G-moll, tillägnad Christine von Hofsten och Bengt Gustaf Rappolt.
Midnattsfantasi, Exercise. Aug. 1833.
Fantasi, tillägnad A. L. Liljebjörn, skrifven i England 1810.
Småstycken, "tillägnade min dotter".

FRANZ BERWALD.

Tryckta arbeten.

Instrumentalmusik.

Opera: Estrella di Soria, i klaverutdrag. (Utgifven af musikaliska konstföreningen.)
Symfoni G-moll i partitur med stämmor och klaversättning à 4 mains. (Musik. konstföreningen.)
Symfoni C-dur à 4 mains. (Musik. konstföreningen.)
Septett i stämmor och satt för piano. (Musik. konstförening.)
Två kvintetter för piano och stråkinstrument. (Schubert.)
Tre trior " " " "
En duo för piano och violoncell. "
En trio för piano, violin och violoncell. (Köpenhamn.)
En duo för piano och violin. (Musik. konstföreningen.)
En kvartett för stråkinstrument (Elkan & Schildknecht.)
En kvartett " (I litogr. öfvertryck.) (Bagge.)
Invigningsmusiken till Industriutställningen i Stockholm 1866.
"*Ein ländliches Verlobungsfest in Schweden*", sångspel. (Klaverutdrag.) (Wien.)
"*Minnen från norska fjällen*", orkesterstycke, klaversättning à 4 mains. (Jacobsson.)
"*En landtlig bröllopsfest*", för piano à 4 mains. (Elkan & Schildknecht.)
Festpolonäs.

Sånger.

Ur operetten "Jag går i kloster."
" " "Modehandlerskan."
"Östersjön", till ord af Oscar Fredrik.
Minnen af konung Oscar I.
Sång till " " "
Svensk folksång. "Svenska folk i samdräkt sjung." (För en eller flera röster.)
Kvartett för mansröster. (Kör.)

Smärre stycken och små ungdomskompositioner införda i diverse samlingar.

Utgifna verk.

Opera: "Drottningen af Golconda." (Finnes fullst. i Operans arkiv.)
Symfoni Ess-dur.
Två kantater.
En pianokonsert.
En violinkonsert, m. m. samt åtskilliga orkesterkompositioner.

A. F. LINDBLAD.

Sånger och visor för en röst.

Första delen.

Den första förlusten. "Ack! hvem ger mig känslans tider."
(Med svensk och tysk text.)
Sjömanssång. "Vid vindars sång."
Berg och dal. "Så mörk är ej skog."
"Ungmön i lunden på jaktnätet band."
Felicias sång. "Säg mig vackra bi, du lilla."
Svanhvits sång. "Stilla o stilla!"
Sångaren. "Därutanföre hvilket ljud." (Med svensk och tysk text.)
Pröfningen. "Jungfrun hon gick till sjöastrand."
Sven i Rosengård. "Hvar har du varit så länge."
Den bergtagna. "Och jungfrun hon skulle sig åt ottesången gå."
Hertig Silfverdal. "Och kära mina hofmän!"
Jungfrun i blåa skogen. "Och jungfrun hon skulle sig åt vakerstugan gå."
Liten Karin. "Och liten Karin tjänte." (Tvänne variationer.)
Hafsfrun. "Herr Hillebrand han talte till sin moder."
Riddar Olle. "Riddar Olle rider sig allt söder under ö."
Neckens polska. "Djupt i hafvet." (Tvänne variationer.)
Nordländarens minnen. "Fjärran i nord lyser solen så klar."

Herr Karl eller klosterrofvet. "Herr Karl han gick för sin fästermö."
Brandvaktsrop. "Klockan är tio slagen."
En ung flickas morgonbetraktelse. "Jag är så glad i dag."
Nära. "Fågeln på grenen sjunger lika gällt."
Fjärran. "Vind, du som smeker min flickas kind."
Sotargossen. "Hu, hu, hu! Jag fryser."
En sommarmorgon. "Tidigt om morgon jag ilar till strand."
Gammalmodig visa. "Stilla sjung din sång."
I dalen. "O, sköna lund, där näktergalar slå."
På berget. "Högt här uppå berget."
Bröllopsfärden. "Solen går ned."
För evigt. "Öfver vågors klara speglar."
Den ensamma. "År från år kommer vår."

Andra delen.

Obesvarad kärlek. "Svara, svara på mitt ögas fråga."
Farväl. "O, farväl du blomsterdal."
Saknad. "Jag hade en vän."
Gubben vid vägen. "Glada ungdom, se min nöd."
O kom — nej dröj. "O kom! Dock nej, låt mig få njuta."
Skjutsgossen på hemvägen. "Hopp! Hopp! Se så! Låt gå!"
Om natten. "O, hvad sällsam fröjd."
Dalkullevisa. "Vandrat har jag mil så långa."
Den moderlöse. "Ack, käraste vänner."
Invaliden. "Se, hvar han står."
I en ung flickas minnesbok. "Tro ej på minnet."
Am Aarensee. "Am Aarensee, da rauscht."
Får gå. "Barn jag var sprang ur min kammar."
Visa. "Hvad jag af allting älskar mest."
Jungfrun i lunden. "Sommaren kommer till skogar."
Apelgården. "Jag vet mig så fager en Apelgård."
Sorg. "Det är visst ingen i världen."

Trohet. "Den kärlek till dig jag bär."
Sparfven. "Muntra sparf i linden."
Friskt mod. "Friskt upp, mitt hjärta."
Ack nej, ack nej, du vet det ej! "Säg, vet du väl."
Mån tro, jo jo. "Hvad månd' det landet heta."
Frieriet. "Ack, Betty! af ditt ögonpar."
Om aftonen. "Hör ej på vindens suckar i skogen."
Varning. "Se konvaljerna små."
En vårdag. "Lärkan drillar upp i skyn."
En sommardag. "O ljufva sommarfläkt."

Tredje delen.

Bekännelse. "Sjunger jag, så hör du mig."
I behåll. "Nu är jag nöjd och stilla."
Afskedssång. "Då jag var barn."
Hjärtats vaggsång. "Jag vill vagga mitt hjärta till ro."
Fåfäng varning. "Skogens hind, lätt som vind."
"Bland viden i dalen djupa."
"Som mörka bäcken rinner."
Föresats. "O jag vill ej sjunga."
I maj 1844. "I Rätt och Sanning har han lagt."
Till Sophie. "Som floden sakta i sin dal."
En dagakarls visa. "Med min spade gick jag här."
Vaggvisa. "Jag sjunger för min lilla."
Den skeppsbrutne. "Hans koja stod vid sjön."
Slåttervisa. "Skarp min lia nu jag slipa må."
Den öfvergifna. "Löf och örter och blommor små."
Ny kärlek. "Skenets boja mer min ande icke trycker."
Flickan vid vattnet. "Floden hör jag brusa."
Om hösten. "Så tog då sommaren så snart en ända."
Mitt lif. "Strid på brädden af en graf."
Dödgräfvarsång. "Till ro, till ro! Jag vill hölja ditt stoft."
Ur "Vårbetraktelser under sjukdom". "Här ligger jag ännu."

Vid en spegelklar sjö en sommarafton. "Nu somnar hvar fläkt."
Illusion. "Än du dig mot ljusets höjder svingar."
Hon skrifver. "En stund jag har att skrifva dig till."
Aftonen. "Aftonen nalkas; i skuggornas hägn."
"Jag lefver väl som en dufva."

Fjärde delen.

Balders bål. "Midnattssolen på berget satt."
Glädjen. "I varelser, kännen i glädjen?"
Höstkvällen. "Hur blekt är allt."
Hon vill ej sjunga mer. "Å nej, det tror jag ej."
Silvio till Laura. "Jag fann dig."
Förr och nu. "Förr ständigt i krig."
Den gamle. "En konung syns den gamle."
Bedragen väntan. "Och sjön, han slår så hårdt mot strand."
Den tviflande. "O hade jag ett ögonpar."
I höet. "Bäst ängen stod i blomsterprakt."
Misstanken. "Hur din kind är purpurröd."
Ånger. "O, kom åter, skynda, skynda åter."
Hälsning till den annalkande ålderdomen: "Min koja har stått så månget år."
Strykningsvisa. "Illa, järn, så varmt och snällt."
Den flitiga handen. "Vid min flickas sybord."
Barfotad. "Sakta lilla foten blyger."
Den bortgångne. "Jag minnes dig."
Systern. "Ack, i din inre, i din tysta värld."
Afslag. "O, förlåt! Vredgas ej."

Femte delen.

Erik Gustaf Geijer. "Framåt! Framåt."
"Hvar är mitt hem?"
A une femme. "Enfant! Si j'ètais roi."

Tröstung. "Es ziehen am Himmel."
Till enkefru Anna E. Geijer. "Anna! Anna! Ilande gå."
Hon hvarken hör eller ser. "Hör du ej?"
Tvekan. "Ja, ja! Nej, nej! Hvad fruktar, hvad ängslas."
Vid barnens aftonbön. "O Gud! Du dig förbarmar."
Efter läsningen af en tendensdikt. "Det talas, det skrifves."
Till godheten. "Du mig bevekt."
Tidigt om morgonen. "Sjusofverska lilla."
En kvinna vid sitt arbete. "Hell, lugna, tysta tankar."
Nattviolen. "Nu blommar nattviolen."
Naturbetraktelse. "Ser jag hur blommor små."
Upplandsflickan. "Jag kom öfver ängen."
Sagan. "Berätta vill jag en saga."
Tillägnan till en vän. "Förlåt, min vän, jag kommer."
Diclythra Formosa (Trädgårdslyran). "Vackra, lilla blomster."
Efter solnedgången. "Månsken darrar öfver vågen."
Mognadt förstånd. "En liten pilt på renen."
Förtröstan. "Timmarne ilat."
Der schlummernde Amor. "Er liegt und schläft."
Önskan i salongen. "O, blefve den strålande salen."
Visiter. "Hör tamburens klocka."
Aftonstämning. "När solen ned sig sänker."
Reminiscens. "Auf Wiedersehen."

Sjätte delen.

Fänrik Ståls sägner af J. L. Runeberg.

Vårt land. "Vårt land, vårt land, vårt fosterland."
Fänrik Stål. "Till flydda tider återgår."
Ur molnets broder. "Nu är åsen i min stuga bruten."
"Ej med klagan skall ditt minne firas." (Duett.)
Veteranen. "Han reste sig ansenlig."
Löjtnant Zidén. "Det var den tappre löjtnant Zidén."

Torpflickan. "Red mig en graf."
Sven Dufva. "Sven Dufvas fader var sergeant."
Von Konow och hans korporal. "Och har jag icke dragit."
Den döende krigaren. "Försvunnen var en blodig dag."
Otto von Fieandt. "Från Christina var en man."
De två dragonerna. "Stål så hette en."
Sandels. "Sandels han satt i Pardala by."
Döbeln vid Juutas. "Herr prosten talte."
Fältmarskalken. "Gladt i Frantsila ett jubel ljöd."
Gamle Hurtig. "Aldrig brusto ord vid bivuaken."
Kulneff. "Och efter kvällen räcker till."

Sjunde och åttonde delen.

Dikter af Elias Sehlstedt.

Reseintryck på isen mellan Sandhamn och Stockholm.

"Vid femti års ålder blef stugan mig trång."
Lifvets saga. "Liten stump jag sjunga vill."
Vår-rim. "O hvad kip, o hvad pip."
Segelsång. "Kula i, lilla vind."
Bostället. "Min Gud, så trefligt."
Den gamle lotsen. "På den ödsliga häll."
Våren kommer. "Våren arbetar allt hvad han förmår." (Duett.)
Min förtröstan. "Jag tänker stundom."
Skaldekonsten. "Man frågar mig hur det går till att dikta."
Vinterfärd från Stockholm till Sandhamn. "Och jag for öfver sjö."
Resan. "Det var vinter, min bror."

Aftonstunder i hemmet.

Neckrosen. "Och pilten sprang neder till sjöastrand."
Den första lärkan. "I Tyskland marken re'n var grön."
Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV. "Sof, du stormiga hjärta, sof." (Två variationer.)

Sylvias visa. "En liten fågel fjärran."
Det sägs. "Flicka, hvad ditt ögonpar."
Hvar? "Hvar, o hvar på de rullande världarnes klot."
Spinnvisa. "Jag spinner min tråd på den växande rullen."
Ensamhet. "O vor jag det minsta bland lingonen små."
Barnatro. "Du fattiga sparf uppå taket."
Vårdagsgryning. "Luft, frisk luft."
Källsökaren. "Jag går så tyst på den torra mark."
Flyktingen. "Glädje, bida nu."
Sken och ljus. "Låt dig ej af ytan fånga."
På afstånd. "Hur skön du står där."
Furien och engeln. "På besök kom till mitt sjuka hjärta."
Sågkvarnen. "I dalens djup jag ofta står."
Vissna blommor. "De blommor jag vågat ge."
Sagorna. "Hon lekte med mig förr så gladt."
Regnbågen. "En båge står hög öfver åker och by."
Midsommarnatt. "Vi möttes på den högsta topp."
På nattlig is. "Jag gick öfver isen från Kaukola by."
På sveden. "Mitt stål är hvasst, min arm är stark."
Klostergården. "Mellan skogens dunkla grenar."
Aprilnarri. "Kom, glada gosse, hör."
Fosterländsk sång. "Det rinner strömmar många."
Vallhjonssång. "Jag vallar så trogen."
Mitt läseri. "Jag har min lust och mitt sinne för mig."
Hälsningssång. "Den blida sköna sångarön."
"Tyst, låts om ingenting." "När ingen hör mig."
"Venez, mon enfant."
Tonen. "I skogen smaa gutten gick."
I barndomshemmets trädgård. "Lindar, där min lefnadssaga."
Min mammas förklädsband. "Jag ser mig själf en liten en."

Nionde delen.

Efterlämnade sånger.

"Sie haben heut Abend Gesellschaft."
"Wie kannst du ruhig schlafen."
"So hast du ganz und gar vergessen."
"Ja, du bist elend, und ich grolle nicht."
"Wir haben viel für einander gefühlt."
"Lieb Liebchen, leg's Händchen auf's Herze mein."
"Morgens steh ich auf und frage."
"Still ist die Nacht."
Der Asra. "Täglich ging die wunderschöne Sultanstochter."
Fader vår. "Fader vår, som är i himmelen."
Vattenliljan. "Jag ser Atlanten sina massor jaga."
Moll och dur. "Ensam i sin bur liten fågel sitter."
Ett sommarhem. "Min hydda uppå berget står."
Postscriptum till Thekla. "Du försåtligt på mitt piano lade."
Svar på "Palinodia" och fortsättning af grälet. "Nej, nej, min bror."
Till Lotten. "Stilla, tyst, klaga ej."
Till fru Sophie D'Ailly. "Se dig ej omkring."
Till grefvinnan M. de la Gardie. "De blommor jag fått."
Afskedssång. "Det är i dag för sista gången."
Fridshälsning. "Hvarför fråga ständigt så?"
Min fönsterträdgård. "Jag har en fönsterträdgård, jag."
Den 16 Sept. 1877. "Minnets fagra mör som vakta."
Under sjukdom. "Haf tröst min själ, förtvifla ej."
Den 1 febr. 1878. "Till segels än min farkost går."
Sista visan. "Gammal och svag, dag efter dag."

Fyra sångduetter.

De förlofvade. "Din vilja är min lag." (För sopran och tenor.)
På gamla dagar. "O, Edvard minns du väl?"
Ur en dram. dikt af Ibsen. "Agnes min dejlige sommerfugl."
Våren kommer. "Våren arbetar allt hvad den förmår."

Två trior.

Tanken. "Tanke, se hur fågeln svingar." (För sopran, tenor och bas.)
Lustvandringen. "Så vandra vi så lätt." (För 2 sopraner och tenor.)

Två kvartetter.

En sommarafton. "Öfver skogen, öfver sjön."
Fosterländsk sång. "Det rinner strömmar många."

Körverk.

Drömmarna (efter ett poem af Tekla Knös). Körer för blandade röster vid piano, med svensk och tysk text. Tillägnad J. A. Berg.

Om vinterkväll. Gammalt och nytt. Soli och körer för blandade röster vid piano.

Frondörerna eller en dag under partistriderna i Paris 1649. Historisk komedi med sång i 3 akter. Bearbetning efter "La maison du rempart, ou une journée de la Fronde" af Mélesville. Fullständigt klaverutdrag med text arr. af Ivar Hallström.

Instrumentalmusik.

Symfoni i C-dur. (Tryckt.)
" " *D-dur.* (Otryckt.)
Två sonater för fiol och piano. (Tryckta i Mainz.)
En sonat " " " " (Tr. af Musik. Konstföreningen.)
Två à tre sonater " " " (I afskrift.)

En trio för piano, altfiol och fiol. (Tr. i Mainz.)
En kvintett för stråkar. (Tr. af Musik. Konstföreningen.)
Sju kvartetter för stråkar. (Den sista ofullb. otryckta i Musik. Akad. s. bibliotek.)
Sonat för piano solo.
Två häften smärre kompositioner för piano. (Tryckta.)
Tre „ „ „ „ „ (Otryckta.)
En mängd otryckta pianokompositioner.

OTTO LINDBLAD.

Sånger för en röst.

Första häftet.

Aningen. "Ängel, säg mig hvem du är."
Afskedet. "Blott ett till afsked."
Papegojan. "Vackra fågeln uti buren."
Blomman och fjäriln. "Jag såg en fjäril kring en blomma svärma."
Flickhjärtats himmel. "En himmel ditt hjärta ju är."

Andra häftet.

Zefyr och den gungande flickan. "Du som där gungande sväfvar."
Den första kärleken. "Hell, amor när i hjärtat."
Barcarolle. "Ro sakta med gondolen här."
Hvad? Hvar? Hur? "Nog vet jag hvad jag ville vara."
Glädjen. "Glädje bida nu."

Tredje häftet.

Till Rosa. "Du är lycklig, du kan sjunga!"
Dalen. "Du undersköna dal, o säg."
Glädjen. "Glädje bida nu."
Längterskan. "Så ej längtar efter daggens tårar."

Fjärde häftet.

Septemberblomman vid Ringsjön. "När rosorna vissna."
Sjung. "Hvarför skall man tvinga mig att sjunga."
Näckrosens visa. "Ett moderlöst barn i skogen går vall."
Trollhättan. "Brusande vilda ström."
Vårfågeln och blomman. "Fåglarna kvittra."
Soldatsång. "I Sverige vårt fria, vårt härliga land."

Femte häftet.

Förpostens sista vakt. "Han låg ej, nej han stod."
Polonäs. "Sitta oftast hemma dyster."
Den drunknade flickan. "Hvad sökte du i badet?"
Vaggvisa. "Inte sörjer jag för barnen, de ä' små."
Guvernantens klagan. "O mon Dieu, skall jag då ständigt."

Sjätte häftet.

Till Emma. "Förr var jag så sorgsen i hågen."
Brudberget. "Det hände sig en gång."
Mitt hem. "Mellan björk och al."
Glädje och smärta. "Än är jag glad."
Det flygande frö. "Där står en liten blomma."
En moder vid sitt barns vagga. "Somna! vyss, vyss."

Sjunde häftet.

Lilla Karin. "Där stod en knekt vid kungens vakt."
Järtecken. "Konung Gösta sofver ibland de döde."
En hoffest. "Visst glömmer kung Erik."
Karins nötter. "Kung Erik red en solskensdag."

Åttonde häftet.

Marsch-route för våren. "Opp gamle hållkarl." (Basröst.)
Visperdalen. "Det hviskar i den stilla dalen."

Sjömansgossen. "Hurra! öfver bölja blå."
Sång till påfven. "Vår påfve är ändå minsann."

Nionde häftet.

Ångbåtssång. "Sätt maskinen i gång." (Äfv. fyrstämmig.)
Naturen och hjärtat. "Hör jag forsens vilda fall." „
Kandidatvisa. "Héla da'n på lektioner." „
Sjömannen. "Ut på dina slätter." „
En liten fågel. "Till skogs en liten fågel flög." „
Uppbjudning till dans. "Runtt om i festliga salen." „

Lifdrabanten och kung Erik. "Gif akt! hvem där?" (För bas, tenor eller sopran.)

Duetter.

På insjön. "Gröna julle halka lätt på vågen."
Aftonen. "Skogen står tyst." (Äfven trio.)
Till henne. "Låt bli, låt bli, ack se ej så på mig."
Våra flickor. "Hvad våra flickor äro fjära."

Trior.

Zuleimas sång. "Fly fågel på silfversky."
Blomman på Helgonbacken. "Farväl du hulda ängel."
Erotisk fantasi. "O mitt bröst af tjusning bäfvar."
Dalen. "O, vore jag en dufva här."
Aftonen. "Skogen står tyst."
Ängelens kallelse. "Så sade Ängeln, kom hit i lugna viken."
Björninnan. "Kom i skogen, du min gosse!"
Kvällen. "Skönaste flicka." (Serenad.)
Najaden. "Där springer en källa i Gudmunstorps skog."
Föraktad invitation. "Kom låt oss dricka det glödgade vin."
Lifvets sällhet. "Nej, jag är ej i stånd till att glömma."
Barcaroll. "Ro sakta med gondolen."
En skål. "Törstig, jag är så törstig."
"Fram genom solen flög hon."

Kvartetter.

(Ur diverse sångsamlingar.)

Svenska folksången. "Ur svenska hjärtans djup."
Stridsbön. "Du som världar har till rike."
Längtan till landet. "Vintern rasat ut bland våra fjällar."
Vårsång. "Glad såsom fågeln i morgonstunden."
Naturen och hjärtat. "Hör jag forsens vilda fall."
Dalkarlasång. "Jag vet ett land, högt upp i höga nord."
Marsch. "Ur Ossians dunkla sagovärld."
"Orpheus sjöng till lutans toner." (Ur Shakspeare's Henrik VIII.)
Ångbåtssång. "Sätt maskinen i gång."
Trollhättan. "Brusande, vilda ström."
Liten fågel. "Till skogs en liten fågel flög."
Sångfåglarna. "Sångfåglarna tänkte bygga sitt näste."
Beväringssång. "När konungen befaller."
Soldatsång. "Sverige, vårt fria, vårt härliga land."
Lundagård. "Fritt må stormar öfver fälten ryta."
" „Rosen stormar."
Uppmaning. "Stålet längtar efter föda."
Jakten. "I purpur och guld."
Örnen och dufvan. "En kungsörn på sin klippa satt."
Godt mod. "Längre skall man icke ropa."
Serenad. "Re'n släckt är lampan."
Corsarens brud. "Vid glänsande hafvet."
Erotiskt svärmeri. "Vill du bort?"
Flickornas skål. "Alle man kring bål'n."
"Mina gyllene dukater."
Dubbeleko på sjön. "Den kungliga slup, lik en gyllene svan."
Sång vid framkomsten till Köpenhamn. "Fritt må stormarna gå."
Sjömannen. "Ut på dina slätter, haf du djupa."
Uppbjudning till dans. "Rundt om i festliga salen."
Kandidatvisa. "Hela da'n på lektioner."

Hälsningssång vid studentmötet 1862. "Skjöndt sekler flygte som drömer."
Sången. "Har du betraktat diktens lunder."
Svensk frihetssång. "Söner af göternas mandom och ära."
Jeg er en skandinav. "Vi er et folk, vi kaldes skandinaver."
Morgonen. "Vinden öfver blomstren far."
Den älskande. "Solen bergas, skymning nalkas."
Serenad. "Afton huru skön! I melodisk bön."
Frihet och fosterland. "Bland alla dagens strider."
Afskedet. "Blott ett till afsked."
Det flygande frö. "Där står en liten blomma."
Snapphanens spådom om järnbanan. "Där bodde en gubbe."
Föreningssång på Oscarsdagen. "Du handlar stort och skönt."
Skandinaven. "Ej skandinaven byta vill sitt land."
Husar visa. "En krigare nyss uti striden drog ut."
Erotisk sång. "Fjärran för Zefyr."
Snödroppen. "Fly, fly, fly! sjung vinden i natten."
Sång vid sorgfesten i Lund i anl. af konung Karl XIV Johans död. "Förgängelsen bröt in i kungaborgen."
Malmö järnbansång. "God dag! Skall du följa med tåget."
Jaktsång. "Hallo, hallo, hallo! I slumrande lundar."
Jägaren. "När dagen gryr strax jägarn flyr."
Skånska nationens fansång. "Har du sett solen hur han går."
Hälsningssång från Lundagård 1845. "Här i bröder är det rätta stället."
Sång på Tannsjön. "Hör på du skog af pelare full."
Quando convenient. "Kan jag då icke få säga ett endaste ord."
Sommardagen. "Ljufva toner, hvilka zoner."
Oscarsdagen 1843. "Mera klarnad men i grund densamma."
Sång vid en väns graf. "Nu aftontimman är inne."
Sång vid akademiska Föreningens i Lund invigning den 14 maj 1851. "Nu ståndar ett slott uti lunden grön."
Sång vid ett silfverbröllop. "När i morgonandakt jorden."
Kröningskantat. "O Gud som gaf Oscar att bära."
Stridsfanan. "Raskt framåt, I fosterlandets söner."

Kadriljen. "Se kronans glans."
Zoologiska jägarförbundets sång. "Ser du solens spann."
Serenad. "Silfverklara toner."
Vid professor A. O. Lindfors graf. "Skönast är väl sorgen då hon tiger."
Sång vid en väns graf. "Stilla orgelljuden bäfva."
Studentserenad. "Student om du det namnet värd."
Fågeljakten. "Stilla fågeln kallar."
Sång. "Vaker upp i fåglar små."
Jägarkör. "Vilda mäktiga söner njut."
Minnets tempel. "Ditt helga tempel rörd jag nalkas."

GUNNAR WENNERBERG.

Sånger för en röst.

Första häftet.

Till tonerna. "Sväfven, höga toner."
"Sof oroliga hjärta."
Liden harpepiges klage. "Faderlös og moderlös."
En hvardagshistoria. "Nog mins jag mig och en annan vän."
Zigeuner-Lied. "Im Nebelgeriesel, im tiefen Schnee."
Jätten. "Jag bor i bergets salar."
Fiskaren på Kinnekulle. "Solen alltre'n öfver kullens topp."

Andra häftet.

Kaiser Barbarossa. "Der alte Barbarossa."
Den fader- och moderlösa visan. "Hvems barn jag är."
Afsked. "Så skiljas vi åt och träffas igen."
Tösa på svältera. "Ja vånnar a' vore långt härifrå."
Blücher. "Der König Wilhelm Friederich sprach."

Tredje häftet.

Säg att jag kommer. "Susande vind, som far af."
Djæfvelsklokken. "Nu lystig, I svende!"
Min vår. "Tusen sinom tusen sippor."
Andenken. "Ich denke dein."
Svensk soldatsång. "För frihet, fädernesland och kung."

Fjärde häftet.

Sirius. "Sirius, återsken af ljuset."
Skalden. "Hvem står där med ögat lyft till Gud."
Gretchen am Spinnrade. "Meine Ruh ist hin."
Farväl. "Snart fält och lunder."
Stackars liten. "Stackars liten visa!"

Femte häftet.

Vallflickan. "Kovalle mina kor, kovall!"
Carl den femtes sang i Liigkisten. "Ding, dang klokkeklang."
Strömkarlen. "Nu är dagen bergad."
Schlummerlied. "Ich war ein böses Kind."
Till sömnens genius. "Himlabarn, som makten äger."

Sjätte häftet.

Ved Kong Carls Baare. "Det kimer, kimer saa tungt."
Ve mig. "Gråten, gråten I rägnskurar alla."
Palinodia. "Sjuder än ditt heta blod."
Italienaren med gipsbilder. "Ute i världens vimmel."
Önskan. "Ack blefve nu strålande salen."
Sen uppå fåglarna! Sen uppå liljorna! "Du fattiga sparf."

Sångduetter med ackompanjemang af piano.

1. Gondolieren. "Se Signora." (För sopran och baryton.)
2. Marketenterskorna. "Som fågeln är jag glad och fri." (För 2 altar.)
3. "Du är min." (För sopran och baryton.)
4. "Du bist meine Mond." (För sopran och bas.)
5. Flickorna. "Ack undra ej, om glad jag är." (För 2 sopraner.)
6. Sotarne. "Nu är jag här oppe igen." (För 2 barytoner.)

7. Was lispeln die Winde? "In goldnen Abendschein." (Sopran och alt.)
8. Båtfärd. "Kom, o kom!" (För alt och bas.)
9. "Tidt er jeg glad." (För alt och bas.)
10. "Der Liebe Leben." (För sopran och tenor.)
11. Julsång. "Lofsjungom Herrans nåd och makt." (Sopran och tenor.)
12. Cordax damnatorum. "Maeśto plangare." (Sopran och alt.)
13. Scen ur "Cid". "I den djupa midnattsstund." (Sopran och baryton.)

Gluntarne.

Gluntarne. En samling duetter för baryton och bas med ackomp. af piano, tillägnade O. Beronius och E. v. Stedingk.

1. I anledning af Magisterns oeh Gluntens första bekantskap. "Mins du hur ödet oss förde tillhopa."
2. Glunten blir juvenal. "Ack jag är så led vid att lefva."
3. Uppsala är bäst. "Svara mig Glunten på ära och tro."
4. En månskensnatt i slottsbacken. "Herre min Gud, hvad den månen lyser."
5. Glunten på föreläsning. "Har du hört min malheur i går."
6. En solnedgång i Eklundshofsskogen. "Hvad det är skönt."
7. Harpospelet på Schylla. "Lefve det nattliga Schylla."
8. Huruledes månen intresserar sig för Glunten och magistern. "Nu tror jag det kan vara tid."
9. Nattmarschen i S:t Eriks gränd. "Framåt marsch!"
10. Dagen därpå. "Nå så välkommen!"
11. Gluntens moster. "Känner du min moster?"
12. Magisterns misslyckade serenad. "Sakta nu, kast bort cigarren."
13. Huru gluntens svårmod på "Äpplet" skingras af magisterns vårfantasier. "Bror jag är ledsen vid lifvet."
14. Gluntens vigilans. "Nu har jag sprungit mig trött."
15. På "Flustret", en söndagseftermiddag under rötmånaden. "Det är fasligt tomt i staden."

16. Vid brasan på magisterns kammare, efter en stor middagsbjudning. "Hulda skymning sänk dig neder."
17. Magisterns flamma. "Ack, i Arkadien äfven jag har varit."
18. Gluntens flamma. "En gång var jag mycket, mycket kär."
19. En kväll på kyrkogården. "Tror du ej bror."
20. Mötet i domtrappan. "Hejda dig, Glunten, stoppa farten."
21. Gluntens misstag. "Mins du i fjol just denna dagen."
22. Hemmarsch från Eklundshof. "Slutadt för i dag!"
23. Anklagelsen. "Jag är orolig i själ och sinne."
24. Efter kameralexamen. "Så ja, min hedersbror."
25. Examenssexa på Eklundshof. "Calle, Janne, kypare!"
26. Impromptubalen. "Plats, go' herrar."
27. Slottsklockan. "Hör, hör slottsklockans toner."
28. Gluntens reskassa. "Sätt dig nu och räkna öfver."
29. Afskedet på Flottsund. "Farväl, magister!"
30. Magisterns monolog, efter Gluntens afresa från Alsike. "Ack, hvad vårt lif är eländigt."

Otryckt Duett.

Fiskaren och hafsfrun. (Alt och baryton.)

Trior.

De tre. (för tenor, baryton och bas.)
Släpp in oss. "Nå flickor, släpp in oss."
Pirum. "Om jag innan morgon randas."
Daniel. "Vet ni, här kan bli rätt roligt."
Vive hodie! "Vive hodie! Sera nimis."
Såd'na kan de vara. "God kväll, mamsell!"
Ett äfventyr. "Känner ni vägen?"
Buketten. "Bröder, grymt jag är bestulen."
Här skall valsas. "Frågas, om ej permission."
Gräl och väl. "Nå så anamma! Alltid på samma."
Den är inte bättre den. "Vi ha kommit för att fira."

Fem trestämmiga serenader (för två tenorer och bas.)

"Dig jag sjunger."
"Fordom i nattliga stunder."
"O, hur kvällens stjärnor skrida."
"God natt, god natt! må goda änglar fara."
Slutgodnatt. (För tre tenorer och tre basar.)

Nio trestämmiga serenader (för två tenorer och bas.)

"Ack säg mig hvar är du?"
"Vakna opp!"
"Darrande ton."
"Tindrande stjärna."
"Mins du den gången."
"Far då väl."
"O, se ej så."
"Klagande sång."
"God natt, god natt, min lefnads klara stjärna."

Fyrstämmiga sånger (för blandade röster.)

Trasten i höstkvällen. "Var tyst, du trast, som klagar."
Vigselhymn. "På den väg de skola vandra."
Sommarsöndag. "Ljusa skyar segla."
En junidag. "Ack, hvilken härlig dag!"
Molnens sång. "Vida vandra vi hän i rymden."
Aftonklockan. "Kända toner genom luften dallra."
Vår båt. "Vår båt i kvällen glider."
Svensk frihetssång. "Frihet bor i Norden."
Nordisk studentsång. "Framåt på ljusets bana."
Marsch. "Hur länge skall i Norden."
Hymn. "Hör oss Svea."
Hymn. "O, Gud, som styrer folkens öden."
Fansång. "Stå stark, du ljusets riddarvakt."

Marsch. "Säg oss ditt namn, du fruktansvärde."
In Lenom. "Så contigit in Lenom."
Bön. "Fredens välsignelser."
Kung Oscars valspråk. "Bjöd så i Thule en konungased."
Marsch (1848.) "Om alla strängar på den svenska luta."
Trum-marsch. "Tram, tram. — Trumman går, svenska bröder."
Kung Karls drapa. "Kall på båren i kungaborgen."
Skarpskyttemarsch. "I gevär hvar man med mod i bröstet."
Svensk soldatsång. "För frihet, fädernesland och kung."
"Fladdrande fana."
Min ros.
Lumbers hög.
Hälsning till kronprins Carl.
Gud bevare Sverige.

Scenen aus Göthes Faust. I Auerbachs Keller in Leipzig.
(Solostimmen und Chor mit piano)

Ur Davids psalmer

(sånger för soloröst och kör med piano eller orgel.)

Del I.

Ps. 1. "Säll är den som icke vandrar."
4. "Hör mig när jag ropar."
8. "Herre vår Herre, huru härligt är ditt namn."
12. "Hjälp Herre! De helige äro förminskade."
13. "Herre, huru länge vill du så platt förgäta mig."
18. "Hjärtliga kär hafver jag dig."
19. "Himlarna förtälja Guds ära."

Ps. 22. "Min Gud, min Gud, hvi hafver du öfvergifvit mig."
23. "Herren är min herde."
24. "Görer portarna höga."
25. "Herre, visa mig dina vägar."
28. "Lofvad vare Herran."
31. "Herre på dig förtröstar jag."
33. "Saligt är det folk."
37. "Jag hafver varit ung."
39. "Herre lär mig dock att det måtte få en ända med mig."
42. "Såsom hjorten ropar efter friskt vatten."
43. "Sänd ditt ljus och din sanning."
51. "Gud vare mig nådelig efter dina godhet."
55. "Mitt hjärta, mitt hjärta ängslas."
57. "Mitt hjärta är redo."
68. "Gud lägger oss en börda uppå."

Del II.

Ps. 72. "Så länge solen varar."
77. "När jag bedröfvad är."
84. "Min själ längtar och trängtar."
86. "Herre, böj ner dina öron och hör mig."
90. "Herre, du är vår tillflykt."
92. "Det är en kostelig ting."
96. "Sjunger Herranom en ny visa."
100. "Fröjdens Herranom nu all världen."
103. "Lofva Herran, min själ."
114. "Då Israel ut ur Egypten drog."
115. "Icke oss, o Herre, utan ditt namn gif äran."
121. "Jag lyfter mina ögon upp till bergen."
126. "När Herren Zions fångar."
137. "Vid de älfvar i Babel."
139. "Herre, du utransakar mig."

Ps. 143. "Herre, hör min bön och förnim den."
146. "Förlåter eder icke uppå förstar."
150. "Lofver Gud i hans helgedom."

Del III.

Ps. 117. "Lofver, lofver Herran."
30. "Herre, var mig nådelig."
67. "Gud vare oss nådelig."
53. "De galne säga i sitt hjärta."
127. "Om Herren ej bygger huset."
20. "Herren höre dig i nöden."
120. "Ve mig, ve mig."
113. "Halleluja, Halleluja."
106. "Pris vare Herran Israels Gud."
2. "Hyller sonen."
74. "Upp, o Gud, uträtta ditt verk."
110. "Herren sade till min herra."
6. "Ack Herre, straffa mig icke."
73. "När jag hafver dig."
135. "Lofver Herrans namn."

Jesu födelse. Oratorium, utgifvet af Musik. Konstföreningen i sångpartitur med piano och instrumenteradt. 1862.

Stabat Mater. Körverk, utg. af Musik. Konstföreningen 1894.

Jesu dom och Jesu död. Dubbeloratorium, hvaraf första delen uppförts 1901 och den andra ej var fullbordad vid kompositörens död.

J. A. JOSEPHSON.

Sånger för en röst. Op. 1.

Första häftet.

Vid slutet af sommaren. "Bida blommande härliga tid"
Den öfvergifna. "När de klara stjärnors ljus."
Saknaden. "I skogen finns ej mer en gren."
Svanen. "Från molnens purpurstänkta rand."
Ingen känner mig. "I de flydda dar."

Andra häftet.

Tro ej glädjen, tro ej sorgen. "Tro ej glädjen den försvinner."
Morgonen. "Solen några purpurdroppar."
Fågeln i november. "Hör jag rätt."
Den fångne fågeln. "Stackars fånge uti buren."
An die Nachtigall. "Es liegt und schläft."
Tröst. "Kom milda tröst."
Stjärnklart. "Milda stjärnehär."

Tredje häftet.

Vårsång. "Jublande skaror."
Om sommaren. "Flammande bölja."
Vid höstens början. "Fast stormar kring min hydda gå."

Sångarlösen. "Med vårens sol."
Längtan från hafvet. "I fjärran där vinkar en grönskande ö."
Det suckar så tungt uti skogen. "Och liten pilt han sitter."

Från vandringsåren. Op. 2.

Första häftet.

Pilgrimssång. "Hvar är den väg jag vandra skall?"
Sången. "I fridens stilla dalar."
En solglimt. "Min julle dref på vredgadt haf."
Drömmar. "När vinden susar ljum och mild."
Lotsen och hans flicka. "Släpp mig bleka flicka."
En sommarafton. "I aftonglöden ljusnar fjärran våg."
Hemlängtan. "Helga minne dig jag beder."

Andra häftet.

Vårhälsning. "Nu klingar det i skog."
I skogen. "I skogen vandrar jag gärna."
I dalen. "Stilla är min gång."
"Hör jag vinden sakta sjunga."

Tredje häftet.

Samma dröm. "Nu rosen sluter knoppen till."
Morgonfärd. "Friska vindar spänna seglen."
Genius. "Sväfvande bild."

Sånger vid pianoforte. Op. 5.
(H. K. H. Prins Gustaf tillägnade.)

"Jag älskar en blomma."
Dåradt hopp. "Jag trodde att svalan komme."
Försakelse. "Gud styrk! Gud rår."
Framåt. "Ljum den blåa luften strömmar."
Såsom fåglarna. "Fordom ock jag kunde svinga."

Romanser och sånger. Op. 6.

Ebro Caudoloso. "Vågrika Ebro." (Spansk romans.)
Si dormis doncella. "Vak upp du min flicka."
"Mig tycks se'n jag dig äger."
Vårfröjd. "I skog när vårens vindar."
Hälsning. "Fridens toner nu mitt sinn'."
Gondoliera. "O kom till mig när stjärnors tåg."

Tre sånger, med piano och obligatviolin.
(Tillägnade Ludvig Norman.) Op. 7.

På vattnet. "Min flicka och jag uppå vågen."
Jägarens klagan. "Och kvarnhjulet brusar."
Vallgossen på berget. "Vallgossen på berget jag är."

Visor och sånger, med svensk och tysk text. Op. 8.
(Tillägnade Julius Günther.)

Första häftet.

Serenad. "Jorden hvilar i himmelen."
Om natten. "När natten är still."
"Gyllne stjärnor vandra sakta."
En höstafton. "I lunden stå träden så kala."

Andra häftet.

"Du vackra fiskarflicka."
Vallgossen. "När solen står opp."
Längtan. "Ser jag stjärnorna sprida sitt flammande sken."

Sex sånger. Op. 10.

Grannskapet. "Jag står uti mitt fönster här."
"Dröj ljufva dröm."
Enslig färd. "Den våg som tyst jag seglar fram."

Tjänstflickan. "Om re'n vid helga klockors ljud."
En septemberafton. "Hör jorden suckar."
Venetiansk sång. "När öfver Piazetta."

Nya sånger. Op. 15.

(Tillägnade fru Fredrika Stenhammar.)

Aftonen. "Aftonen nalkas i skuggornas hägn."
En vårdag. "Där hvar bäckarna gå."
Fiskaren. "Ur hafvets underbara grund."
Den öfvergifna. "Undra ej att tårar löga."
Vallflickan. "Lätt förbi kullar och fält."
Det var då. "Högre mot sanden."
La serenata. "Vieni, o bella."
Höstvisa. "Se! nakna alla lundar stå."

Cavatina (för tenor eller sopran, med svensk och tysk text.)

(Tillägnad Oscar Arnoldsson.) Op. 17.

"Stilla vandra stjärnornas här."

Tre sånger, (för en lägre röst, med svensk och tysk text.)

(Tillägnade O. F. Lindblad.) Op. 18.

Zigenargossen i norden. "Fjärran där det sköna Spanien."
Hidalgon. "Det är så ljuft att leka."
Till stormvinden. "Mäktige, skogen dig hälsar böjd."

Musikaliskt album. Op. 19.

Ljusning. Fantasistycke för piano.
Uppvaknande. "Hvad re'n min aning."
Af Tegnér. "Molnen ha smält."
Serenad. "Stjärnorna tindra re'n." (För 4 röster utan ackomp.)
Intermezzo för piano.
Ved nattetid. "Læg dig kun ned."
Blomman. "Dofta blomma min."

Om kvällen. "Förbi är dagens vimmel."
Hjemkomst. I aftenens glands. (För fyra mansröster utan ackomp.)
Der arme Taugenichts. "Jag rår ej för det."
"I vällukt liljor glöda." (Duett för 2 sopraner med piano.)

Tre sånger. Op. 22.

Till Mignon. "Solens vagn på gyllne skyar ilar."
"Du är så tankfull, mild, så stilla."
"Jag minnes dig."

Fyra sånger. Op. 24.

(Tillägnade O. A. Hæggström.)

Värme och ljus. "Med hjärtat varmt."
Hymn. "Klinga harpa, gladt."
"Se glad ut!"
Den resande studenten. "Hans röst man hörde på afstånd re'n."

Sånger af Topelius, Victor Hugo m. fl.

(Tillägn. Frih. Sophie Reuterskiöld. Op. 25.)

Raska gossar. "Den kallar jag en veklig pilt."
På blank is. "Du frusna vintervåg."
"O, när jag sofver."
Emiren af Bengador. "O visste du hur ömt jag brinner."
Om kvällen. "Hur ljuf den stund."

"Den fallande stjärnan."

(Sånger till Selma af Fredrik Sander. Op. 26.)

Första cykeln.

Sången. "Klinga min silfverstrång."
Selmas bild. "Molnet skymmer kvällens stjärna."

Skogsblomman. "Vid bäckens rand."
Den lilla visan. "Liten tärna sjunger så."
Sabbatsmorgon. "Dig sol på den blåa stig."
Slumra. "Slumra, Selma, ljuft."
Hvem? "När i gryningens purpurtimma."

Andra cykeln.

Selma lider. "När axen stilla gunga."
Klagan. "Lilla gröna båt."
Björken. "En ungbjörk stod."
Hoppets graf. "Hvarför skyndar du så?"
Kapellet. "Jag flyr till dig."

Sånger. Op. 27.

Lärkröster i maj. "O du lummiga lund."
Höstsång. "Löfven gulna, träden klädas af."
Vintervisa. "Vind och hvita vågor."
Hvem styrde hit din väg? "Långt bortom fjärdens våg."
Trumslagaren. "Din sista vaktkur."

Den gamle klockarens visor.

Första häftet. Op. 28.

Den gamle klockaren berättar. "Jag vandrar kring land."
"Hör hur det klingar."
Hon sjunger. "När sommarmorgon randas."
En visa som många andra. "Och linden hon grönskar."
"Sommarens dag är re'n förgången."
Julsång. "De heliga klockor mana till bön."
På trettondedagsafton. "Oss bjuder den ledande stjärnans ljus."
Mot slutet. "Nu går min led mot grafven ned."

Andra häftet. Op. 38.

Ljusning.
Du sjunger ej.
Förnöjsamhet.
Tröst.
Helgdagskväll.
Om aftonen.
Blick tillbaka.
Till sist.

Sju sånger (för mezzo-sopran eller baryton.) Op. 31.

Till aftonstjärnan. "Stjärna, kvällens dotter du."
"Sjung, sjung du underbara sång."
Tröst. "De nattliga stjärnor gå stilla sin gång."
Höstkvällen. "Hur blekt är allt."
Om natten. "Stilla ur skyar höjer."
Ånger. "Flyktande dagar."
Bortom vinter och vår. "När sommaren står grön."

Sex sånger, (med svensk och dels tysk text.) Op. 32.

Från fjärran. "Hör du genom vinden klinga."
Trubadursång. "Sig milda vindar svinga."
Den främmande flickan. "När vinterns drifvor voro flydda."
"Natten var mild og kjær."
Eko. "Hur smältande ekos toner dö."
"Den unge barden."

Melodier till "Finska toner". Op. 36.

(Tillägn. Z. Topelius.)

Glädjens toner:
De veta ej af död.
"Ej är jag stark."
Till fågeln. "Hvarför sjunger du min fågel."
På vandring. "På jorderingen det finnes ingen."

Min goda sed. "Det är min goda, glada sed."
Sorgens toner:
Vid stranden. "Helt allena vid strandens alar."
Hopplös kärlek. "Jag älskar dig kär vännen min."
Fjärran borta dröjer han. "Ack att till min hjärtas vän."
Vid andras grindar. "Ej något barn i världen."
Vaggvisa. "Vyss, vyss min dotter kär."

Fem sånger. Op. 39.

Väktare, hvad lider natten?
Den käraste sången.
Tålamod.
Aftontanke vid hafvet.
Pilgrimssång.

Trenne duetter. Op. 16. (För sopran och baryton.)
(Tillägnade Gunnar och Gunilla Wennerberg.)

Afton på sjön. "Kom min flicka stig i båten."
Serenaden. "Måne klar i nattens timma."
Zigenarlif. "I bokskogens gömma."

Kvartetter.

Sju fyrstämmiga sånger (för mansröster.) Op. 3.
(D. F. Bonnier, Göteborg.)

Våren.
Hemlängtan.
Vårmorgon.
Den döende Brudgoms reisesang.
Rings Drapa.
Nordens folkeaand.
Ny vår.

Sju fyrstämmiga sånger (för mansröster.) Op. 29.

Kyrie eleison. "Requiem æternam," (med orgel.)
Om natten. "Stilla uti mörka dimmors slöja."
Kongesorg. "Nu bærer kirkeklocken bud."
Skarpskyttesång för Uppsala studenter. "Studenter, kamrater.„
Hymn vid Gustaf Vasa festen i Uppsala den $^{29}/_{9}$ 1860. "Du svenska folk stäm upp din sång."
Helgedag. "När klockorna ringa till helgdagsfrid."
Marsch för Stockholms nation. "Hur varmt slår ej hjärtat för hemmet."

Ur olika sångsamlingar.

Vårt land. "Vårt land, vårt land, vårt fosterland."
Serenad. "Stjärnorna tindra re'n."
Stridssång. "På fjället lågar vårdkas."
På hafvet. "Uppå hafvets mörka våg."
Vårsång. "Vårliga vindar draga."
Kring berg och dal. "Sommaren stundar."
I skogen. "Där träd och buskar gröna."
Den tröttes aftonsång. "Re'n släckt är kvällens sista glöd."
Till de finska bröderna. (Vid studentmötet 1875.)
Vårförhoppning.

Körverk.

Islossningen. Op. 9.

Korsriddarne utanför Jerusalem. Op. 13. Kantat för kör, soloröster och orkester. Tillägn. Alb. Rubenson.

Quando Corpus. Op. 20. För solo, kör och piano.

Sorgkantat vid Uppsala universitets minnesfest öfver konung Karl XV den 29 nov. 1873. Op. 35. För soli och kör.

Vid Uppsala universitets jubelfest den 5 sept. 1877. Musik till ord af C. D. af Wirsén. Op. 40.

Första häftet.

Marsch. (Piano ensamt.)
"Nu öppnar svenska minnet sitt tempel." (Solo med kör för bl. röster.)
"Stilla nejd, fördolda värld." (Kvartett för bland. röster.)
"Berg som rests mot mörkrets makter." (Recitativ, solo och kör för bl. röster.)
"Här i sekel som försvunnit." (Kör för mansröster.)

Andra häftet.

Hymn. "Du som ofvan molnen tronar." (Kör för bl. röster.)
"Du heliga ljus från den flammande fyr." „ „ „ „
"Då skola tankens örnar i fria rymden gå." „ „ „ „
Växelsång och fuga.

Vid Upsala universitets jubelfest promotionsdagen den 6 sept. 1877. Ord af V. Rydberg. Op. 41.

"Ur nattomhöljda tider." (Kör.)
"Och dock om du i tvifvel sjunkit ner." (Recitativ, tenorsolo.)
"Hvarje själ som längtan bränner." (Aria med kör.)
Theologia. "Tviflar du att där i fjärran väntar." (Kör o. duett.)
Jurisprudentia. "Som för heta ökenvinden." (Kör.)
Medicina. "Nu kring lagens tabernakel. (Kör med solo.)
Philosophia. "Vandre visa sköna släkten." (Kör med solo.)

Orion, sångens makt. Op. 42. Kantat vid sångsällskapet O. D:s 25 års fest af C. R. Nyblom satt i musik för manskör, soloröster och orkester.

Akademisk musik, förvarad i Uppsala universitets bibliotek:
Musik vid magisterpromotionen d. 16 Juni 1851, (ork. o. körst.)
„ „ „ „ 9 „ 1854, („ „ „)
„ „ „ „ 5 „ 1857, (div. ork. o. körst.)
„ „ „ „ 31 maj 1860, (körst.)
„ „ „ „ 30 „ 1863, (8 ork.-st.)

Musik vid magisterpromotionen d. 31 maj 1866, (22 körst.)
,, ,, ,, ,, 31 ,, 1869, (kör. o. ork.-st.)
,, ,, ,, ,, 31 ,, 1875, (,, ,, ,,)
,, ,, *theologie doktorspromotionen* 1860, (,, ,, ,,)

Sorgmusik vid minnesfesten öfver prins Gustaf 1852. (Solo, manskör med orkesterackomp. och körst.)

Hymn vid Karl Johans festen den 11 maj 1860. (Partitur för orkester med ork. och körstämmor.)

Musik vid föreningens Jubileum 1864. Hymn ur "föreningen" af du Puy. (Orkest- och körstämmor.)

Andlig musik.

Trenne psalmer ur Psaltaren. Op. 33.

N:o 23. "Herren är min herde."
,, 126. "När Herren Zions fångar löste."
,, 130. "Utur djupen ropar jag till dig, Herre."

Psalmboksförslag. Ps. 60 — 200 i sv. ps. utg. 1877 på Beijers förlag.

Zion, andlig musik för kyrkan, skolan och hemmet. Utkom i månadshäfte 1867 — 70.

I. En och flerstämmiga andliga sånger af olika kompositörer, koraler o. s. v.
II. Ett häfte körer vid kyrkoårets högtider.

Sånger i Zion. (Utg. på Hæggströms förlag 1880.)

Herren är konung.
Zions konung.
Si brudgummen kommer.
Ära vare Gud i höjden.
Det folket, som i mörkret vandrar.
Herrens mildhet är det.
I ingen annan är salighet.
Statt upp, var ljus!

Vi hafva ett fast profetiskt ord.
På långfredagen. "Sannerligen han bar vår krankhet."
Elementarlära i musik för skolsången samt 3 häft. en-, två-, tre- och fyrstämmiga sånger, dito.

Instrumentalmusik.

Symfoni i Ess-dur.
Fantasistycken för piano, (tillägn. fröken M. von Kræmer.) Op. 11.
Fyra pianofortestycken. Op. 30.
Tre lyriska tondikter för piano, (tillägnade fru Vilh. Schück.)
Svenska folkvisor, satta för piano.
Fantasi öfver "Du gamla, du friska." (Tillägnad fru Vivi Thollander.)

IVAR HALLSTRÖM.

Sånger för en röst.

Åtta sånger: (De först utgifna.)

Majkäfers serenad.
Tankar på hemmet.
Ynglingen.
Tåren.
Serenad.
Önskan.
Vaggvisa.
Vestanvinden.

Fyra sånger:

Apollos sång.
Sången.
"Som jag vill."
Frid.

Drei ernste Lieder:

Mutter.
Müde.
Trost.

Fem norske viser:

I dalen.
En Sommerkvæld.

Ingerid Sletten.
Holder du af mig?
Min Sæterdal.

Fyra sånger:

"Hvad månne de vänta på?"
En stämning.
Den trettonåriga.
Visa ur skådespelet "Stolts Elisif."

Fyra sånger:

Gondoliersång.
Svarta svanor.
Vackra sky.
En liten visa.

Fyra sånger:

Ensamhet.
Regnbågen.
Du är min ro.
Drömmar.

Nya sånger:

Sensitiva.
Min är du, min!
Enslingen.
Klagan.
Sångarens hem.

Sex sånger:

Vemod.
Nattlig sång.
I Maj.
Fjäriln.
Minne.
Blomsterbrefvet.

Minnen från Italien, trenne sånger:

Isola bella. (Duett.)
Como.
Venezia.

Sinaia-album:

I gungan. (Duett.)
Hvarför.
Ungdomssorg. (Duett.)
Sångaren.

Sångalbum:

Om kvällen.
O, Arranmore.
Pauvre garçon.
Sylvias visa.
Flickan i skogen.
Till en flicka.
Der Abendstern. (För blandad kör.)

Trenne sånger:

Venetiansk gondolvisa.
Kung Erik och liten Karin.
Vid elfven.

Trenne sånger;

Om kvällen.
Pauvre garçon.
Sylvias visa.

"Det ved ingen."
En glad visa.
Hell Iduna!
Kvällstankar.
La bella Sorrentina. N:o 1 och 2.

Mein Königreich.
Notturno.
"Ob sie wohl kommen wird?"
Spinnaria ur Den bergtagna.
Sånger ur Operan Den bergtagna. 7 n:r.
Sånger ur Op. Granadas dotter. 5 n:r.
Sånger ur Op. Jaguarita. 5 n:r.
Sånger ur Op. Hertig Magnus och sjöjungfrun. 2 häften.
Sånger ur Sagospelet Den förtrollade katten. 7 n:r.
Sånger ur Sagospelet Per Svinaherde. 6 n:r.
Sånger ur Op. Liten Karin. 4 n:r.
Sånger ur Hin ondes snaror. 5 n:r.
Recitativ och aria ur Op. Neaga.
Romans ur Oper. Aristoteles.
Romans ur Oper. Mjölnarvargen.
När vikingen for vida.
Folkvisor från främmande länder. 2 häften.
"O sköna land i höga nord."
Sverige, fosterland, dig ägna vi vår sång.

En mängd otryckta solosånger finnas.

Duetter.

Motsatser.
Kvällstankar.
Sången.
Isola bella.
"Hvi blef jag ett strå?"
8 otryckta duetter, flera trior och kvartetter förefinnas äfven.

Flerstämmiga sånger.

Upsala minne. (Kantat för soli och kör af mansröster med piano.) Text af Oscar Fredrik.

I. *Gamla Uppsala.* "Natten rufvar tung öfver Fyrisvall."
II. *Domkyrkan.* "Fundamento consecrato."
III. *Odinslund.* "Vid vigda klockors ljud."

Blommornas undran. (Idyll för soli, kör och piano.) Text af Oscar Fredrik.

Herr Hjalmar och skön Ingrid. (Idyll för kör och soli.) Text af Oscar Fredrik.

Das Sonnenkind (för kör och soli.) Text af Carmen Sylva.

Skaldens hämnd.

Sången, (för basbaryton och orkester.)

Festkantat 1897, med anledning af Oscar II:s 25 års jubileum som regent.

Kantat vid invigningen af kungl. teatern 1898. (För soli, kör och orkester.)

Sfinxen, (för soli, kör och orkester.) Ord af Carmen Sylva.

Otryckta sånger.

Kantat vid "St. Eriks" 100 års fest 1856.
„ „ D. D. Majestäters silfverbröllop. 1882.
„ „ Adolf och Math. Lemons „ 1887.
„ „ Herr John och fru L. Bäckströms „ 1899.

Telegramma oficial, musikaliskt skämt. (Sinaia 1880).

Der Bachio, grosse naturscene. („ „).

Mästerlotsens minnesdag, tillfällighetspjäs i en akt.

Rolf Krake. Fornnordisk operett. Text af Edv. Forsberg. (Tryckt i klaverutdrag med text.)

Operor.

Hertig Magnus och sjöjungfrun. Text af Frans Hedberg. Uppförd första gången 1867.

Den Bergtagna. Text af Hedberg. Uppf. första g. 1874.
Vikingarne. „ „ „ „ „ „ 1877.
Neaga. Text af Carmen Sylva. „ „ „ 1885.

Jaguarita. Ej uppförd, men musik utkommen.
Granadas dotter. Uppförd 1892. Text af Christiernson.
Liten Karin. Ej uppförd, men musik utk. 1898.

Operetter och sagospel.

Den förtrollade katten. Text af Fr. Hedberg. Uppf. 1869.
Mjölnarvargen. „ „ „ „ 1871.
Silfverringen. „ „ „ „ 1880.
Aristoteles. Text af P. Arène och Alph. Daudet. „ 1886.
Per svinaherde. Text af Christiernsson. „ 1887.
Hin ondes snaror. „ „ „ 1900.
En dröm, ballett. 1871.
Ett äfventyr i Skottland, 1875. Ballett.
Melusina. 1882.
Musik till "Stolts Elisif" m. fl. af Hedbergs skådespel på 1870-talet.
Kajsa Rulta och hennes katt, "musikaliskt skämt" för småfolk. 1900.

Kompositioner för piano.

Largo. (Konung Oscars I:s drapa.)
Album för ungdom. 25 småstycken.
Drillöfningar.
Tre svenska folkvisor, lätt varierade.
Variationer öfver "Liten Karin."
„ „ "Sven i Rosengård."
Adagio ur balletten "En dröm."
Vals ur balletten "Melusina."
Tolf egna sånger satta för piano.
Arrangemang ur Op. "Den förtrollade katten."
„ „ "Den Bergtagna."
„ „ "Per Svinaherde."
„ „ "Granadas dotter."

Arrangemang ur Op. "Jaguarita."
" " "Neaga."
"Gamla minnen." 1889.
K. Svenska segelsällskapets festmarsch.
Valse mélancolique. 1901.
Kung Karls eriksgata. (Deklamation med piano.)
Arrangemang ur Op. Den bergtagna. (För fyra händer.)
Arrangemang ur Blommornas undran. (För fyra händer.)
Flera otryckta verk såväl för två som fyra händer.

L. NORMAN.

Sånger för en röst.

Skogssånger. Op. 31.

(Till text af W. Müller v. Königswinter.)

"I skogen grön."
"Hvad brusar ofvan mig."
"Nu heden är mörk."
"Min själ var sjuk."
"Åter grönska dessa dalar."
"Hur frisk, o skog, du grönskar."

Sånger. Op. 55.

(Till dikter af C. D. af Wirsén.)

Första häftet.

Sången. "Hvad är min sång."
Pagens visa. "När morgonstrålen faller."
Från sol och stjärnor. "Från sol och stjärnor jag längtar re'n."
Kom! "Om en sorg ditt hjärta gömmer."

Andra häftet.

Längtan till landet. "Kom med mig till dalen."
Hvarför tvista? "Hvarför tvista?"
Ahasverus. "Den stupande fors, som ro ej har."
Skogvaktarens dotter. "I skogen jämt min fader går."

Tolf sånger. Op. 49.

(Till dikter af C. D. af Wirsén.)

Första häftet.

Hvad du liknar. "Där står på skäret ett kapell."
Månestrålar. "När stjärnehären blänker."
Aftonklockan. "Jag mins hur förr vid klockors klang."

Andra häftet.

Ögonkast. "Du kom en kväll — jag mins det som i går."
Böcker och kärlek. "När stum du sitter vid ditt arbetsbord."
Ungt mod. "Fins ej lots? Låt gå ändå."

Tredje häftet.

Den döda. "Bevara ren din barndoms ljufva tro."
Mitt tycke. "Jag älskar ej den febereld som brinner."
Den ångrande. "Bittert pröfvade, vilseförda."

Fjärde häftet

Återvunnet hopp. "Jag kom till dalen åter."
Höst. "Nu komma kalla dagar."
Ännu. "Det är ej borta, som du trodde."

Åtta smärre sånger. Op. 13.

Stilla säkerhet. "I den dunkla skog."
Svar. "Den blomma som jag fått af dig."
Salig död. "Min kärleks lågor mig döden gifvit."
Förargligt grannskap. "Jag hela dagen hemma sitter."
Om vintern. "När grönskan prydde de väldiga ekar."

Åt dig allena. "Hvarje vän må detta hjärta skåda."
Hvarest. "Om din vän från jorden flyr."
Vår och kärlek. "En amorin sof i en knopp."

Sånger och visor. Op. 37.

Flickans längtan. "Jag vet icke rätt hvad mitt hjärta vill."
Själens frid. "Oskuld, rena seraf."
Blomstring. "Tag denne friske, duftende buket."
Vårsparfven. "Sparfven sjöng för vårens drifvor."
Kärlek. "Kärleks eld mer evig är än solen."
Vi ses igen. "Och vårsol lyste vid österns bryn."
"*Gif*". "I denna ljufva tid." (Af C. D. W.)
"*Min själ är sjuk.*" (Efter R. Burns.)
Dryckesvisa, (ur sorgespelet Daniel Hjort af Wecksell.)
"Sanct Göran, han var en riddare god." (För basbaryton och manskör ad libitum.)
Olgas visa (ur skådespelet Dagward Frey af E. Bäckström.)
"Sippan föds när våren", (för mezzosopran med piano.)
Bardens sång ur "Framåt", (för basröst med piano eller harpa.)
"Från blodiga slagfält jag kommer så trött."

Under barnaåren utgifna 2 häften med sånger.

Sånger för tvänne röster. Op. 17.

"Hör du hvad sorlande bäcken talar?"
Hösttanke. "Slut det är på fågelsången."
Siskan. "Siska, hvar är ditt bo."
Växelsång ur Ibsens Brand. "Agnes, min dejlige sommerfugl."
Duo ur drottning Lovisas begrafningskantat: "Hölj dig, drottning, i den mjuka svepningen."

Flerstämmiga sånger.

Fem sånger för blandad kör à capella. Op. 66.

Klara böljor och stjärnor klara.
Vackra astrar. "Vackra astrar purpurröda."
Sommarregnet. "Ej susar en fläkt."
I våren. "Rytande kring gråa tegar."
I våren. "Det är solljus i luft."

Sju sånger för blandad kör à capella. Op. 15.

Där borta. "Där borta öfver skogen."
På berget. "När förr små blommorna sprängde."
Om våren. "O, äppelträd! mig säg hvart står din håg?"
Visa. "Ack! hvarje år, när majsol ler."
Kolartro. "Jag sjöng en visa för vännen min."
Linden. "Det grönskar en lind i sommarro."
Bön. "Uti kvällen andaktsfull."

Sånger för mansröster.

"Ej med klagan skall ditt minne firas."
Eolstoner. "Kommen åter, kommen sakta."
Morgonhälsning, (samt flera otryckta).

Rosa rorans bonitatem. Op. 45.

Hymn till den heliga Birgitta af Nicolaus Hermani. (För mezzo-sopran, solo, kör och orkester.)

Kantat vid invigningen af Kungl. Musikaliska Akademiens byggnad. Op. 48. (För solostämmor, kör och orkester, till ord af Edv. Bäckström. 7 nummer.)

"*Jordens oro viker.*" Op. 50. (Motett för tvänne körer à capella.)

Det guddommelige Lys. Op. 53.

"O du rene Glands for Aandens Öie." (Dikt af Welhaven, för blandad kör à capella.)

Humleplockningen. Op. 63. (Dikt af K. A. Melin.)

1. *Kung Hakes död.* (Ballad för basbaryton, manskör och orkester.) "Det var den unge kung Hake."
2. *Signes visa* (för mezzo-sopran och orkester). "I svaneliden om sommartiden."
3. *Snöflingornas saga.* "Från himlen de falla de luftiga små." (För trestämmig fruntimmerskör och orkester.)
4. *Adils gästabud.* "Sofver i Adils sal Rolf Krake." (Ballad för manskör och orkester.)

Outgifna sånger.

Kantat vid Unionsfesten 1864. (Soli, körer, melodrami, orkester.) Op. 25.

" " kronprinsessan Lovisas förmälning. Op. 34. (Soli, kör och orkester.)

" " drottning Lovisas begrafning. Op. 36. (Soli, kör och orkester.)

Musik vid konung Oscar II:s och drottning Sofias kröning. (Soli, kör och orkester.) Op. 41.

" till sällskapet P. B:s sekularfest. (Soli, manskör och orkester.) Op. 44.

" " Shakspearesfesten i sällskapet N. N. (Soli, manskör och orkester.) Op. 33.

Instrumentalmusik.

Symfoni N:o 2. Ess-dur för stor orkester. Op. 40. Utg. af Musik. Konstf.

" N:o 3. D-moll för stor orkester. Op. 58. Utg. af Musik. Konstf.

Marsch ur Torkel Knutson af B. v. Beskow. Op. 39.

Festmarsch 1873. Op. 43.

Sorgmarsch Till Aug. Södermans minne. Op. 46. (För orkester och 4 händer för piano.)

Konsertstycke för piano och orkester. Op. 54.
Kvintett (c-moll) für 2 Violinen, 2 Bratschen und Violoncell. Op. 35.
Kvartett för två Violiner, altviol och Violoncell. Op. 20.
Suite i canonform för två Violiner. Op. 26.
Kvartett für Pianoforte, Violine, Viola und Violoncell. Op. 10.
Trio für Pianoforte, Violino & Violoncello. Op. 4.
Sonate für Pianoforte und Violine. Op. 3.
" " Viola und Pianoforte. Op. 32.
" " Pianoforte und Violoncell. Op. 28.
5 Tonbilder im Zusammenhange für Pianoforte und Violin. Op. 6.
Tio karaktersstycken för Violin och Pianoforte. Op. 27.

Outgifven instrumentalmusik.

Symfoni N:o 1. F-dur för stor orkester. Op. 22.
Konsertuvertyr. (Ess-dur) " " " 21.
Uvertyr öfver fosterländska motiv till k. operans sekularfest, för stor orkester. Op. 60.
Uvertyr (a, A.) för stor orkester. (Utan opustal.)
Marsch på Bellmansmelodier för orkester. " "
Konsert (d) för piano och orkester. " "
Oktett (C) für 4 Violiner, 2 Altvioler und 2 Violoncellen. Op. 30.
Sextett (a) för Pianoforte, 2 Violiner, Altviol, Violoncell och kontrabas. Op. 29.
Kvartett (d.) för 2 Violiner, Altviol och Violoncell. Op. 24.
" (C.) för 2 " " " " " 42.
" (a. A.) " " " " " " 65.
" (Ess.) " " " " " (utan opustal.)
Trio för piano, Violin och Violoncell. Op. 38.
Sextett (a.) för Pianoforte, 2 Violiner, Altviol, Violoncell och kontrabas. Op. 30.
Sonat (F.) för Piano. (Utan opustal.)
Tarantella (a.) för Violin och Piano. Op. 62.

Musik till Shakspeares Antonius och Cleopatra. (Uvertyr utg. f. 4 händ.) Op. 57.

Die Könige in Israel. Oratorium. (Soli, kör och orkester.) Utan opustal, blott 7 nummer fullbordade.

Svea och Götha. (Framåt!) Tillfällighetsstycke (med anledning af järnvägens öppnande emellan Göteborg och Stockholm) i 4 tablåer af J. Jolin. 11 n:r. Tryckt "Bardens sång."

Nordiska bilder. Divertissement i anledning af industri-utställningen 1866. 6 nummer. (Utan opustal.)

Kompositioner för piano.

Två Karaktärsstycken för Pianoforte. Op. 1.
Fyra „ „ „ „ 2.
Fantasistycken för „ „ 5.
Drei Clavierstücke zu vier Händen „ 7.
Capriccio öfver två svenska folkvisor. „ 8.
Vier Clavierstücke. „ 9.
Albumblad. Små tondikter för piano. „ 11.
Tre pianofortestycken i Scherzoform. „ 12.
Nya albumblad. Små tonstycken för piano. „ 14.
Barnens dansar och lekar. 8 karaktärsstycken för piano. Op. 47.
Lifvets åldrar. 6 karaktärsstycken för piano. Op. 51.
Resebilder. 6 „ „ „ „ 52.
Fyra pianostycken. Op. 56.
3 Impromptus för Pianoforte. Op. 59.
Kontraster. Sex pianofortestycken. Op. 61.
Tre albumblad för Pianoforte. Op. 64.

Utan opustal.

Schwedische Lieder von A. F. Lindblad. 8 st. für das Pianoforte übertragen.

Svenska folkvisor, satta för piano. 30 st.

Sorgmarsch, komp. i anl. af prins Gustafs död 1852.

Dalvisa, upptecknad och satt för piano.
Illusion.
Kröningsmarsch vid konung Oscar II:s och drottning Sofias Kröning den 12 maj 1873.
Svårmod.
Aftonstämning.
Valse noble. Pour piano.

Outgifna verk.

Några mindre kompositioner dels för piano dels för sång (till största delen tillfällighetsstycken).

J. A. SÖDERMAN.

Sånger för en röst.

Tannhäuser. Ballad. (Äfven med orkesterackomp.) Utg. af Musikaliska konstföreningen.
Kvarnruinen. Ballad. (Äfven med orkesterackomp.) Utg. af M. K.
Hafsfrun. „ „ „ „ „ „ „
Trollsjön. „ „ „ „ „ „ „
Trogen i döden. „ „ „ „ „ „ „
Der arme Peter. „ Med svensk och tysk text. (Utg. af M. K.)
Kung Heimer och Aslög. Ballad. N:o 1, 2 och 3.
Der schwarze Ritter. Ballad. (Utg. af Musik. Konstföreningen.)
Digte og sange:
N:o 1. Prinsessan.
„ 2. Killebukken.
„ 3. Træet.
„ 4. Tag imod kransen.
„ 5. Synden, döden.
„ 6. Dans, ropte Felen.
„ 7. Ingerid Sletten.
„ 8. Den hvide, röde rose.
Heidenröslein. 8 sånger af Heine.

Tre tyska visor.

N:o 1. "Skönsta ros, o hör på mig."
„ 2. "Moder, ack moder, min klagan hör!"
„ 3. En vårnatt föll en frost så kall.

Två sånger, tillägn. Olefine Moe:
N:o 1. Norsk kjærlighedssang.
„ 2. Det förste haandtryk.

Serviska folksånger.

N:o 1. Hvad vill jag.
„ 2. Du är min egen.
„ 3. Önskan.

Värfningen.

Balladcykel.
N:o 1. Försmådd kärlek.
„ 2. Klagan.
„ 3. Värfningen.
„ 4. I striden.
„ 5. Afsked.
„ 6. Grafven.

Sånger.

N:o 1. Blomman.
„ 2. Serenad.
„ 3. Bönen.
„ 4. Till en liten fågel.
„ 5. Vaggvisa.
„ 6. Rosenknoppen.
„ 7. Jungfrun i rosengård.
„ 8. Jungfrun i det gröna.
„ 9. I drömmen har jag gråtit.
„ 10. Kupletter ur den lilla kolarflickan.

Romans, tillägnad Fritz Söderman. (Med piano och violoncell.)
"O, vor jag ett minne blott."
"Nu klär sig våren igen så grön."
Mitt älskade lilla sockerskrin!
Längtan. "Ser jag stjärnorna sprida sitt flammande sken."
Hymn. "Fjärran, ack fjärran."

Hymn till natten. "Bästa tröst för ett såradt hjärta."
Flickan i skogen. "Ensam i dunkla skogarnas famn."
Soldatvisa.

Trestämmiga sånger.

Serenad.
Slummersång.
Mitt allt.
Flickan i skogen.
Gossen i skogen.
Bönen.
Aftontoner.
I månens skimmer.
Elfdansen.
Suomis sång. (Äfven fyrstämmig.)
Sjung. „ „

Flerstämmiga sånger.

Tre visor i folkton för fyra mansröster.
"Skön Jomfru, luk dit Vindue op." (Dansk.)
"Og jeg vil ha'e meg en Hjertenskjær." (Norsk.)
"Nog mins jag hur det var, när som lilla vännen for." (Svensk.)

Ur olika sångsamlingar.

Längtan. "Ser jag stjärnorna sprida." (Kvartett.)
"Klang min vackra bjällra." „
"Och fast du svikit din flickas tro." „
"Bekransa bål'n." „
Stridssång. "Med glaset i den ena hand." „
Sjung. "Sjung, Sjung, brusande våg." „
Suomis sång. "Hör hur herrligt sången skallar." „
Soldatvisa. „
Pilgrimerna. „

Festkantat. (Kvartett.)
Farväl. "
Stjärnehvalfvet. "
"Alls ingen flicka lastar jag." "
Dödsruna. "
Kåres sang. (4-stämmiga.)
Tärnernes sang. (Tillhöra samlingen Digte og Sange.)
Bryllupsvise.
Sex visor i folkton, (blandade röster).
"Fly ej undan" ur Idyll och Epigram.
"Och på dig jag endast tänker." (En röst.)
Min flamma. "Ljuf och täck som en bäck."
Mitt hjärtas kung. "Gif mig en gosse smärt och lång." (4 fruntimmersröster.)
"Og ræven laa under Birkerod." (4 mansröster.)
Choral. "Gud bor i ljus."
Toast. "Den skål som dricks ur detta glas." (Blandade röster.)
Morgonen. "Solen några purpurdroppar."
Motett. "Gott sei dank in aller welt."
Davids 117:de psalm. "Lofver och priser Herran."
Vallgossen. "Ljud i fjärran mitt horn." (Sopran o. manskör.)
Psalm XXXIII. "Der stern aus Jacob." (Solokvartett m. kör.)
Giovanni Battista Pergolesi. "Endlich ist das Werk follendet." (Sopran, alt, baryton och orkester.)
Ett bondbröllop, (för fyra mansröster.)
Ur "*Idyll och Epigram*", (för blandad kör.)
1. "När den sköna maj med sippor kommit."
2. "Mellan friska blomsterlunden."
3. "Minna satt i lunden och på kransen såg."
Die Wallfahrt nach Kevlaar, (för baryton, solo och blandad kör med orkester.)
Hjärtesorg, (för sopransolo och bl. kör med piano.)
Heidelbergerfatet (för bas, solo och manskör.)
Kantat till Karolinska universitetets 200 års jubileum i Lund 1868. (Outg.)

Tempelsalen, (ordenskantat för kör och orkester. Outg.)
An die Freude. (P. B. tillägnad, för manskör och orkester.) utgifven af Musik. Konstföreningen.
Messa i C-moll, (för orgel och kör.) Utg. af Musik. Konstf.
Andliga sånger (för blandad kör och orgel.)
Vid en flickas graf, (för fruntimmerskör.)
Natten (för basstämma med manskör.)
Psalmer och Motetter. (Outgifna.)

Instrumentalmusik.

Concertuvertyr i F-dur, till invigning af Mindre Teatern 1868.
Festmusik till Shakspearès Apoteos.
Festmarsch vid prinsessan Lovisas förmälning 1869.
Drottning Lovisas sorgmarsch 1871. (Outg.)
Sorgmarsch Karl XV. („)
Kröningsmarsch vid Konung Oscar II:s kröning 1873. (Outg.)
Festpolonäs till kröningen 1873. (Outg.)
Tscherkessisk dans, (för piano 2 och 4-händig.)
Svenska folkvisor och folkdanser, (8 n:r för orkester och piano.)
Klaverutdrag till Bellmansmelodier. (Orkesterstycke.)
Entreakter för orkester. 2 häften. (Outg.)
Kvartett i E-dur (för piano och stråkinstrument.) (Outg.)
Fantasier à la Almkvist, (för piano.)
Karl XII:s fältmarsch, instrumenterad. (Outg.)
Uvertyr till Orleanska Jungfrun. (För piano.)
Richard III. Tre marscher. „ „
Charivaripolka för orkester. (Outgifven.)
Scherzo „ „ „

Musik till skådespel.

Urdur eller Neckens dotter. (Eft. Overskou och Arnesen) uppförd f. g. 1852. (Outg.)
Regina von Emmeritz. (Text af Topelius. Soldatvisa,) uppf. 1853.

Zorab, operett i 2 akter. Uppf. 1854.
Fransmän och ryssar. (Arnault och Judicis. Outg.) „ 1854.
Lilla Fadette. (Bourgeois och Lafont.) „ „ 1854.
Hin Ondes lärospån, (efter Scribe. Sgr. o. potp.) „ 1856.
Guldkorset, komedi med sång i 2 akter. (Outg.) „ 1857.
Kung Märta. (Fr. Hedberg.) „ „ 1860.
Dagen gryr. „ „ „ 1863.
Fiesco. (Schiller.) „ „ 1864.
Folkungalek. (L. Josephson.) „ „ 1864.
Bröllopet på Ulfåsa. (Fr. Hedberg.) „ „ 1865.
Marsk Stigs döttrar. (L. Josephson. Utg. Inledn.) „ 1866.
Orleanska jungfrun. (Schiller. Orat. o. Kröningsmarsch.) 1867.
Lejonet vaknar. (Fr. Hedberg.) (Outg.) „ 1868.
Vid riksgränsen. „ „ 1873.
Richard III. (Shakspeare. Utg. 3 marscher.) „ 1873.
Karl Folkunge. (Dietrichson.) „ 1874.
Marinettas små skälmstycken. (Outg.)
Zigenaren, opera i 4 akter (ej uppförd.) (Outg.)
Alfsol, operafragment. „
Signelills färd, (fragment, för soli, kör och orkester. Text af L. Josephson. Musik. Konstf.)
Fiskarflickan, fragment.
Harald och Anna, sångspel, i Wagnerstil. (Outg.)
Peer Gynt, (för soli, kör och orkester.) 8 n:r.

Dessutom arrangerat musiken till en mängd skådespel.
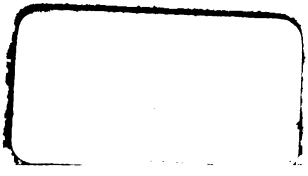
Mus 108.67.5
Svenska tonsattare under nittonde a
Loeb Music Library
BCW9414
3 2044 041 084 203